

Valsts akciju sabiedrība
“Latvijas dzelzceļš”

Konsolidēts
2022. gada pārskats

SATURS

INFORMĀCIJA PAR KONCERNA MĀTES SABIEDRĪBU	3
VADĪBAS ZIŅOJUMS	5
KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI	18
KONSOLIDĒTAIS PEĻŅAS VAI ZAUDĒJUMU PĀRSKATS	18
KONSOLIDĒTAIS APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS.....	19
KONSOLIDĒTAIS PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI.....	20
KONSOLIDĒTAIS PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS.....	22
KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS.....	23
KONSOLIDĒTO FINANŠU PĀRSKATU PIELIKUMI	25
VAS "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" PAZIŅOJUMS PAR KORPORATĪVO PĀRVALDĪBU "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" KONCERNĀ 2022. GADĀ	64
NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS	80

INFORMĀCIJA PAR KONCERNA MĀTES SABIEDRĪBU

Koncerna mātes sabiedrības nosaukums	LATVIJAS DZELZCEĻŠ
Koncerna mātes sabiedrības juridiskais statuss	Valsts akciju sabiedrība
Adrese	Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1547
Vienotais reģistrācijas numurs	40003032065
Reģistrācijas datums Uzņēmumu reģistrā	01.10.1991.
Reģistrācijas datums Komercreģistrā	10.09.2004.
Reģistrācijas vieta	Rīga
Komersanta reģistrācijas apliecības izdošanas datums	10.09.2004.
Akcionārs	Latvijas Republika (100%)
Kapitāla daļu turētājs	Latvijas Republikas Satiksmes ministrija Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1743
Pārraudzības institūcija	Sabiedrības padome
Padome	Jānis LANGE, padomes priekšsēdētājs Andris LIEPINS, padomes priekšsēdētāja vietnieks Reinis CEPLIS, padomes loceklis Andris MALDUPS, padomes loceklis līdz 13.01.2023. Juris KAĻEŅUKS, padomes loceklis no 02.02.2022. līdz 13.01.2023.
Pārvaldes institūcija	Sabiedrības valde
Valde	Rinalds PĻAVNIEKS, valdes loceklis, valdes priekšsēdētājs no 10.02.2023. Vita BALODE-ANDRŪSA, valdes locekle Māris KLEINBERGS, valdes priekšsēdētājs līdz 09.02.2023. Ēriks ŠMUKSTS, valdes loceklis līdz 14.01.2022.
Revidenti	SIA "PricewaterhouseCoopers" vienotais reģ. Nr. 40003142793 LZRA komercsabiedrības licence Nr .5 Kr.Valdemāra iela 21-21 Rīga, LV-1010 Latvija Atbildīgā zvērinātā revidente Ilandra Lejiņa Sertifikāts Nr. 168
Pārskata gads	2022. gada 1. janvāris – 2022. gada 31. decembris

Meitas sabiedrības

SIA "LDZ CARGO"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788421
Adrese	Dzirnavu iela 147, k-1, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2021. – 31.12.2022.
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788351
Adrese	Turģeņeva iela 21, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2022. – 31.12.2022.
SIA "LDZ infrastruktūra"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788258
Adrese	Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2022. – 31.12.2022.
SIA "LDZ apsardze"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003620112
Adrese	Zasas iela 5-3, Rīga, LV-1057
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2022. – 31.12.2022.
AS "LatRailNet"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40103361063
Adrese	Turģeņeva iela 21, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2022. – 31.12.2022.
SIA "LDZ Loģistika"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003988480
Adrese	Dzirnavu iela 147, k-2, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata periods	01.01.2022. – 31.12.2022.
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" meitas sabiedrība SIA "Rīgas Vagonbūves uzņēmums "Baltija"" (ar 30.12.2022. pievienota pie SIA "LDZ ritošā sastāva serviss")	
Vienotais reģistrācijas numurs	40103419565
Adrese	Turģeņeva iela 14, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"
Pārskata periods	01.01.2022. – 30.12.2022.

VADĪBAS ZIŅOJUMS

PAR "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" KONCERNA SAIMNIECISKO DARBĪBU 2022. GADĀ

1. "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" KONCERNA RAKSTUROJUMS

"Latvijas dzelzceļš" koncerns (turpmāk tekstā – *Koncerns*) pārvalda publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru, sniedz dzelzceļa transporta pakalpojumus un ar tiem saistītus pakalpojumus.

Koncernā ietilpst: *Koncerna* mātes sabiedrība – valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš" (turpmāk tekstā – *Latvijas dzelzceļš* vai *Sabiedrība*), SIA "LDZ CARGO", SIA "LDZ ritošā sastāva serviss", SIA "LDZ apsardze", SIA "LDZ Loģistika", SIA "LDZ infrastruktūra", AS "LatRailNet". Līdz 30.12.2022. SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" piederēja meitas sabiedrība SIA "Rīgas Vagonbūves uzņēmums "Baltija"".

Lai nodrošinātu *Koncerna* biznesa virzienu attīstību un konkurētspēju, ir izstrādāta vienota *Koncerna* stratēģija un mērķi, nodrošinot optimālu ražošanas un investīciju resursu sadalījumu starp biznesa virzieniem un *Koncerna* sabiedrībām, lēmumu pieņemšanas koordināciju un efektīvu to īstenošanas kontroli. *Latvijas dzelzceļš* pārstāv *Koncerna* intereses starptautiskā līmenī.

Latvijas dzelzceļš ir viens no lielākajiem uzņēmumiem Latvijā, kas ar savu saimniecisko darbību dod nozīmīgu ieguldījumu valsts tautsaimniecībā, nodrošinot dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu pasažieru un kravu pārvadājumiem.

Latvijas dzelzceļa galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. *Latvijas dzelzceļa* kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja īpašumā uz 31.12.2022. ir sliežu ceļu tīkls ar izvērsto garumu 3 180 km, ieskaitot ar tiem tehnoloģiski saistītos staciju ceļus un pievedceļus, kā arī citi infrastruktūras objekti.

Latvijas dzelzceļš sniedz Dzelzceļa likuma 12.¹ panta pirmajā daļā minēto publiskās lietošanas dzelzceļa minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalmes vietām, pakalpojumu, kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus.

SIA "LDZ CARGO" veic starptautiskos un iekšzemes kravu, t.sk. bīstamo un negabarīta kravu, pārvadājumus, kā arī sniedz citus ar dzelzceļa kravu pārvadājumiem saistītus pakalpojumus. Sabiedrība konteineros un vagonos pārvadā plaša sortimenta kravas, gandrīz visus HKN (Harmonizēta kravu nomenklatūra) minētos kravas veidus. Šī sabiedrība darbojas SMGS un CIM tiesiskajā vidē un kravu pārvadāšanai izmanto Austrumu-Rietumu un Ziemeļu-Dienvidu transporta koridorus. Pamatojoties uz 15.12.2022. sabiedrības vienīgā dalībnieka VAS "Latvijas dzelzceļš" lēmumu, nolūkā paaugstināt sabiedrības maksātspējas kapacitāti, kā arī, lai izslēgtu finanšu riskus un sasniegtu sabiedrības stratēģiskos mērķus, 2022. gadā tika palielināts sabiedrības pamatkapitāls par rezervju summu 34 205 482 EUR apmērā.

SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" veic dzelzceļa ritošā sastāva tehnisko apkopi un remontus, lokomotīvu ekipēšanu un modernizāciju, sniedz maģistrālo kravas, manevru dīzeļlokomotīvu un sliežu ceļu mašīnu nomas pakalpojumus, lokomotīvu rezerves bāzes uzturēšanas pakalpojumus un nodarbojas ar degvielas tirdzniecību. Sabiedrība sniedz arī nesagraujošās kontroles laboratorijas pakalpojumus un nodarbojas ar ritošā sastāva rezerves daļu tirdzniecību.

SIA "LDZ Loģistika" darbības virziens ir intermodālu loģistikas piedāvājumu mārketingu un pārdošana, piesaistot Latvijas tranzīta nozarei jaunus klientus un tādā veidā sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu.

SIA "LDZ apsardze" veic dažādu objektu un dzelzceļa kravu fizisko apsardzi, projektē un montē dažādas apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, kam ekspluatācijas laikā veic tehnisko apkopi un uzturēšanu, kā arī veic saņemto trauksmes signālu monitoringu. Pakalpojumi tiek sniegti juridiskām personām, t.sk., *Koncerna* sabiedrībām, un fiziskām personām.

SIA "LDZ infrastruktūra" līdz 2022. gada 14. oktobrim sniedza sliežu ceļu mašīnu un mehānismu nomas pakalpojumus. Atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr. 13 "Par valsts

akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"", 2022. gadā ir uzsākts sabiedrības likvidācijas process, kuru plānots pabeigt 2023. gada sākumā.

AS "LatRailNet" ir dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja. Šī sabiedrība pieņem lēmumus par dzelzceļa infrastruktūras jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, piekļuves maksas aprēķināšanas sistēmu, maksas noteikšanu, novērtēšanu un iekasēšanu, kā arī sadarbojas ar citiem būtisko funkciju veicējiem starptautisko savienojumu jautājumos.

Līdz 30.12.2022. SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" piederēja meitas sabiedrība SIA "Rīgas Vagonbūves uzņēmums "Baltija"". Atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr. 13 "Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" reorganizācijas rezultātā tā ir pievienota SIA "LDZ ritošā sastāva serviss". 30.12.2022. ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra lēmumu komercreģistrā reģistrēts ieraksts par sabiedrības reorganizāciju – apvienošanu, pievienojot to SIA "LDZ ritošā sastāva serviss".

Lai pilnveidotu labas korporatīvās pārvaldības praksi un attīstītu izpratni par sociālo atbildību *Koncernā*, kā arī nostiprinātu ilgtspējīgu un vienlaikus inovatīvu domāšanu tradīcijām bagātajā dzelzceļa nozarē, kopš 2016. gada *Latvijas dzelzceļš* gatavo ilgtspējas pārskatu pēc starptautiski atzītajām Global Reporting Initiative (GRI) vadlīnijām (tagad – GRI standarti). Tāpat *Koncerna* sabiedrības to snieguma ilgtspējas jomā novērtēšanai ik gadu piedalās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā Ilgtspējas indeksa novērtējumā. Novērtējot *Koncerna* sabiedrību sniegumu ilgtspējīgas attīstības un labas pārvaldības jomā, 2022. gada jūnijā Ilgtspējas indeksa eksperti piešķīra *Latvijas dzelzceļam* zelta kategorijas vērtējumu, bet tā atkarīgajām sabiedrībām šādus vērtējumus: SIA "LDZ CARGO" – Ilgtspējas indeksa platīna kategoriju, SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" – zelta kategoriju, bet SIA "LDZ apsardze" un SIA "LDZ Loģistika" – sudraba kategoriju.

Ņemot vērā kravu pārvadājumu tendences, 2022. gadā turpinājās iepriekšējos gados uzsāktā *Koncerna* sabiedrību procesu pārskatīšana, kuru ietekmē samazinājās arī darbinieku skaits.

2022. gadā *Koncerna* vidējais darbinieku skaits ir 6 482 darbinieki, salīdzinājumā ar 2021. gadu tas ir samazinājies par 669 darbiniekiem.

2. SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI

Koncerna konsolidētie ieņēmumi 2022. gadā ir 254 788 tūkst. euro (EUR). Salīdzinot ar 2021. gadu, konsolidētie ieņēmumi ir palielinājušies par 5 611 tūkst. EUR jeb 2,3%.

Ieņēmumi no kravu pārvadājumiem, kas veido būtiskāko daļu - 49,4% - no *Koncerna* konsolidētā neto apgrozījuma, salīdzinājumā ar 2021. gadu ir palielinājušies par 3 482 tūkst. EUR jeb 2,8%.

2022. gadā kopējais vilcienu-km salīdzinājumā ar 2021. gadu ir palielinājies par 0,7% (ieskaitot tehnoloģiskos vilcienu-km, bet bez *Latvijas dzelzceļa* pašu vajadzībām veiktajiem vilcienu-km), no tiem pasažieru pārvadājumos par 4,1%, savukārt vilcienu-km skaits kravu pārvadājumos ir samazinājies par 3,8%. Dzelzceļa kravu pārvadājumi Latvijas Republikā pārsvarā ir vērsti no valsts austrumu robežām uz Latvijas trīs lielākajām ostām – Rīgu, Ventspili un Liepāju caur Latvijas austrumdaļas lielajiem dzelzceļa mezgliem Daugavpilī un Rēzeknē, veidojot Austrumu – Rietumu tranzīta koridoru, kas savienots ar dzelzceļa līniju starp valsts Ziemeļu – Dienvidu robežām, un savā starpā savienots arī ar reģionālām līnijām.

2022. gadā pa dzelzceļu tika pārvadātas 21 588 tūkst. tonnas kravu, kas ir par 375 tūkst. tonnām jeb 1,7% mazāk nekā 2021. gadā, kad tika pārvadātas 21 963 tūkst. tonnas. Lielāko īpatsvaru kravu pārvadājumos – 65,2% veidoja importa pārvadājumi, to apjoms 2022. gadā ir 14 072 tūkst. tonnu, salīdzinājumā ar pagājušo gadu tas ir palielinājies par 4,4%.

Būtiskāko pārvadājumu daļu veido akmeņogļu pārvadājumi (22,2%), naftas un naftas produktu pārvadājumi (20,2%) un graudu, graudu pārstrādes produktu, sēkļu un augļu pārvadājumi (20%). Minerālmēslu pārvadājumu īpatsvars kopējā pārvadājumu apjomā ir 4,1%, koksnes un tās izstrādājumu

pārvadājumu īpatsvars ir 4,5%. Citu kravu veidu īpatsvars kravu pārvadājumos 2022. gadā ir 29%. Rūdas 2022. gadā pārvadātas 1 979 tūkst. tonnas, ķīmiskās kravas - 716 tūkst. tonnas, minerālvielas - 652 tūkst. tonnas.

Lielāko daļu no *Koncerna* ieņēmumiem nodrošina SIA "LDZ CARGO", kas ir nozīmīgs transporta un loģistikas nozares uzņēmums Latvijā.

Lielākā daļa no SIA "LDZ CARGO" pārvadāto kravu apjoma ir no Krievijas – 51,8%. Pārējo valstu īpatsvars importa un sauszemes tranzīta pārvadāto kravu apjomā ir šāds: Kazahstāna – 23,2%, Lietuva – 14,2%, Baltkrievija – 9,4%, Uzbekistāna – 0,8%, Igaunija – 0,2%, Ukraina – 0,2% un citas – 0,2%.

Pa *Latvijas dzelzceļa* publiskās lietošanas infrastruktūru platsliežu dzelzceļa līnijās 2022. gadā pārvadāti 15 694 tūkst. pasažieri, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu to skaits ir palielinājies par 40,2%.

Koncerna konsolidētie ieņēmumi par infrastruktūras izmantošanu, salīdzinot ar 2021. gadu, kopumā ir samazinājušies par 2 024 tūkst. EUR jeb 11,2%, ieņēmumi no kravu pārvadātājiem ārpus *Koncerna* ir samazinājušies, savukārt ieņēmumi no pasažieru pārvadātājiem - palielinājušies.

Koncerna zaudējumi pēc nodokļiem ir 2 368 tūkst. EUR. 2021. gadu *Koncerns* noslēdza ar peļņu 3 909 tūkst. EUR apmērā. *Koncerna* konsolidētais pašu kapitāla apjoms 2022. gada 31. decembrī ir 395 460 tūkst. EUR, kas ir par 2 368 tūkst. EUR jeb 0,6% mazāk nekā 2021. gada 31. decembrī.

Koncerna sabiedrības ievēro piesardzīgu likviditātes riska vadību, nodrošinot, ka ir pieejami atbilstoši kredītresursi saistību nokārtošanai noteiktajos termiņos. 2022. gada 31. decembrī *Koncerna* apgrozāmie līdzekļi pārsniedz tā īstermiņa saistības par 27 194 tūkst. EUR, kā rezultātā kopējā likviditāte - apgrozāmie līdzekļi pret īstermiņa saistībām - ir 1,3. Īstermiņa saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi 19 360 tūkst. EUR, kas saistīti ar Eiropas Savienības (ES) projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, tāpēc ir zema riska iespēja, ka šo saistību segšanai būs nepieciešami finanšu līdzekļi. Kopējās likviditātes rādītājs, neiekļaujot nākamo periodu ieņēmumus, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, ir 1,5. 2022. gada 31. decembrī un 2023. gada sākumā nevienam ilgtermiņa aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Neskatoties uz kravu pārvadājumu apjomu samazināšanos, *Koncerns* turpināja nodrošināt infrastruktūras un pakalpojumu sniegšanas kvalitāti un atbilstošu drošības līmeni, un kopējais *Koncernā* izpildīto kapitālieguldījumu apjoms 2022. gadā sasniedza 25 792 tūkst. EUR (bez *Koncerna* ietvaros veiktajiem kapitālieguldījumiem). Finanšu resursi ieguldīti pamatlīdzekļu atjaunošanā, modernizācijā un iegādē, nemateriālajos ieguldījumos, kā arī jaunu objektu būvniecībā. No tiem nozīmīgākie:

- *Latvijas dzelzceļa* kapitālieguldījumu apjoms 2022. gadā ir 19 020 tūkst. EUR. Kapitālajā remontā ieguldīti 9 997 tūkst. EUR, esošo IT sistēmu atjaunošanā 1 419 tūkst. EUR, infrastruktūras attīstībā ieguldīti 6 881 tūkst. EUR, citos atjaunošanas pasākumos ieguldīti 723 tūkst. EUR.
- SIA "LDZ CARGO" kopējais izpildīto kapitālieguldījumu apjoms 2022. gadā sasniedza 5 250 tūkst. EUR, kas ieguldīti pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu atjaunošanā, modernizācijā un iegādē. Sabiedrība ir īstenojusi ilgtermiņa investīcijas projektu un 2022. gada martā iegādājās 60 vagonus par 2 850 tūkst. EUR.

3. MĒRĶI UN TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

Samazinoties kravu pārvadājumu apjomiem, turpinās darbs pie *Koncerna* darbības efektivitātes veicināšanas, pārskatot biznesa, organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, lai palielinātu *Koncerna* saimnieciskās darbības efektivitāti un samazinātu izmaksas, kā arī nodrošinātu *Koncerna* konkurētspējīgu un ilgtspējīgu darbību nākotnē.

Tā kā ievērojama izmaksu daļa ir saistīta ar darbinieku resursiem - darba samaksas izmaksām, pārskatot organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, 2023. gadā turpināsies iepriekšējos gados uzsāktā *Koncerna* darbinieku skaita optimizācija.

Lai veicinātu *Koncerna* biznesa modeļa īstenošanu, *Koncerna* sabiedrībām ir izstrādāti biznesa plāni līdz 2025. gadam un rīcības plāni laika posmam līdz 2025. gadam.

Koncerna biznesa modelis ir balstīts uz tā rīcībā esošajiem aktīviem – kvalitatīvu infrastruktūru, kompetentu komandu un ilggadēju pieredzi, vienlaikus būtiski paplašinot *Koncerna* jau esošās darbības

jomas, attīstot ekspedīcijas darbību, t.sk. jūras ekspedīciju, autotransporta ekspedīciju, noliktavu pakalpojumus, papildus pēcapstrādes pakalpojumu u.c.

Kravu pārvadājumu un loģistikas biznesa virziena nākotnes prioritātes – kravu pārvadājumi, specializētas kravas, cieša sadarbība ar ostu pārvaldēm un ostu termināļiem, vienots loģistikas piedāvājums.

Lai kāpinātu *Koncerna* sabiedrību darbības efektivitāti un produktivitāti, arī turpmāk akcents tiks likts uz cilvēkresursu un materiālrесursu bāzes pārdomātu izmantošanu, samazinot izmaksas. Līdz ar to arī turpmāk tiks pārskatīti tehnoloģiskie procesi, veicamās funkcijas, kā arī izvērtētas *Koncerna* pārvaldības iespējas.

Latvijas dzelzceļš un visa valsts transporta un loģistikas nozare tieši konkurē ar tuvākajām kaimiņvalstīm – Lietuvu un Igauniju – par pārvadājumu piesaisti Latvijas tranzīta koridoram. Infrastruktūras pakalpojumu efektivitāte būs viens no izšķirošajiem faktoriem konkurences cīņā par kravu pārvadājumiem pa dzelzceļu.

2023. gadā *Koncerna* un *Sabiedrības* galvenās prioritātes un mērķi būs saistīti ar uzņēmumu darbības efektivitātes būtisku palielināšanu un finanšu līdzsvara atgūšanu un nostiprināšanu, kā arī ar jaunizstrādāto organizatorisko un tehnoloģisko procesu ieviešanu un nostabilizēšanu.

Līdz ar *Koncerna* darbības virzienu pārskatīšanu un efektivitātes veicināšanu 2023. gadā būtiska uzmanība tiks pievērsta mērķa tirgu un kravu segmentu diversifikācijai, piesaistot kravu pārvadājumus jaunos tirgos, izstrādājot jaunus pakalpojumus u.c.

Līdz ar šiem mērķiem *Koncerns* aktīvi strādās arī pie pasažieru vajadzībām nepieciešamās ērtas un efektīvas infrastruktūras attīstības, kā arī nemainīgi rūpēsies par drošības veicināšanu pie un uz sliežu ceļiem.

Ņemot vērā 2022. gadā notiekošos intensīvos pārmaiņu procesus, *Koncerna* vadības komanda nodrošinās efektīvu finanšu un personāla vadību, kā arī īstenos visaptverošu un caurspīdīgu komunikāciju gan uzņēmuma iekšienē, gan ar klientiem, sadarbības partneriem, iesaistītajām pusēm un plašu sabiedrību.

- **Latvijas dzelzceļa** stratēģija un rīcības plāns akceptēts ar 05.07.2021. *Latvijas dzelzceļa* valdes lēmumu Nr.VL-34/240, un apstiprināts ar *Latvijas dzelzceļa* padomes 14.07.2021. lēmumu Nr. PA1.2./8-6.

Ar Ministru kabineta 16.06.2021. rīkojumu Nr.421 *Latvijas dzelzceļa* vispārējais stratēģiskais mērķis ir apstiprināts sekojošā redakcijā - Nodrošināt efektīvu, drošu un ilgtspējīgu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu, piedāvājot arī konkurētspējīgus loģistikas, dzelzceļa ritošā sastāva remonta un apkopes, stratēģiski svarīgu objektu apsardzes pakalpojumus, sekmējot videi draudzīgu dzelzceļa pārvadājumu attīstību.

2021. gadā izstrādāta un ar 01.03.2021. valdes lēmumu Nr. VL-9/95 apstiprināta un 18.03.2021. padomes lēmumu Nr. PA 1.2.13-13 zināšanai pieņemta “VAS “Latvijas dzelzceļš” koncepcija infrastruktūras attīstībai 2021 – 2035”, kas ietver patreizējo infrastruktūras un ar to saistīto *Sabiedrības* darbības aspektu aprakstu un ieskicē *Latvijas dzelzceļa* stratēģiskās attīstības vīziju un tās būtiskākos virzienus, kas tieši atainojas izstrādātajā *Latvijas dzelzceļa* vidēja termiņa darbības stratēģijā, uz infrastruktūras attīstību un modernizāciju vērstajos projektos u.c. dokumentos.

Domājot par *Latvijas dzelzceļa* attīstību un konkurētspēju nākotnē, līdz ar regulārajiem kapitālieguldījumiem infrastruktūras kvalitātes un drošības līmeņa uzturēšanā finansiālo iespēju robežās turpinās darbs pie uzsāktā Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta “Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava-Mangaļi-Ziemeļblāzma modernizācija” īstenošanas, par kura būvniecību 2019. gadā tika noslēgts līgums. Projekta ietvaros paredzēts paaugstināt caurvedes spēju, izbūvējot otros sliežu ceļus posmā Mangaļi – Ziemeļblāzma, modernizēt signalizācijas sistēmu atbilstoši mūsdienu tehnoloģijām, kā arī paaugstināt drošību, izbūvējot divlīmeņu šķērsojumus gājējiem. 2021. gadā projekta ietvaros pabeigti projektēšanas darbi un uzsākti būvdarbi. 2022. gadā turpinājās būvdarbi. Projekts tiks pabeigts 2023. gadā.

2021. gadā uzsākta Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta “Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija” īstenošana, kura ietvaros 48 stacijās un pieturas punktos paredzēts izbūvēt paaugstinātās pasažieru platformas, veicinot pasažieru un vilcienu kustības drošību, pasažieru apkalpošanas kvalitāti un ērtības, kā arī samazinot ietekmi uz vidi. 2021. gadā tika noslēgti līgumi par būvdarbu veikšanu. 2022. gadā tika noslēgts līgums par būvuzraudzību. Projekta ietvaros notika projektēšanas darbi, kā arī uzsākti būvdarbi Rīga – Jelgava līnijā. Projekta ietvaros 2022. gadā noslēgts līgums “Vienotās informatīvās apziņošanas un videonovērošanas sistēmu ieviešana” un “Mikroprocesoru centralizācijas sistēmu modifikācija projekta “Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras

modernizācija" ietvaros", izsludināts iepirkums "Digitālo informatīvo displeju piegāde, uzstādīšana un integrācija".

2022. gada vidū uzsākta vēl divu ES fondu līdzfinansēto projektu īstenošana.

Projekts "Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos", kura ietvaros paredzēta drošības žogu un pāreju būvniecība bīstamākajās vietās, kur ir lielāka dzelzceļa satiksmes intensitāte un gājēju plūsma, kā arī augstāks negadījumu risks, ir noslēgti līgumi par būvdarbiem un būvuzraudzību. 2022. gadā uzsākti projektēšanas darbi. Projekta ietvaros darbus plānots veikt dzelzceļa iecirkņos: Zasulauks – Lāčupe, Brasa – Sarkandaugava – Mangaļi – Ziemeļblāzma, Čiekurkalns – Jugla, Torņakalns – Tīraine, Šķirotavas stacija;

Projekts "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai", kura ietvaros paredzēts palielināt vilcienu kustības ātrumu līdz 140 km/h, veicot modernizācijas darbus Rīga – Aizkraukle un Rīga – Jelgava līnijās, paaugstinot satiksmes drošības līmeni uz dzelzceļa pārbrauktuvēm, kā arī likvidējot vilcienu kustības ātrumu ierobežojošās vietas. 2022. gadā noslēgti līgumi par būvniecību un būvuzraudzību. Uzsākti projektēšanas darbi.

Aktīvs darbs noris arī pie projekta "Sadarbībspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs" īstenošanas sadarbībā ar Igaunijas uzņēmumu AS Eesti Raudtee. Projekts tiek īstenots ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta līdzfinansējumu. Projekta mērķis ir nodrošināt minimālo obligāto informācijas apjomu un apmaiņu starp dzelzceļa uzņēmumiem (pārvaldātājiem, infrastruktūras pārvaldītājiem, vagonu īpašniekiem). Projekta risinājumi paredz: (i) telemātikas aplikāciju pasažieriem un kravām ieviešanas iespēju analīzi (likumdošana; biznesa modelis; procesi; sistēmas arhitektūra); (ii) kopējas sistēmas koncepcijas izstrādi; (iii) reāllaika dzelzceļa transporta pārvaldības sistēmas prototipa ieviešanu; (iv) tehnisko specifikāciju izstrādi un sistēmu iegādi/ieviešanu.

Paveikti vairāki sagatavošanās darbi pie Rīgas pilsētas/piepilsētas dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācijas projekta sagatavošanas, kuru plānots īstenots Atvērto infrastruktūru un noturības instrumenta ietvaros. Projekta ietvaros kopumā paredzēts uzlabot bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru Rīgas mezglā un līnijā Rīga - Tukums, kā arī paplašināt elektrificēto zonu Zasulauks – Bolderāja, nomainot un izbūvējot kontakttīklu, tādējādi nodrošinot nākotnē migrāciju uz 25kV elektrifikācijas sistēmu, kas salīdzinājumā ar esošo 3.3 kV sistēmu ir daudz efektīvāka un ilgtspējīgāka. Projekta sagatavošanas stadijā 2022. gada 19. maijā tika saņemts no Valsts vides dienesta Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, kurā norādīts, ka paredzētai darbībai nav piemērojams ietekmes uz vidi novērtējums. Satiksmes ministrija, noslēdzot līgumu ar Ernst & Young Baltic SIA, pabeigusi darbu pie vienotas izmaksu un ieguvumu analīzes izstrādes paredzētajām darbībām saistībā ar kontakttīkla modernizāciju un elektrificētās zonas paplašināšanu un ATD paredzēto projektu par bateriju vilcienu iegādi. *Latvijas dzelzceļš* šobrīd izstrādā iepirkumu dokumentāciju. Projektu plānots pabeigt līdz 2026. gada 1. ceturksnim.

Apzinoties turpmāko gadu izaicinājumus kvalificēta darbaspēka piesaistes jomā, *Latvijas dzelzceļš* ne tikai attīsta *Sabiedrības* Mācību centra piedāvātās tālākizglītības iespējas, bet sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti ir piedalījies dzelzceļa jomas studiju kursu izvērtēšanā, kā arī studiju virziena novērtēšanas ekspertu grupas darbā. Studiju programmas "Dzelzceļa inženierija" apguve ļaus ne tikai attīstīt tehnoloģisko kapacitāti *Sabiedrībā* un *Koncernā*, bet nākotnē nodrošinās *Koncernu* ar nepieciešamajiem augsti kvalificētiem speciālistiem.

- **SIA "LDZ CARGO"** 2022. gadā tika realizēti vairāki investīciju projekti, t.sk. investēti līdzekļi 60 jaunu pusvagonu iegādē, ritošā sastāva modernizācijā un kapitālajā remontā, ieguldot 5,2 milj. EUR.

Klientu ērtībai Kravu kustības pārvaldības informācijas sistēmā (turpmāk tekstā – KPS) tika izvietots personīgais konts, kas ir mēneša kopsavilkums, kas atspoguļo katra klienta finanšu darbību saistībā ar kravu pārvadājumiem – izrakstītie rēķini par pārvadāšanas maksu, izrakstītie rēķini par papildpakalpojumiem un klienta maksājumi. Klientiem tika nodrošināta iespēja jebkurā brīdī tiešsaistē pārskatīt klienta personiskā konta atlikumu KPS sistēmā. 2022. gadā 3. ceturksnī uzsākta vagonu lapas izstrāde KPS sistēmā. Plānots, ka 2023. gada 1. ceturksņa beigās realizācija tiks pabeigta.

Nodrošināta muitas deklarācijas numura saņemšana no Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas (EMDAS) un atspoguļošana KPS sistēmā, ar 2022. gada 18. jūliju tranzīta deklarācijas papīra formā netiek pievienotas pārvadājuma dokumentiem (elektroniskajām pavadzīmēm).

Nolūkā uzlabot vagonu nodošanas procesu starp pārvaldītājiem nodrošināta aktuālās pavadzīmes versijas saņemšana no IS Kravu norēķinu informācijas sistēmas (turpmāk tekstā – C-KNIS). Tika

uzlabota C-KNIS pavadzīmes apstrādes tehnoloģija gadījumos, kad pierobežas posmā pārvadātājs ir SIA "LDZ CARGO" (turpmāk arī - LDZ CARGO), bet pārējos posmos ir cits pārvadātājs.

Viens no pamata stratēģiskajiem mērķiem 2022. gadam ir kravu pārvirzīšana no autotransporta uz dzelzceļa transportu. Lai īstenotu šo mērķi, 2022. gada pirmajā pusgadā tika veikta tirgus analīze, apkopojot informāciju par kravas iekraušanas/izkraušanas iespējām tālākai pārvadājumu nodrošināšanai pa dzelzceļu un nosakot kravu segmentus, kuros notiek ievērojami kravu pārvadājumi ar autotransportu uz/no ostu termināliem.

Tā kā 2021. gada beigās SIA "LDZ CARGO" ir saņēmusi ES vienoto drošības sertifikātu, kas ļauj veikt pārvadājumus visā Lietuvas un Igaunijas teritorijā, 2022. gadā notika aktīvs darbs pie kravu pārvadājumu uzsākšanas Igaunijas teritorijā. Tika veikta ārzemju tirgus izpēte un klientu loka apzināšana, bet gada beigās notika aktīva komunikācija un pārvadājumu plānošanas darbi ar potenciālajiem klientiem Igaunijā. 2022. gada beigās SIA "LDZ CARGO" lokomotīves ir sagatavotas un aprīkotas ar visām nepieciešamām drošības ierīcēm atbilstoši AS "Eesti Raudtee" prasībām.

Ar mērķi attīstīt sadarbību kontreileru un konteineru kravu pārvadājumu jomā testa režīmā "Amber train" projekta ietvaros 2022. gada septembrī tika veikts pārvadājums maršrutā no Igaunijas uz Lietuvu un no Lietuvas uz Igauniju.

2022. gadā sabiedrība turpināja uzņēmuma iekšējo procesu digitalizāciju. Lai paaugstinātu dzelzceļa satiksmes drošību, fiksētu dzelzceļa satiksmes negadījumus, kā arī, lai izmeklētu ar drošību saistītus negadījumus, novērstu iespējamās bīstamās situācijas vai nepieļautu fizisku piekļuvi SIA "LDZ CARGO" īpašumam, kā arī atvieglotu mašīnistu darbu, veicot manevrus ar lokomotīvēm, 2022. gadā tika ieviesta ekspluatācijā lokomotīvu videonovērošanas sistēma (LVNS), ar kuru tika aprīkotas 47 sabiedrības lokomotīves.

2022. gada pirmajā pusgadā turpinājās darbs pie Elektroniskās lokomotīvu informācijas sistēmas (ELIS) programmatūras prasību specifikāciju izstrādes un otrajā pusgadā tika uzsākta sistēmas testēšana. Sistēma tiek izstrādāta, lai digitalizētu darbu ar maršruta lapām, tādējādi atvieglot mašīnistu un depo uzskaites darbinieku darbu. 2023. gada pirmajā pusgadā ir plānots ieviest sistēmu pastāvīgajā ekspluatācijā.

2022. gadā tika izstrādāts un testa režīmā ieviests elektroniskais instruktāžu žurnāls, kuru plānots uzsākt izmantot 2023. gadā. Instruktāžu veikšanas procesa digitalizācijas mērķis ir ietaupīt darbinieku laika resursu, izslēdzot fiziskā kontakta nepieciešamību, kā arī papīra resursu taupīšana. Tāpat 2022. gadā tika izstrādāts un ieviests elektroniskais klientu sūdzību uzskaites žurnāls, kas ļauj strukturēt klientu pretenzijas un veikt to analīzi.

- **SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"** 2023. gadā tiks turpināta aktīva sadarbība ar ārvalstu pasūtītājiem un sadarbības partneriem dzelzceļa ritošā sastāva remontu jomā.

2023. gadā SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" turpinās piedalīties publiskajās iepirkumu procedūrās un privāto uzņēmumu izsludinātajos lokomotīvu un vagonu remontu, t.sk. agregātu remontu, iepirkumos Lietuvā, Igaunijā un Polijā. Paralēli tiks veikts ikdienas monitorings, analizējot citu valstu iepirkumu un sludinājumu portālus.

Sabiedrība turpina izvērtēt savas iespējas sadarbības līgumu slēgšanā ar citiem ārvalstu sadarbības partneriem, lai veiksmīgāk pārstāvētu savas intereses ārvalstīs, kas var nodrošināt sabiedrības konkurētspējas palielināšanos ārvalstu tirgos. Sabiedrības vadības uzdevumā tiek uzrunāti arī potenciālie ārvalstu sadarbības partneri, kuriem sadarbības piedāvājumi tiek sūtīti gan rakstiski, gan tikšanās tiek organizētas klātienē.

Sabiedrības Sliežu ceļa mašīnu remonta centra darbība tiek attīstīta, meklējot sadarbības partnerus apkopēs un remontos, kā arī piedāvājot sliežu ceļu mašīnu nomas pakalpojumus dzelzceļa infrastruktūras uzturētājiem Latvijā, Igaunijā un Lietuvā.

Ņemot vērā ģeopolitisko situāciju saistībā ar Krievijas agresīvo karu pret Ukrainu, SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" nav bijusi iespēja izmantot 2021. gadā saņemto sertifikātu "CEPT ACY", kas dod iespēju sniegt lokomotīvu remonta pakalpojumus Ukrainā bāzēto lokomotīvu īpašniekiem. Sabiedrībā nepārtraukti tiek uzraudzīti starptautiskie mediju portāli, publiskie iepirkumu sludinājumu portāli, lai būtu informācija par situācijas attīstību un normalizēšanos. Sabiedrībai jābūt gatavai šos pakalpojumus sniegt Ukrainai, kad tas būs nepieciešams.

Tāpat šīs karadarbības dēļ būtiski ir apgrūtināta rezerves daļu piegāde, tāpēc aktīvi tiek meklēti risinājumi rezerves daļu iegādei no Eiropas Savienības ražotājiem. Tiek uzrunāti vairumtirgotāji, kuri iepērk un realizē lokomotīvu un vagonu rezerves daļas no Eiropas Savienības teritorijā bāzētiem uzņēmumiem.

2023. gadā sabiedrība turpinās aktīvi sadarboties ar citiem dzelzceļa nozares uzņēmumiem ES, ar mērķi realizēt lokomotīvu modernizācijas projektu.

2023. gadā sabiedrība plāno turpināt optimizēt ražošanas procesus, sasniedzot augstu darba efektivitāti un pilnvērtīgi izmantot esošo uzņēmuma jaudu un darbaspēka resursus, veikt noliktavas procesu digitalizāciju un pilnveidot pasūtījumu veikšanas procesu un uzskaiti. Sabiedrība plāno turpināt ražošanas iekārtu un ēku atjaunošanas un modernizācija procesus kā arī veicināt uzņēmuma atpazīstamību, piedalīties izstādēs un citos ar dzelzceļa nozari saistītos pasākumos.

- **SIA “LDZ Loģistika”** mērķi ir pārvadājumu apjoma kāpināšana, attīstot intermodālus un multimodālus loģistikas piedāvājumus, veidojot stratēģiskās partnerības, apgūstot esošos un jaunus tirgus, piesaistot Latvijas tranzīta nozarei jaunus klientus un jaunas kravu plūsmas, attīstot loģistikas piedāvājumu marketingu un pārdošanu. Papildus plānota iekšzemes dzelzceļa kravu pārvadājumu veicināšana, sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu un radot attīstības iespējas Latvijas tautsaimniecības atbalstam. Mērķu sasniegšanai nepieciešama arī loģistikas izcilības kompetenču uzkrāšana, pieredzējis un kvalificēts personāls.

SIA “LDZ Loģistika” biznesa plāns līdz 2025. gadam ir balstīts uz vīziju par uzņēmumu kā spēcīgu loģistikas nozares dalībnieku, kā galvenās prioritātes laika periodā līdz 2025. gadam izvirzot sadarbību ar ostām, termināļiem jūras pārvadātājiem un autopārvadātājiem, kravu apjoma palielināšanu, konteineru pārvadājumu īpatsvara palielināšanu, 3PL pakalpojumu groza attīstību, kā arī virzību uz kravu pārvadājumu koridoru veidošanu gan starpvalstu pārvadājumu nodrošināšanai, gan reģionālu vai iekšzemes kravu pārvadājumu nodrošināšanai.

- **SIA “LDZ apsardze”** strādā atbilstoši *Koncerna* stratēģijai un tai izvirzītajiem mērķiem, kura paredz *Koncerna* un tajā ietilpstošo sabiedrību biznesa modeļa maiņu.

Sabiedrības pastāvēšanas pamatbūtība (Misija) ir nodrošināt kvalitatīvu, mūsdienīgu un konkurētspējīgu apsardzes pakalpojumu sniegšanu *Koncerna* uzņēmumiem un klientiem ārpus koncerna, veicot ilgtspējīgu sabiedrībā ieguldīto līdzekļu pārvaldību un izaugsmi.

2022. gadā sabiedrība izpildīja primāri izvirzīto finanšu mērķi attiecībā uz dividenžu izmaksu sabiedrības dalībniekam 100 tūkst. EUR. 2022. gada pozitīvā izaugsme un pamatdarbības rentabilitāte arī nākošajā gadā nodrošinās izvirzītā mērķa izpildi.

4. PĒTNIECĪBAS DARBI UN ATTĪSTĪBAS PASĀKUMI

2022. gadā *Koncerna* sabiedrībās veikto pētniecības un attīstības darbu kopsumma ir 1 367 tūkst. EUR, no tās *Koncerna* sabiedrību iekšējiem izdevumiem pētniecībai un attīstībai izlietoti 1 352 tūkst. EUR, bet ārējiem izdevumiem pētniecībai un attīstībai - 15 tūkst. EUR. 2021. gadā pētniecības un attīstības izmaksu kopsumma bija 1 812 tūkst. EUR, no tiem *Koncerna* sabiedrību iekšējiem izdevumiem pētniecībai un attīstībai izlietoti 1 616 tūkst. EUR, bet ārējiem izdevumiem pētniecībai un attīstībai – 196 tūkst. EUR.

Latvijas dzelzceļā 2022. gadā veikti pētniecības un attīstības darbi 1 342 tūkst. EUR apmērā, no tiem iekšējie izdevumi par *Sabiedrībā* veiktiem pētniecības un attīstības darbiem ir 1 327 tūkst. EUR, izdevumi par citām iestādēm, uzņēmumiem, organizācijām pasūtītiem pētniecības un attīstības darbiem – 15 tūkst. EUR.

SIA “LDZ CARGO” 2022. gadā veikti pētniecības un attīstības darbi 25 tūkst. EUR apmērā, tie visi ir iekšējie izdevumi pētniecībai un attīstībai. 2022. gada laikā tika veikts plašs potenciālo klientu loka apzināšanas darbs un tirgus izpēte ne tikai Latvijas, bet arī Igaunijas teritorijā, kā rezultātā tika noslēgti vairāki sadarbības līgumi pārvadājumiem Latvijas teritorijā un 2023. gada sākumā ir ieplānota pirmo pārvadājumu uzsākšana, kur LDZ CARGO ir pārvadātājs Igaunijas teritorijā. Darbības uzsākšanai citas valsts teritorijā, kas priekš LDZ CARGO ir jauns attīstības solis, bija nepieciešams veikt detalizētu Igaunijas likumdošanas un starptautisko normatīvo dokumentu izpēti.

Analizējot iespējas paplašināt pārvadājumus sadarbībā ar citiem pārvadātājiem Eiropas valstīs, kur pielieto Starptautiskās dzelzceļa transporta komitejas (CIT) noteikumus, uzsākta analīze un prasību definēšana Starptautisko dzelzceļa kravu pārvadājumu līguma (CIM) pārvadājuma elektroniskās pavadzīmes noformēšanai, integrējot to KPS sistēmā.

Apzinoties, ka uzņēmuma attīstība un turpmākā darbība nav iespējama bez jaunu, kvalificētu darbinieku piesaistes, 2022. gadā LDZ CARGO ir iesaistījies ar Rīgas Tehnisko universitāti kopējā projektā “Rīgas Tehniskās universitātes akadēmiskā personāla stiprināšana stratēģiskās specializācijas

jomās", nodrošinot prakses vietas RTU darbiniekiem. Sadarbība ar Rīgas Tehnisko Universitāti tika attīstīta arī, pievēršot uzmanību kvalitatīvai loģistikas, muitas un tehnisko transporta nozaru saistīto programmu studentu profesionālas prakses nodrošināšanai, kā arī sadarbojoties studentu zinātniski pētniecisko darbu izstrādē tēmās, kas saistītas gan ar LDZ CARGO tehnisko nodrošinājumu, gan biznesa attīstības jautājumiem.

Tāpat 2022. gadā LDZ CARGO pievērsās klientu apkalpošanas sistēmas attīstībai un uzlabošanai, veicot par klientu apkalpošanu atbildīgo vadošo darbinieku interaktīvas mācības par tēmu, izstrādājot LDZ CARGO pārdošanas labās prakses standartus.

5. NEFINANŠU PAZIŅOJUMS

"Latvijas dzelzceļš" koncernā 2022. gadā vidēji strādāja 6 482 darbinieki, no kuriem daļa dzīvo un strādā reģionos, t.sk. pilsētās un novados ar salīdzinoši mazāku tirgū pieejamo darba vietu skaitu, tādējādi darbs *Koncernā* šiem darbiniekiem ļauj gan nodrošināt to ģimenes, gan veikt nodokļu nomaksu savas nākotnes nodrošināšanai un pašvaldības budžeta vajadzībām, gan arī veikt cita veida netiešu ieguldījumu Latvijas tautsaimniecībā.

"Latvijas dzelzceļš" koncerna darbinieki, kas strādā gan valdošajā uzņēmumā, gan atkarīgajās sabiedrībās, nodrošina publiski pieejamās dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu un attīstību, pasažieru un kravu pārvadājumu realizāciju, ritošā sastāva apkopi un remontu un citus pakalpojumus, tādējādi sniedzot nozīmīgu ieguldījumu sabiedriskā transporta pieejamībā un kopējā Latvijas iedzīvotāju un kravu mobilitātē.

"Latvijas dzelzceļš" koncerna korporatīvās vērtības, kā arī profesionālās rīcības un ētikas principi, kas nodrošina vērtēšanu pret iespējamu korupciju, interešu konflikta situāciju rašanos, prettiesisku iekšējās informācijas izmantošanu un jebkuru citu nelikumīgu un neētisku rīcību, ir noteikti "Latvijas dzelzceļš" koncerna Ētikas kodeksā.

"Latvijas dzelzceļš" koncerna Ētikas kodekss apkopo *Koncerna* valdošā uzņēmuma VAS "Latvijas dzelzceļš" un atkarīgo sabiedrību ar ierobežotu atbildību komercdarbības labās prakses un darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus.

Viens no ētikas pamatprincipiem, kas ir gan iestrādāts Ētikas kodeksā, gan arī tiek īstenots ikdienā, ir vienlīdzības princips - darba tiesiskajās attiecībās priekšroka netiek dota konkrētās rases, ādas krāsas, dzimuma, vecuma, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības pārstāvim vai atkarībā no personas nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem, bet darba tiesiskās attiecības tiek balstītas tikai uz profesionāliem kritērijiem.

Darbinieki *Koncernā* netiek diskriminēti arī pēc to pārstāvētās tautības. Lai gan *Koncernā* netiek uzskaitīts konkrēts katrai tautībai piederošo darbinieku skaits, tomēr *Koncernā* strādā dažādu tautību pārstāvji. Kopā ar latviešu tautības darbiniekiem *Koncernā* ir nodarbināti arī krievu, baltkrievu, poļu, ukraiņu, lietuviešu un citu tautību pārstāvji.

Dzelzceļa darbība ir cieši saistīta arī ar vides faktoriem un tā ietekmi uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Viens no aktuālajiem jautājumiem ir saistīts ar dzelzceļa satiksmes, jo īpaši kravu satiksmes, radīto troksni un tā ietekmi uz tuvumā dzīvojošo cilvēku veselību un labbūtību. Lai mazinātu trokšņu un vibrāciju radīto ietekmi, ir izstrādāts un tiek īstenots "VAS "Latvijas dzelzceļš" rīcības plāns trokšņa mazināšanai līdz 2023. gadam", kurā ir definēti uzdevumi un mērķi trokšņa mazināšanai dzelzceļa līnijām ar satiksmes intensitāti, lielāku par 30 000 vilcieniem gadā.

Latvijas dzelzceļš ir publiskās dzelzceļa infrastruktūras uzturētājs, kura pienākums ir ne vien rūpēties par dzelzceļa kvalitāti, drošību un attīstību, bet arī saglabāt tās dzelzceļa vēstures liecības, kas stāsta par dzelzceļa nozares vēsturi Latvijā no tās pirmsākumiem. Galvenais dzelzceļa nozares mantojuma glabātājs ir Latvijas dzelzceļa vēstures muzejs.

Visā "Latvijas dzelzceļš" koncernā spēkā ir Personāla vadības un atalgojuma politika, kas ir saistoša gan *Koncerna* valdošajam uzņēmumam - VAS "Latvijas dzelzceļš" gan atkarīgajām sabiedrībām. Politika ir izstrādāta ar mērķi noteikt vienotas personāla vadības, attīstības un atalgojuma vadlīnijas, nostādnes, pamatprincipus, galvenās atbildības un darbības jomas *Koncernā*. Atalgojuma politikas pamatzdevums ir sekmēt darbinieku motivāciju sasniegt stratēģiskos mērķus, kā arī veicināt ikviena darbinieka iesaistīšanos darba izpildes kvalitātes uzlabošanā. Vienlaikus politikas mērķis ir nodrošināt darbiniekiem atbilstošu un konkurētspējīgu darba samaksu par viņu darbu un ieguldījumu *Koncerna* mērķu sasniegšanā un veicināt darbinieku kompetenču attīstību. *Koncerna* atalgojuma sistēmas pamatprincipi ir: taisnīgums, caurskatāmība, konkurētspēja un atbilstība finanšu iespējām, mērķtiecība, kā arī atbilstība ārējiem tiesību aktiem.

Lai regulētu darbinieku rīcību saskarsmē ar piegādātājiem, sadarbības partneriem, kā arī saistībā ar komandējumu organizēšanu un dāvanu pieņemšanu, kā arī noteiktu darbības, ja radušās aizdomas par iespējami koruptīviem vai krāpšanas gadījumiem, ir apstiprināta *Koncerna* Krāpšanas novēršanas politika, kura ir cieši saistīta ar valsts normatīvo regulējumu - Ministru kabineta noteikumiem Nr. 630 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā" un Trauksmes celšanas likumu.

Viens no *Koncerna* stratēģiskajiem mērķiem ir samazināt sadursmēs ar vilcienu traumēto un bojā gājušo skaitu. Tādējādi *Koncerna* Satiksmes drošības politika ir viens no uzņēmuma drošības pārvaldības sistēmas pamatelementiem. Politikas mērķis ir noteikt vienotus satiksmes drošības pārvaldības principus un rīcības virzienus, ievērojot satiksmes drošības jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasības, lai nepieļautu nepieņemama riska iestāšanos. Līdzās infrastruktūras drošības uzlabojumiem, viena no iespējām ir sabiedrības informēšana un izglītošana par drošu uzvedību dzelzceļa infrastruktūras tuvumā un sliežu šķērsošanu.

VAS "Latvijas dzelzceļš" ik gadu rīko drošības kampaņas, kuru mērķis ir informēt un izglītēt sabiedrību par drošību dzelzceļa tuvumā. 2022. gadā realizēto Drošības kampaņu bija pamanījuši 71% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Tāpat "Latvijas dzelzceļš" pārstāvji vada drošības stundas skolās un pirmsskolas mācību iestādēs, kur bērni vecumam atbilstošā veidā tiek apmācīti, kā pareizi un droši uzvesties dzelzceļa tuvumā un vilcienā, kā arī uzzina daudz interesanta par dzelzceļu.

VAS "Latvijas dzelzceļš" vidēja termiņa darbības stratēģijā 2021. - 2025. gadam noteiktie nefinanšu mērķi 2022. gadam ir šādi:

STRATĒGISKIE VIRZIENI	DARBĪBAS RĀDĪTĀJI	2022. GADA PLĀNS	2022. GADA IZPILDE
Pārvaldība	Dzelzceļa infrastruktūras pamatdarbības izmaksas uz sliežu ceļu km, tūkst. EUR	59,5	58,0
	Galveno sliežu ceļu izvērsta garums, km	2 216,0	2 213,0
	Nopietnu negadījumu skaits uz miljonu vkm, skaits	1,2	1,4
Mobilitāte	Pasažieru vilcienu iecirkņa vidējais ātrums, km/h	55,0	55,4
	Dzelzceļa pasažieru pārvadājumu īpatsvars no kopējā sabiedriskā transporta pārvadājumu apjoma, %	9,0%	9,7%
Komerčiālā darbība	LDZ CARGO tirgus daļa Baltijā, %	24,1%	34,0%
	Pārvadātās dzelzceļa kravas, izmantojot LDZ infrastruktūras tīklu, milj. t	22,8	21,6
Ilgtspēja un cilvēkkapitāls	Ilgtspējas indekss, līmenis	Zelts	Zelts
	Darbinieku apmierinātības vērtējums, %*	75,0%	-

*2022. gadā darbinieku apmierinātības vērtējums veikts 2023. gada februārī, rezultāti vēl nav apkopoti

Nav sasniegti nefinanšu mērķi, kas saistīti ar kravu apjomu izpildi, jo dažādu ekonomisku, ģeopolitisku procesu rezultātā 2022. gadā turpinājās iepriekšējos gados sākušās kravu pārvadājumu samazināšanās tendences. Kravu pārvadājumu apjoma samazināšanos būtiski ietekmēja starptautiskās sankcijas, kas tika piemērotas Krievijas un Baltkrievijas uzņēmumiem, personām un precēm pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā.

Informācija par *Koncerna* attīstību, darbības rezultātiem un finansiālo stāvokli sniegta iepriekšējos Vadības ziņojuma punktos un gada pārskata pielikumos.

6. INFORMĀCIJA PAR GALVENAJIEM AR KORPORATĪVĀS SOCIĀLĀS ATBILDĪBAS JOMĀM SAISTĪTAJĒM RISKIEM

Satiksmes drošības riski

VAS "Latvijas dzelzceļš" kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs atbild par dzelzceļa infrastruktūras kontroles un drošības sistēmu vadību un aktīvi vada riskus, kas saistīti ar dzelzceļa satiksmes drošību. VAS „Latvijas dzelzceļš” izveidotā drošības pārvaldības sistēma ir integrēta pārvaldības un pamatdarbības procesos un ietver dzelzceļa infrastruktūras drošas attīstības, uzturēšanas un ekspluatācijas īpašo prasību ievērošanai nepieciešamās procedūras, iekļaujot arī kustības vadības un signalizācijas sistēmas uzturēšanas un ekspluatācijas procedūras, un personāla kompetenču pārvaldību.

Satiksmes drošības stāvokļa uzraudzībai atbilstoši "Latvijas dzelzceļš" koncerna "Satiksmes drošības politikai" ir ieviesta Satiksmes drošības iekšējās uzraudzības sistēma, kas ir periodisks preventīvo pasākumu komplekss. Galvenie sistēmas instrumenti ir satiksmes drošības stāvokļa monitorings, dzelzceļa infrastruktūras apskates, dažādas pārbaudes, tehniskās revīzijas, dzelzceļa speciālistu tehniskās mācības, satiksmes drošības instruktāžas.

Saskaņā ar "Latvijas dzelzceļš" koncerna risku vadības politiku neatkarīgi no atsevišķu risku vērtējumiem un veiktajiem kontroles pasākumiem, lēmumu pieņemšanā *Koncernā* par prioritāru risku noteikts satiksmes drošības apdraudējums un prioritāri īstenojami satiksmes drošības risku mazināšanas un kontroles pasākumi.

Vides riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības vada riskus, lai nodrošinātu darbības atbilstību ES un nacionālā līmenī pieņemto tiesību aktu prasībām, tajā skaitā, kas attiecas uz klimata kontroli un vidi, un prasību integrēšanu *Latvija dzelzceļa* darbībā, kā arī globālo klimata prasību nodrošināšanu. Esošā vides risku pārvaldība ietver ārējā regulējuma pārņemšanu "Latvijas dzelzceļš" koncerna vides un energopārvaldības politikā un no tās izrietošos noteikumus, Vides un energopārvaldības programmā:

- *Koncernā* ir ieviesta sertificēta vides un energopārvaldības sistēma (nepārtraukta nozīmīgo energopatēriņa jomu un ietekmes uz vidi analīze), atbilstoši ISO 50 001:2018 un ISO 14 001:2015 standartu prasībām.
- Regulāri tiek nodrošināts vides monitorings (grunts un gruntsūdens, notekūdeņi un lietus ūdeņi, trokšņa līmenis un piesārņojošo vielu emisijas gaisā), ar naftas produktiem piesārņoto, t.sk. vēsturiski piesārņoto vietu apsekošana, izpēte, sanācijas pasākumi.
- Ir nodrošinātas periodiskas darbinieku apmācības - zināšanu celšanai un pārbaudei, kā arī darbinieku informēšana par uzņēmuma aktualitātēm vides un energopārvaldības jomā.
- Kopīgi ar citiem valsts dienestiem tiek organizētas Civilās aizsardzības un katastrofas novēršanas mācības.
- *Koncernā* tiek veicināta vidi saudzējoša domāšana darbinieku vidū, tādējādi sniedzot pastarpinātu ieguldījumu vides aizsardzībā, kas neattiecas tikai uz saimniecisko darbību.

Darba vides riski

Koncerna sabiedrību pamatdarbības nodrošināšanai darbs notiek tiešā sliežu ceļu tuvumā, t.i. paaugstinātas bīstamības apstākļos un katram darbiniekam ir stingri jāievēro visas darba aizsardzības prasības, tostarp augstas redzamības aizsargapģērba valkāšana un nepārtraukta modrība pār ritošā sastāva pārvietošanos noteiktajā darba zonā. Risku pārvaldība tiek nodrošināta saskaņā ar "Latvijas dzelzceļš" koncerna Darba aizsardzības politiku. *Koncerna* sabiedrības uztur un pilnveido darba aizsardzības sistēmas, tiek veikts regulārs darba vides risku izvērtējums.

Darba aizsardzības nodrošināšanas procesā prioritāte vērsta uz preventīvām darbībām, lai nepieļautu (novērstu) darbinieku drošībai bīstamus un veselībai kaitīgus darba vides riskus. Praktiski, izstrādājot darba aizsardzības instrukcijas, tiek pielietots "Darba aizsardzības instrukcijas satura un struktūras paraugs" (Ministru kabineta 10.08.2010. noteikumu Nr.749 2. pielikums), kurš sevī ietver drošu darba veikšanas procesu uzsākot darbu, veicot darbu un beidzot darbu, un darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās.

Korupcijas un interešu konflikta riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības savā ikdienas darbā ievēro korupcijas un interešu konflikta novēršanas principus. *Koncernā* tiek īstenota Krāpšanas novēršanas politika, kas veido iekšējās kontroles vidi, lai nodrošinātu krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu novēršanu, trauksmes celšanas sistēmas darbību un ikdienas rīcības atbilstību tiesību aktiem.

"Latvijas dzelzceļš" koncerna Ētikas kodekss nosaka darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus. *Koncerna* sadarbības partneri, parakstot līgumu, apliecina, ka ir iepazinušies ar *Koncerna* mājas lapā www.ldz.lv publicētajiem "Latvijas dzelzceļš" koncerna sadarbības partneru biznesa ētikas pamatprincipiem, atbilst tiem un apņemas arī turpmāk strikti tos ievērot un nodrošināt, ka tos ievēro arī tā darbinieki un ar līguma izpildi saistītie apakšuzņēmēji.

Atbilstības riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības vada riskus un veic nepieciešamos pasākumus darbības atbilstības nodrošināšanai. *Koncernā* tiek īstenota vienota tiesiskā nodrošinājuma politika ar mērķi nodrošināt attiecināmo tiesību normu vienveidīgu un pareizu piemērošanu. *Koncerna* sabiedrību pamatdarbība tiek organizēta ņemot vērā ārējo tiesību aktu, tostarp, starptautisko sankciju regulējuma prasības un to izmaiņas. Atbilstības risku pārvaldībai atbilstoši izmaiņām tiek pārskatīti procesi un aktualizētas esošās iekšējās kontroles.

Reputācijas riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības veic pasākumus reputācijas risku novēršanai un mazināšanai gan tīši vai netīši radītu ārēju notikumu rezultātā, gan iekšējās komunikācijas kļūdas vai darbinieku neatbilstošas rīcības dēļ. Riska pārvaldīšanai ikdienas procesos savlaicīgi tiek identificētas potenciālās komunikācijas tēmas un komunikācijas riski, tiek veikts pastāvīgs mediju, publiskās vides un sabiedrības viedokļa monitorings, nodrošināta komunikācija par *Koncerna* darbību, veicināta sabiedrības informētība un izpratne par *Koncerna* darbības virzieniem un tā aktualitātēm.

7. FILIĀLES UN PĀRSTĀVniecības ĀRVALSTĪS

Kopš 2012. gada *Latvijas dzelzceļam* ir pārstāvniecība Krievijas galvaspilsētā Maskavā.

Kopš 2017. gada *Latvijas dzelzceļam* ir pārstāvniecība Baltkrievijas galvaspilsētā Minskā.

2022. gada nogalē ir iesākts darbs, lai 2023. gada laikā pārtrauktu abu šo pārstāvniecību darbību.

Koncernam nav ārvalstu filiāļu.

8. ĢEOPOLITISKĀ SITUĀCIJA UN TĀS IETEKME UZ KONCERNA SPĒJU TURPINĀT DARBĪBU

Ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju, karu Ukrainā un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju, kā arī koronavīrusa COVID-19 pandēmijas sekas liecina, ka situācija, kas saistīta ar kravu pārvadājumu apjomiem, nākotnē būtiski neuzlabosies.

Pēc 2022. gada 24. februārī notikušā Krievijas iebrukuma Ukrainā pret Krieviju un Baltkrieviju tiek vērstas plašas ekonomiskās un politiskās sankcijas. Sankcijām bija būtiska ietekme uz *Sabiedrības* darbību, jo bija nepieciešams pārskatīt iekšējos sankciju pārvaldības procesus, kā arī novirzīt papildu resursus sankciju pārbaudēm, veicot gan sadarbības partneru, gan pārvadāto kravu pārbaudes.

Ņemot vērā *Koncerna* sabiedrību sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas sadarbības partneriem, kā arī tā darbības specifiku, karadarbība Ukrainā neapšaubāmi atstāja un turpinās atstāt iespaidu uz *Koncerna* sabiedrību darbību gan 2023. gadā, gan turpmāk. Līdz šim spēkā esošie ierobežojumi nav radījuši būtiskus tūlītējus zaudējumus *Koncerna* sabiedrībām, tomēr ir grūti paredzēt iespējamo papildu sankciju ietekmi uz *Koncerna* darbību nākotnē. Ievērojot ar sankcijām saistītos riskus, ir veikti sekojoši pasākumi:

1) Lai mazinātu riskus, kas saistīti ar šobrīd spēkā esošajām sankcijām pret finanšu institūcijām, esam apzinājuši visus *Koncerna* klientus un sadarbības partnerus ar norēķinu kontiem sankciju sarakstos iekļautajās finanšu institūcijās, sazinoties ar šiem klientiem un lūdzot mainīt norēķiniem izmantoto banku, pretējā gadījumā pārtraucot sadarbību.

2) Vērtējot riskus, kas saistīti ar būtiski paplašinātiem sektorālo sankciju sarakstiem, *Koncerns* pastiprināja kravu pārbaudes procedūras, pastiprināti vērtējot kravu veidus un to atbilstību noteiktajām sektorālajām sankcijām.

3) Visas sankciju sarakstos iekļautās personas ir atspoguļotas *Latvijas dzelzceļa* uzturētajā informācijas sistēmā (IS) Sankcijas, kas nodrošina visu klientu un sadarbības partneru ikdienas automātisku pārbaudi uz sakrītību ar sankcionēto personu sarakstiem. IS Sankcijas saraksti tiek atjaunoti katru dienu, automātiski sazinoties ar oficiālajām vietnēm, kas uztur ziņas par Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, ANO un OFAC sankcijām.

4) 2023. gadā turpinās darbs pie IS Sankcijas pilnveidošanas, kā arī pie sankciju jomas stiprināšanas *Koncernā*, veicot virkni tehnisku uzlabojumu, kā arī izveidojot *Latvijas dzelzceļa* ietvaros

atsevišķu par sankciju pārbaudi atbildīgu Sankciju pārbaudes daļu un pastiprinot informācijas apmaiņu par sankciju pārbaudēm *Koncerna* ietvaros.

Koncerna vadība apzinās nenoteiktību, kas saistīta ar turpmāku situācijas attīstību, un arī turpmāk ik dienas sekos līdzi notikumu attīstībai, kā arī to iespējamai ietekmei uz *Koncerna* darbību.

Tomēr, neskatoties uz sarežģīto situāciju, *Latvijas dzelzceļa* vadība ir pārliecināta, ka finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots ar uzsākto jaunā *Koncerna* biznesa modeļa īstenošanu, krīzes plāna izpildi un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas ir rezultējies un arī turpmāk rezultēsies izmaksu samazināšanā, un nepieciešamā valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2022. gadu Daudzgabalu līguma "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu", kurš ir noslēgts starp VAS "Latvijas dzelzceļš" un Satiksmes ministriju, ietvaros. Turklāt, 2023. gadā turpināsies darbs pie jaunā *Koncerna* biznesa modeļa un *Sabiedrības* vidēja termiņa darbības stratēģijas līdz 2025. gadam īstenošanas. Norit darbs ar Satiksmes ministriju pie jauna līguma par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu sagatavošanas, jo līdz šim spēkā esošais Daudzgabalu līgums zaudēja spēku 2022. gada 31. decembrī.

Latvijas dzelzceļa galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

2022. gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, ir atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai *Sabiedrība* saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Daudzgabalu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2022. gadā *Sabiedrība* neizpildīja Daudzgabalu līgumā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Daudzgabalu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai.

Lai arī pastāv pārliecība par finanšu līdzekļu saņemšanu, pastāv nenoteiktība attiecībā uz *Sabiedrībai* nepieciešamo papildu finanšu līdzekļu saņemšanas laiku. Šī nenoteiktība attiecas gan uz līdzekļiem, lai kompensētu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas pilnā apmērā sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai visa 2023. gada laikā, gan uz līdzekļiem *Latvijas dzelzceļa* finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

9. NOTIKUMI PĒC 2022. GADA PĀRSKATA SASTĀDĪŠANAS DATUMA

2023. gada sākumā paredzēts izbeigt VAS "Latvijas dzelzceļš" līdzdalību SIA "LDZ infrastruktūra", to likvidējot, atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr.13 "Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"".

2023. gada janvārī atbilstoši Ministru kabineta 21.12.2022. rīkojumam Nr. 965 *Latvijas dzelzceļš* samaksāja nodokļu parādu par atliktajām valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 11 milj. EUR apmērā, kam 2020. gadā Valsts ieņēmumu dienests piešķīra termiņa pagarinājumu uz trīs gadiem valsts izstrādātā atbalsta mehānisma COVID-19 izraisīto seku kompensācijai ietvaros.

Izņemot augstāk minēto, nav bijuši notikumi, kam būtu būtiska ietekme uz 2022. gada finanšu pārskatos uzrādīto informāciju.

10. PAZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU

Koncerna Mātes sabiedrības valde (turpmāk tekstā – *Vadība*) ir atbildīga par *Koncerna* konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanu.

Konsolidētie finanšu pārskati no 18. līdz 63. lapai ir sagatavoti, pamatojoties uz grāmatvedības ierakstiem un attaisnojuma dokumentiem, un sniedz patiesu priekšstatu par *Koncerna* finansiālo stāvokli 2022. gada 31. decembrī, tā 2022. gada darbības rezultātiem un naudas plūsmām.

Iepriekš minētie konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar ES apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS), balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. Konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanas gaitā *Vadības* pieņemtie lēmumi un izdarītie novērtējumi ir bijuši piesardzīgi un pamatoti.

Koncerna Vadība ir atbildīga par atbilstošas uzskaites sistēmas nodrošināšanu, *Koncerna* aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citu *Koncernā* izdarītu pārkāpumu atklāšanu un novēršanu. *Vadība* ir atbildīga par Latvijas Republikas likumdošanas prasību izpildi.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Plavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI

KONSOLIDĒTAIS PEĻŅAS VAI ZAUDĒJUMU PĀRSKATS PAR 2022. GADU

(EUR'000)

	PIELIKUMS	2022	2021
Ieņēmumi	4	254 788	249 177
Pārējie ieņēmumi	5	27 580	27 356
Pamatdarbības ieņēmumi kopā		282 368	276 533
Preču, materiālu un pakalpojumu izmaksas	6	(84 323)	(61 882)
Personāla izmaksas	7	(124 314)	(134 824)
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	8	(60 888)	(60 413)
Pārējās izmaksas	9	(13 148)	(12 233)
Pamatdarbības izmaksas kopā		(282 673)	(269 352)
Pamatdarbības peļņa/(zaudējumi)		(305)	7 181
Ieņēmumi no ilgtermiņa ieguldījumiem		-	1
Finanšu izmaksas	10	(1 803)	(1 874)
Peļņa/ (zaudējumi) pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		(2 108)	5 308
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	11	(260)	(1 399)
Pārskata gada peļņa/(zaudējumi)		(2 368)	3 909

Pielikumi no 25. līdz 63. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktors

R.Razums

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS PAR 2022. GADU

(EUR'000)

	2022	2021
Pārskata gada peļņa/(zaudējumi)	(2 368)	3 909
Posteņi, kuri netiks pārklasificēti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā:	(7 105)	-
<i>Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšana</i>	(7 105)	-
Pārskata gada pārējie izdevumi	(7 105)	-
Pārskata gada apvienotie ienākumi/(izdevumi)	(9 473)	3 909
<i>Pārskata gada apvienotie ienākumi/(izdevumi), kas attiecināmi uz Koncerna mātes sabiedrības akcionāru</i>	(9 473)	3 909

Pielikumi no 25. līdz 63. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktors

R.Razums

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

2022. GADA 31. DECEMBRĪ

(EUR'000)

AKTĪVI	PIELIKUMS	31.12.2022.	31.12.2021.
Ilgtermiņa ieguldījumi			
Pamatlīdzekļi	13	680 373	710 319
Nemateriālie ieguldījumi	12	3 488	1 823
Tiesības lietot aktīvus	14	5 557	7 953
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem un nemateriālajiem ieguldījumiem		29 787	10 520
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi		74	84
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā		719 279	730 699
Apgrozāmie līdzekļi			
Krājumi	16	14 181	14 559
Pārdošanai turēti ilgtermiņa ieguldījumi	17	-	4 173
Pircēju, pasūtītāju parādi un citi debitori	18	15 422	12 686
Uzkrātie ieņēmumi	19	24 359	40 167
Nauda un naudas ekvivalenti	20	80 388	64 622
Apgrozāmie līdzekļi kopā		134 350	136 207
Aktīvi kopā		853 629	866 906

(turpinājums nākamajā lapā)

KONSOLIDĒTAIS PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

2022. GADA 31. DECEMBRĪ (TURPINĀJUMS)

(EUR'000)

PASĪVI	PIELIKUMS	31.12.2022.	31.12.2021.
Pašu kapitāls un saistības			
Pašu kapitāls			
Uz <i>Koncerna</i> mātes sabiedrības akcionāriem attiecināmais:			
Akciju kapitāls (pamatkapitāls)	21	327 622	289 142
Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	22	28 981	36 086
Rezerves un nesadalītā peļņa	22	38 857	72 600
Pašu kapitāls kopā		395 460	397 828
Saistības			
Ilgtermiņa saistības			
Atliktā nodokļa saistības	11	1 863	1 847
Uzkrājumi	23	5 838	5 826
Aizņēmumi no kredītiestādēm	24	66 309	90 557
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	25	6 824	19 438
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem		1 356	930
Nomas saistības		3 378	5 465
Nākamo periodu ieņēmumi	26	265 445	250 209
Ilgtermiņa saistības kopā		351 013	374 272
Īstermiņa saistības			
Aizņēmumi no kredītiestādēm	24	24 247	30 059
Uzkrājumi	23	763	1 875
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori		39 343	30 822
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	25	20 330	9 661
Nomas saistības		2 234	2 568
Nākamo periodu ieņēmumi	26	20 239	19 821
Īstermiņa saistības kopā		107 156	94 806
Saistības kopā		458 169	469 078
Pašu kapitāls un saistības kopā		853 629	866 906

Pielikumi no 25. līdz 63. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktors

R.Razums

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS

(EUR'000)

UZ KONCERNA MĀTES SABIEDRĪBAS AKCIONĀRIEM ATTIECINĀMAIS

	PAMAT-KAPITĀLS	ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMU PĀRVĒRTĒŠANAS REZERVE	REZERVES UN IEPRIEKŠĒJO GADU NESADALĪTĀ PEĻŅA	NESADALĪTĀ PEĻŅA VAI NESEGTIE ZAUDĒJUMI	PAŠU KAPITĀLS KOPĀ
Par 2021. gadu					
01.01.2021.	289 142	36 086	104 206	(35 515)	393 919
2020. gada zaudējumi pārvietoti uz iepriekšējo gadu nesadalīto peļņu	-	-	(35 515)	35 515	-
Darījumi ar Koncerna akcionāriem	-	-	(35 515)	35 515	-
Pārskata gada peļņa	-	-	-	3 909	3 909
Pārskata gada apvienotie ienākumi	-	-	-	3 909	3 909
31.12.2021.	289 142	36 086	68 691	3 909	397 828
Par 2022. gadu					
01.01.2022.	289 142	36 086	68 691	3 909	397 828
2021. gada peļņa pārvietota uz iepriekšējo gadu nesadalīto peļņu	-	-	3 909	(3 909)	-
Pamatkapitāla palielināšana (21. pielikums)	38 480	-	(38 480)	-	-
Darījumi ar Koncerna akcionāriem	38 480	-	(34 571)	(3 909)	-
Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšana	-	-	7 105	-	7 105
Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšanas ietekme uz pārējiem apvienotajiem ienākumiem	-	(7 105)	-	-	(7 105)
Pārskata gada zaudējumi	-	-	-	(2 368)	(2 368)
Pārskata gada apvienotie izdevumi	-	(7 105)	-	(2 368)	(9 473)
31.12.2022.	327 622	28 981	41 225	(2 368)	395 460

Pielikumi no 25. līdz 63. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktors

R.Razums

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS PAR 2022. GADU

(sagatavots, izmantojot netiešo metodi)

(EUR'000)

	PIELIKUMS	2022	2021
Pamatdarbības naudas plūsma			
Peļņa/ (zaudējumi) pirms nodokļiem		(2 108)	5 308
Korekcijas:			
Pamatlīdzekļu nolietojums un citas vērtības samazinājuma korekcijas		44 877	41 882
Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un citas vērtības samazinājuma korekcijas	12	657	582
Peļņa no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	5	(189)	(202)
Ieņēmumi no līdzdalības asociēto sabiedrību un citu sabiedrību pamatkapitālā		-	(1)
Zaudējumi no ieguldījumu vērtības samazinājuma korekcijas, neto		10	-
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	10	1 803	1 874
Peļņa pirms apgrozāmo līdzekļu un īstermiņa kreditoru atlikumu izmaiņu ietekmes korekcijām		45 050	49 443
Korekcijas:			
Debitoru parādu atlikumu samazinājums/(pieaugums)		13 075	(29 624)
Krājumu atlikumu samazinājums		4 600	2 654
Piegādātājiem, darbuizpildītājiem un pārējiem kreditoriem maksājamo parādu atlikumu pieaugums		1 867	9 009
Bruto pamatdarbības naudas plūsma		64 592	31 482
Izdevumi procentu maksājumiem		(1 682)	(1 900)
Izdevumi uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumiem	11	(244)	(29)
Pamatdarbības neto naudas plūsma		62 666	29 553
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma			
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde		(46 294)	(18 827)
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu pārdošanas		1 875	987
Saņemtās subsīdijas vai dotācijas	26	30 098	6 178
Saņemtās dividendes		-	1
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma		(14 321)	(11 661)

(turpinājums nākamajā lapā)

KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS PAR 2022. GADU (TURPINĀJUMS)

(EUR'000)

	PIELIKUMS	2022	2021
Finansēšanas darbības naudas plūsma			
Saņemtie aizņēmumi	24	-	10 541
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai	24	(30 060)	(48 753)
Izdevumi nomāto pamatlīdzekļu izpirkumam		(2 607)	(2 501)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma		(32 667)	(40 713)
Valūtas kursu svārstību rezultāts		88	183
Naudas un tās ekvivalentu izmaiņas pārskata gadā		15 766	(22 638)
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada sākumā		64 622	87 260
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada beigās	20	80 388	64 622

Pielikumi no 25. līdz 63. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktors

R.Razums

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTO FINANŠU PĀRSKATU PIELIKUMI

1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

Koncerns pārvalda publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru, sniedz dzelzceļa transporta pakalpojumus un ar tiem saistītus pakalpojumus.

Koncerna mātes sabiedrība – valsts akciju sabiedrība “Latvijas dzelzceļš” ir *Koncerna* valdošā sabiedrība un publiskās dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja funkciju veicējs.

Koncerna mātes sabiedrība ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Komercreģistrā kā valsts akciju sabiedrība un tā 100% pieder Latvijas Republikai. *Koncerna* mātes sabiedrības juridiskā adrese ir Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1547, Latvija.

Visas *Koncernā* ietilpstošās sabiedrības ir reģistrētas Latvijā un *Koncerna* mātes sabiedrībai tajās ir tieša izšķiroša ietekme. *Koncernā* ietilpst:

NOSAUKUMS	DARBĪBAS VEIDS
SIA “LDZ CARGO”	kravu pārvadājumi
SIA “LDZ ritošā sastāva serviss”	ritošā sastāva uzturēšana un remonts lokomotīvu, sliežu ceļu mašīnu, mehānismu nomas pakalpojumi
SIA “LDZ infrastruktūra”	sliežu ceļu mašīnu un mehānismu nomas pakalpojumi, likvidācijas procesā
SIA “LDZ apsardze”	apsardzes pakalpojumi
SIA “LDZ Loģistika”	transporta ekspedīcijas un loģistikas pakalpojumi
AS “LatRailNet”	infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veikšana
SIA “Rīgas Vagonbūves uzņēmums “Baltija”” (ar 30.12.2022. pievienota pie SIA “LDZ ritošā sastāva serviss”)	

Konsolidētos finanšu pārskatus apstiprina akcionāru sapulce, kuru sasauca valsts akciju sabiedrības “Latvijas dzelzceļš” Valde pēc revidenta atzinuma un padomes ziņojuma saņemšanas.

2. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Šie finanšu pārskati ir sagatavoti, pamatojoties uz zemāk minētajiem grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principiem. Šie principi ir attiecīgi pielietoti visiem salīdzināmajiem rādītājiem, ja vien nav norādīts citādi.

2.1. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Šie konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar ES apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti, balstoties uz sākotnējo izmaksu uzskaites metodi, papildus pielietojot pārvērtēšanas metodi kravas vagoniem kravu pārvadājumiem (iekļauti pamatlīdzekļos), piemērojot darbības turpināšanās principu.

Konsolidētie finanšu pārskati aptver laika periodu no 2022. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim.

Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, *Vadība* pamatojas uz zināmām aplēsēm un pieņēmumiem, kas ietekmē atsevišķos pārskatos atspoguļotos posteņu atlikumus, kā arī iespējamo saistību apmēru. Nākotnes notikumi var ietekmēt pieņēmumus, pamatojoties uz kuriem veiktas attiecīgās aplēses. Jebkāda aplēšu izmaiņu ietekme tiek atspoguļota finanšu pārskatos to noteikšanas brīdī. Lai gan šīs aplēses ir sagatavotas, balstoties uz visaptverošu *Vadības* rīcībā esošo informāciju par pašreizējiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no tām. Būtiski pieņēmumi un spriedumi aprakstīti 3. pielikumā.

Pārskata gadā nav stājušies spēkā Starptautiskie finanšu pārskatu standarti, to grozījumi un to interpretāciju grozījumi, kuru ieviešanai bija būtiska ietekme uz *Koncerna* darbību. Pārskata gadā ar 2022. gada 1. janvāri ir stājušies spēkā un ir apstiprināti lietošanai ES sekojoši standartu grozījumi:

- *Ienākumi pirms paredzētās pamatlīdzekļu izmantošanas, Apgrūtinātie līgumi – līguma izpildes izmaksas, Atsauce uz SFPS Konceptuālo ietvaru – 16. SGS, 37. SGS un 3. SFPS šaura apjoma grozījumi un 2018. – 2020. Ikgadējie SFPS uzlabojumi – grozījumi 1. SFPS, 9. SFPS, 16. SFPS un 41. SGS* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2022. gada 1. janvārī vai vēlāk).
- *Grozījumi 16. SFPS – Nomas līgumu koncesijas kas saistītas ar COVID-19* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2021. gada 1. aprīlī vai vēlāk). Grozījumi paredz nomniekiem (bet ne iznomātājiem) iespēju izmantot atbrīvojumu no standarta prasības novērtēt, vai ar COVID-19 saistītas koncesijas ir nomas līguma modifikācija.

Ar 2023. gada 1. janvāri vai vēlāk stāsies spēkā sekojoši standartu grozījumi vai interpretācijas, kuri varētu ietekmēt *Koncerna* finanšu pārskatus un kuru ietekmi *Koncerna Vadība* pašlaik novērtē, tomēr sākotnējās aplēses liecina, ka tā nebūs būtiska:

- *17. SFPS Apdrošināšanas līgumi* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk, nav apstiprināti lietošanai ES);
- *Grozījumi 1. SGS – Īstermiņa un ilgtermiņa saistību klasifikācija* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2022. gada 1. janvārī vai vēlāk, nav apstiprināti lietošanai ES);
- *Grozījumi 1. SGS un 2. SFPS prakses paziņojums: Grāmatvedības politiku atklāšana* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk). 1. SGS tika grozīts, lai pieprasītu uzņēmumiem atklāt informāciju par būtiskām grāmatvedības politikām, nevis nozīmīgas grāmatvedības politikas. Papildus tika grozīts arī SFPS 2. prakses paziņojums “Būtiskuma spriedumu pieņemšana”, lai sniegtu norādījumus par to, kā piemērot būtiskuma jēdzienu grāmatvedības politikas informācijas atklāšanai.
- *Grozījumi 8. SGS: Grāmatvedības aplēšu definīcija* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi 8. SGS precizēja, kā uzņēmumiem ir jānošķir grāmatvedības politikas izmaiņas no izmaiņām grāmatvedības aplēsēs.
- *Grozījumi 16. SFPS – Noma: Nomas saistības pārdošanas un saņemšanas atpakaļnomā darījumos* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk, nav apstiprināti lietošanai ES).

Koncerna Vadība ir veikusi citu standartu un interpretāciju, kas stāsies spēkā, sākot ar 2023. gada 1. janvāri, ietekmes novērtējumu un nesagaida to būtisku ietekmi uz *Koncerna* finanšu pārskatiem.

2.2. ĀRVALSTU VALŪTAS PĀRVĒRTĒŠANA

Uzskaites un pārskatu valūta

Koncerna finanšu pārskatu posteņi tiek uzskaitīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā *Koncerns* darbojas (uzskaites valūta). Finanšu pārskatu posteņi ir uzrādīti Latvijas Republikas oficiālajā valūtā *euro* (EUR), kas ir *Koncerna* pārskatu valūta. Visu *Koncernā* ietilpstošo sabiedrību uzskaites un pārskatu valūta ir EUR.

Darījumi un atlikumi ārvalstu valūtās

Visi darījumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti EUR pēc darījuma dienas sākumā spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas publicētā EUR atsauces kursa. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtā pārskata gada pēdējā dienā finanšu pārskatā tiek norādīti, tos pārrēķinot EUR saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu pēc Eiropas Centrālās bankas publicētā valūtas kursa, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās dienas beigās. Tā kā ECB nepublicē Krievijas rubļu (RUB) kursu, norādīts vietnē www.xe.com publicētais kurss.

Valūtu kursa starpības, kas rodas no norēķiniem valūtās, tiek atzītas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

ĀRVALSTU VALŪTAS KURSI	VALŪTAS VIENĪBAS PAR 1 EUR 31.12.2022	VALŪTAS VIENĪBAS PAR 1 EUR 31.12.2021.
USD	1.06660	1.13260
CHF	0.98470	1.03310
RUB	78.91224	85.30040

2.3. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

Nemateriālie ieguldījumi galvenokārt sastāv no programmatūras licencēm. Sākotnēji tos atzīst iegādes izmaksās. Nemateriālajiem ieguldījumiem ir noteikts un ierobežots lietošanas laiks. Turpmāk nemateriālie ieguldījumi tiek uzrādīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un zaudējumus no vērtības samazināšanās.

Turpmākās izmaksas tiek kapitalizētas, palielinot esošā nemateriālā ieguldījuma vērtību, vai atzītas kā atsevišķs nemateriāls ieguldījums tikai tad, ja no tiem *Koncernam* ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi un šīs izmaksas ir iespējams ticami noteikt. Pārējās izmaksas tiek norakstītas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā to rašanās brīdī.

Nemateriālajiem ieguldījumiem nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes, lai norakstītu to iegādes vērtību lietderīgās izmantošanas perioda laikā un to iekļauj attiecīgā perioda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā. Pamatā nemateriālie ieguldījumi tiek nolietoti 5 gadu laikā.

2.4. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļi tiek atzīti saskaņā ar iegādes izmaksu metodi vai pārvērtēšanas metodi, kā aprakstīts zemāk, atskaitot uzkrāto nolietojumu un jebkuru uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds ir nepieciešams.

Dzelzceļa ritošo sastāvu kravu pārvadājumiem, izņemot dīzeļvilcienus un lokomotīves, uzskaita pēc pārvērtēšanas metodes, t.i. šie pamatlīdzekļi tiek pārvērtēti ne retāk kā reizi piecos gados, ar mērķi nodrošināt, ka to uzskaites vērtība būtiski neatšķiras no to patiesās vērtības pārskata gada beigās. Pārvērtēšanas rezultātā radušos uzskaites vērtības palielinājumu atzīst pārējo ienākumu sastāvā un kā pārvērtēšanas rezervi pašu kapitāla sastāvā. Vērtības samazinājumi, kas attiecas uz pamatlīdzekļiem, kam iepriekš tika atzīts vērtības palielinājums, tiek atzīti pārējo ienākumu sastāvā un samazina pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā. Citos gadījumos pārvērtēšanas rezultātā radušos vērtības samazinājumu atzīst Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā. Pamatlīdzekļu pārdošanas vai norakstīšanas gadījumā pārvērtēšanas rezerve, kas tikusi iekļauta pašu kapitālā, tiek pārklasificēta uz nesadalīto peļņu.

Pārvērtēšanas datumā uzkrātais nolietojums tiek izslēgts pret aktīva sākotnējo vērtību, neto summa tiek iekļauta pārvērtētajā vērtībā tā, lai pamatlīdzekļa bilances vērtība pēc pārvērtēšanas būtu vienāda ar tā pārvērtēto vērtību.

Pārējās pamatlīdzekļu kategorijas tiek uzskaitītas saskaņā ar iegādes izmaksu metodi, kur pamatlīdzekļus uzskaita to iegādes izmaksās, atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds ir bijis. Iegādes izmaksās iekļauj uz pamatlīdzekļa iegādi tieši attiecināmās izmaksas. *Koncerna* pašu izveidoto pamatlīdzekļu vērtība sastāv no materiālu cenas un tiešajām darba izmaksām, kā arī jebkurām citām izmaksām, kas tieši saistāmas ar pamatlīdzekļa nodrošināšanu darba stāvoklī tam paredzētajam mērķim, un pamatlīdzekļu nojaukšanas un aizvešanas izmaksām un vietas, kur pamatlīdzeklim jāatrodas, atjaunošanu. Tādu datorprogrammu iegādes izmaksas, kas ir cieši saistītas ar iekārtas funkcionalitāti un nevar tikt no tās atdalītas, tiek kapitalizētas kā šo iekārtu sastāvdaļa.

Koncerns kapitalizē pamatlīdzekļus, kuru vērtība pārsniedz 500 EUR un lietderīgās kalpošanas laiks pārsniedz vienu gadu. Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek kapitalizēti un atspoguļoti kā pamatlīdzekļi.

Ja atsevišķu pamatlīdzekļu sastāvdaļu lietderīgās kalpošanas laiki atšķiras, tie tiek uzskaitīti kā atsevišķas pamatlīdzekļu sastāvdaļas. Pamatlīdzekļu aplēstās atlikušās vērtības un lietderīgās kalpošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katrā pārskata gada datumā.

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteni saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūdīs *Koncernā* un šī posteņa izmaksas var ticami noteikt. Pārējās pamatlīdzekļu kārtējā remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas tā perioda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā, kurā tās ir radušās.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek nekavējoties norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skat. 3. pielikumu).

Nolietojums

Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nolietojums tiek iekļauts Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek nolietoti īsākajā no nomas perioda vai līdzīga pamatlīdzekļa lietderīgās kalpošanas laika pēc likmēm, kas pielietotas kategorijai, kurā ietilpst ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos. Zemei nolietojums netiek aprēķināts.

Koncerna pamatlīdzekļiem pārskata perioda nolietojuma summa aprēķināta no katra pamatlīdzekļa atlikušās vērtības, piemērojot attiecīgajam pamatlīdzeklim noteikto kalpošanas laiku.

PAMATLĪDZEKĻI	KALPOŠANAS LAIKS
Ēkas un būves	10-130 gadi
Ilggadīgie stādījumi	40 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – vagoni tehnoloģiskām vajadzībām un kravu pārvadājumiem	22-40 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – lokomotīves, dīzeļvilcieni un tehnoloģiskās iekārtas	5-40 gadi
Sliežu ceļu mašīnas	30 gadi
Skaitļošanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums	3-10 gadi
Pārējie pamatlīdzekļi	5-30 gadi

Nepabeigtā celtniecība

Aktīvi, kuri iegādes brīdī nav gatavi paredzētajam pielietojumam vai ir uzstādīšanas procesā, ir klasificēti kā "Nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas". Nepabeigtās celtniecības objektu sākotnējā vērtība tiek palielināta perioda laikā par aizņēmumu izmaksām un citām tiešajām izmaksām, kas saistītas ar attiecīgo objektu līdz tā nodošanai ekspluatācijā. Attiecīgā pamatlīdzekļa sākotnējā vērtība netiek palielināta par aizņēmumu izmaksām periodos, kad netiek veikti aktīvi nepabeigtās celtniecības objekta attīstības darbi.

Brīdī, kad nepabeigtās celtniecības objekti ir gatavi savam paredzētajam pielietojumam, tie tiek pārklasificēti atbilstošā pamatlīdzekļu kategorijā un tiek uzsākta nolietojuma aprēķināšana. Nepabeigtās celtniecības objekti tiek regulāri novērtēti ar mērķi noteikt, vai tiem nav vērtības samazināšanās pazīmes.

2.5. MANTISKO UN NEMATERIĀLO AKTĪVU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS

Visiem Koncerna mantiskajiem un nemateriālajiem aktīviem ir noteikts lietderīgās izmantošanas periods (izņemot zemi un muzeja krājumus). Aktīvu, kas tiek pakļauti nolietojumam, vērtība tiek pārskatīta ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas, un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu vērtības samazinājumu, aktīvi tiek sagrupēti, balstoties uz zemāko līmeni, kuram var identificēt naudas plūsmu (naudu ienesošās vienības). Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Zaudējumi no aktīvu vērtības samazināšanās, kas atzīti iepriekšējos periodos, tiek pārskatīti katrā bilances datumā, lai noteiktu, vai nepastāv pierādījumi tam, ka zaudējumi ir samazinājušies vai vairs nepastāv. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ, ja ir veiktas izmaiņas aplēsēs, kas izmantotas atgūstamās summas noteikšanai. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ vienīgi tādā apmērā, par cik attiecīgā aktīva bilances vērtība nepārsniedz to bilances vērtību, atskaitot nolietojumu, kura tiktu noteikta, ja zaudējumi no vērtības samazināšanās netiktu atzīti.

2.6. FINANŠU INSTRUMENTI

Finanšu instrumentu klasifikācija

Koncerna finanšu instrumenti sastāv no finanšu aktīviem (finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā un finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā) un finanšu saistībām (finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā).

Parāda instrumentu klasifikācija ir atkarīga no *Koncerna* finanšu aktīvu vadības ieviestā biznesa modeļa, kā arī no tā, vai līgumiskās naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem (TPPM). Ja parāda instrumentu tur, lai iekasētu naudas plūsmas, to var uzskaitīt amortizētajā iegādes vērtībā, ja tas atbilst TPPM prasībām. Finanšu aktīvi, kuru naudas plūsmas neatbilst TPPM prasībām, jāvērtē PVPZA (piemēram, atvasinātie finanšu instrumenti). Iegultie atvasinātie instrumenti netiek atdalīti no finanšu aktīviem, bet tos iekļaujot finanšu aktīvu sastāvā, tiek izvērtētas TPPM prasības.

Pašu kapitāla instrumentus vienmēr vērtē patiesajā vērtībā. Tomēr *Vadībai* ir iespēja izdarīt neatsaucamu izvēli uzrādīt patiesās vērtības izmaiņu pārējos apvienotajos ienākumos, ja instrumentu netur tirdzniecības nolūkā. Ja pašu kapitāla instrumentu tur tirdzniecībai, izmaiņas patiesajā vērtībā jāuzrāda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Atzīšana un atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīvus atzīst brīdī, kad *Koncerns* ir kļuvis par līgumslēdzēju pusi un izpildījis darījuma nosacījumus, t.i., tirdzniecības datumā.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad *Koncerna* līgumsaistības uz finanšu aktīvu radīto naudas plūsmu izbeidzas vai, ja *Koncerns* nodod finanšu aktīvu citai pusei, vai arī, nododot būtiskākos aktīva riskus un no aktīva saņemamo atlīdzību, finanšu aktīvu iegādi un pārdošanu pamatdarbības ietvaros uzskaita tirdzniecības dienā, t.i., datumā, kad *Koncerns* nolēmj aktīvu nopirkt vai pārdot.

Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta, kad saistības pamatā esošs pienākums tiek atsaukts, atcelts vai arī tam beidzas termiņš.

Novērtēšana

Sākotnējā atzīšanas brīdī finanšu instrumentus vērtē to patiesajā vērtībā. Finanšu aktīviem un finanšu saistībām amortizētajā iegādes vērtībā, sākotnējās atzīšanas brīdī patieso vērtību koriģē par darījuma izmaksām, kas ir tieši attiecināmas uz šo finanšu instrumentu.

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā

Šajā kategorijā ietilpst *Koncerna* īpašumā esošie pašu kapitāla instrumenti, kas veido Pārējos vērtspapīrus un ieguldījumus. Šie ieguldījumi tiek uzrādīti ilgtermiņa aktīvu sastāvā, ja vien *Vadība* neplāno tos pārdot 12 mēnešu laikā no pārskata gada dienas. Šo finanšu aktīvu patieso vērtību nosaka, balstoties uz *Koncerna Vadības* izdarītajām aplēsēm, kuru pamatā ir šo ieguldījumu finanšu informācija. Izmaiņas patiesajā vērtībā tiek atspoguļotas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Dividendes no ieguldījumiem tiek atzītas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā brīdī, kad *Koncernam* rodas likumīgas tiesības uz tām.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ir parāda instrumenti ar fiksētu vai nosakāmu maksājumu grafiku, kuri netiek turēti tirdzniecībai un kuru nākotnes naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ietver Pircēju, pasūtītāju parādus un citus debitorus, kā arī Naudu un naudas ekvivalentus. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificēti kā īstermiņa aktīvi, ja maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tie tiek uzrādīti kā ilgtermiņa aktīvi. Īstermiņa debitoru parādi netiek diskontēti.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu likmju metodi, atskaitot uzkrājumus vērtības samazinājumam.

Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas kasē, norēķinu kontu atlikumiem un īstermiņa augsti likvīdiem ieguldījumiem, kurus nepieciešamības gadījumā var viegli pārvērst naudā un kas nav pakļauti būtiskam vērtību izmaiņu riskam.

Vērtības samazinājums finanšu aktīviem amortizētajā iegādes vērtībā

Vērtības samazinājums tiek atzīts atbilstoši sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ, expected credit loss) modelim. Modelim ir trīs pakāpju pieeja, kas balstās uz izmaiņām finanšu aktīva kredītkvalitātē, salīdzinot ar sākotnējo atzīšanu. Sabiedrība finanšu aktīva sākotnējās atzīšanas brīdī atzīst tūlītējos zaudējumus, kas ir vienādi ar 12 mēnešu SKZ, arī tad, ja finanšu aktīvi ir bez vērtības samazināšanās pazīmēm (pircēju un pasūtītāju parādiem atzīst to mūža SKZ). Notiekot būtiskam kredītriska pieaugumam, vērtības samazinājumu mēra, izmantojot aktīva mūža SKZ, nevis 12 mēnešu SKZ. Modelis iekļauj operacionālus atvieglojumus pircēju un pasūtītāju parādiem.

Koncerns ir piemērojis 9.SFPS pieļautos operacionālos atvieglojumus attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādu vērtēšanu – pircēju un pasūtītāju parādus grupē pēc to kredītkvalitātes un kavējuma dienām, piemērojot sagaidāmo kredītzaudējumu procentu katrai attiecīgajai grupai. SKZ likmes ir aplēstas, ņemot vērā pēdējo trīs gadu maksājumu vēsturi, koriģējot šo rādītāju ar mērķi ņemt vērā informāciju par tagadni un nākotnes prognozēm.

Saistīto pušu parādi, kā arī saistītajām pusēm izsniegtie aizdevumi, tiek izdalīti atsevišķā grupā, kuras SKZ rēķina, ņemot vērā ne tikai pagātnes pieredzi, bet arī to galējā īpašnieka – Latvijas Republikas – kredītreitingu un nākotnes attīstības prognozes. Aizdevumi, kas izsniegti meitas sabiedrībām, tiek uzskatīti par aktīviem ar tādu kredītrisku, kas nav būtiski palielinājies kopš sākotnējās atzīšanas brīža, līdz ar to SKZ aprēķinā iekļauj nākamo 12 mēnešu laikā sagaidāmos kredītzaudējumus.

Uzkrājums vērtības samazinājumam tiek iekļauts atsevišķā uzkrājumu kontā un zaudējumi tiek atzīti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā. Ja nākamajā periodā pēc vērtības samazināšanās atzīšanas zaudējumu summa samazinās un šis samazinājums var būt objektīvi saistīts ar notikumu pēc vērtības samazināšanās atzīšanas (piemēram, uzlabojas debitora kredītreitings), tad iepriekš atzīto zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērse tiek atzīta Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu saistību amortizētajā iegādes vērtībā sastāvā tiek uzrādīti posteņos Aizņēmumi no kredītiestādēm, Citi aizņēmumi un Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem un pārējie kreditori.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji atzīst to patiesajā vērtībā. Turpmākajos periodos finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificētas kā īstermiņa saistības, ja maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tās tiek uzrādītas kā ilgtermiņa saistības.

Aizņēmumi

Sākotnēji aizņēmumi tiek atzīti patiesajā vērtībā, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Starpība starp saņemto naudas līdzekļu apjomu, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas un aizņēmuma dzēšanas vērtību, tiek pakāpeniski ietverta peļņas vai zaudējumu pārskatā, izmantojot aizņēmuma efektīvo procentu likmi. Šī starpība tiek atzīta finanšu izmaksu sastāvā.

Aizņēmumi tiek klasificēti kā īstermiņa saistības, izņemot gadījumus, kad *Koncernam* ir neatsaucamas tiesības atlikt saistību nokārtošanu uz vismaz 12 mēnešiem pēc bilances datuma.

Finanšu aktīvu un saistību savstarpējais ieskaits

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti un uzrādīti bilancē neto vērtībās, ja pastāv juridiskas tiesības šādu ieskaitu veikt, kā arī plānots veikt norēķinu pēc neto vērtībām vai arī nodot aktīvu un norēķināties par saistību vienlaicīgi.

2.7. KRĀJUMI

Krājumi tiek uzskaitīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtību veido normālas *Koncerna* darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot krājumu pabeigšanas un pārdošanas izmaksas. Iegādes vērtība tiek noteikta, izmantojot vidējo svērto krājumu novērtēšanas metodi kurināmajam un degvielai un FIFO (pirmais iekšā, pirmais ārā) metodi pārējām krājumu sastāvdaļām.

Nepieciešamības gadījumā novecojušo, lēna apgrozījuma vai bojāto krājumu vērtības samazinājumam tiek izveidoti uzkrājumi vērtības samazinājumam. Krājumiem, kas nav izmantoti ilgāk

par gadu, tiek veidoti uzkrājumi 100% apjomā. Uzkrājumu summa tiek iekļauta Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

2.8. PĀRDOŠANAI TURĒTIE ILGTERMIŅA AKTĪVI (VAI ATSAVINĀŠANAS GRUPAS)

Ilgtermiņa aktīvi (vai atsavināšanas grupas) tiek klasificēti kā pārdošanai turētie, ja to uzskaites vērtība tiks atgūta, veicot pārdošanas darījumu, nevis ilgstošas lietošanas rezultātā. Šis nosacījums tiks uzskatīts par izpildītu tikai tādā gadījumā, ja pārdošanas darījuma varbūtība ir liela un attiecīgais aktīvs (vai atsavināšanas grupa) ir pieejama tūlītējai pārdošanai to pašreizējā stāvoklī. Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi (vai atsavināšanas grupas) to pārklasifikācijas brīdī tiek novērtēti zemākajā no to uzskaites vērtības un patiesās vērtības, kas samazināta par pārdošanas izmaksām.

Vērtības samazinājums tiek atzīts gadījumā, ja pie sākotnējās atzīšanas vai turpmākās uzskaites aktīva (vai atsavināšanas grupas) vērtība tiek samazināta no sākotnējās uzskaites vērtības uz patieso vērtību, kas samazināta par pārdošanas izmaksām. Vērtības samazinājumu iespējams apvērst un atzīt ieņēmumos tā apvērši, ja palielinās aktīva (vai atsavināšanas grupas) patiesā vērtība, kas samazināta par pārdošanas izmaksām. Tomēr šādu apvērši var atzīt tikai tik lielā mērā, cik tā kompensē iepriekš atzīto vērtības samazinājumu šim aktīvam (vai atsavināšanas grupai).

Pārdošanai turēto ilgtermiņa aktīvu (vai atsavināšanas grupu) pārdošanas brīdī tiek atzīta neto peļņa vai zaudējumi no to atzīšanas pārtraukšanas un pārdošanas.

Pārdošanai turētos ilgtermiņa aktīvus (vai atsavināšanas grupas) nenolieto un neamortizē tik ilgi, kamēr tie tiek klasificēti kā pārdošanai turētie.

Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi un aktīvi, kas ir atsavināšanas grupas sastāvdaļa, bilanci tiek uzrādīti atsevišķi no citiem aktīviem. Saistības, kas ietilpst atsavināšanas grupā, bilanci tiek uzrādītas atsevišķi no citām saistībām.

2.9. AKCIJU KAPITĀLS UN MAKSĀJUMI PAR VALSTS KAPITĀLA DAĻU IZMANTOŠANU (DIVIDENDES)

Koncerna mātes sabiedrības akciju kapitālu veido parastās vārda akcijas. Visas *Koncerna* mātes sabiedrības akcijas ir dematerializētas akcijas. Akcijas nominālvērtība ir viens EUR.

Koncerna mātes sabiedrības akcionāram izmaksājamās dividendes jeb maksājumi par valsts kapitāla daļu izmantošanu tiek atspoguļotas kā saistības *Koncerna* finanšu pārskatos periodā, kurā *Koncerna* mātes sabiedrības akcionārs apstiprina dividenžu apmēru.

2.10. REZERVES

Pēc katra gada pārskata apstiprināšanas akcionāru sapulce lemj par pārskata gada peļņas sadali. Daļu no *Koncerna* mātes sabiedrības peļņas pēc nodokļu nomaksas, pamatojoties uz *Koncerna* mātes sabiedrības akcionāru sapulces lēmumu, var ieskaitīt rezerves kapitālā. Šim nolūkam pašu kapitāla sastāvā ir izveidotas "Rezerves". Rezervju izmantošana un sadalīšana ir akcionāru sapulces kompetencē.

2.11. UZKRĀTĀS NEIZMANTOTO ATVAĻINĀJUMU IZMAKSAS

Uzkrātās neizmantoto atvaļinājumu izmaksas tiek aprēķinātas katram darbiniekam, reizinot neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu uz pārskata gada beigām ar dienas vidējo darba samaksu pārskata gada pēdējos sešos mēnešos un pieskaitot darba devēja daļu par sociālās apdrošināšanas iemaksām.

2.12. UZKRĀJUMI

Uzkrājumi tiek atzīti, kad *Koncernam* pagātnes notikumu rezultātā ir radušās juridiskas vai prakses radītas saistības, un ir paredzams, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana no *Koncerna*, un saistību apjomu iespējams pietiekami ticami novērtēt.

Ja *Koncerns* paredz, ka uzkrājumu izveidošanai nepieciešamie izdevumi tiks daļēji vai pilnībā atmaksāti, šo izdevumu atmaksa tiek atzīta kā atsevišķs aktīvs tikai un vienīgi tad, kad ir praktiski

skaidrs, ka šie izdevumi patiešām tiks atmaksāti. Ar jebkādu uzkrājumu saistītās izmaksas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā tiek atspoguļotas, atskaitot summas, kas ir atgūtas.

2.13. PĀRSKATA GADA UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

Uzņēmumu ienākuma nodokli uzrāda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts saskaņā ar tiesību aktiem, kas ir spēkā pārskata perioda beigās. Spēkā esošie tiesību akti nosaka 20 procentu nodokļa likmi no aprēķinātās ar nodokli apliekamās bāzes, kura pirms nodokļa likmes piemērošanas koriģēta, ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo objekta vērtību dalot ar koeficientu 0,8.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis, kas aprēķināts no peļņas sadales dividendēs, tiek uzrādīts Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā atsevišķi, bet pārējos gadījumos - pie pārējās saimnieciskās darbības izmaksām.

Atliktā nodokļa aktīvi vai saistības neveidojas, jo nav atšķirības starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to nodokļu bāzi. Tā kā *Koncerna* mātes sabiedrība kontrolē *Koncerna* meitas sabiedrību dividenžu politiku, tā spēj kontrolēt arī ar ieguldījumiem meitas sabiedrībās saistīto pagaidu atšķirību apvērse laiku, tai skaitā pagaidu atšķirības, kas rodas no nesadalītās peļņas. Tādējādi, *Koncerna* konsolidētajos finanšu pārskatos tiek atzītas atliktā nodokļa saistības attiecībā uz pagaidu atšķirībām, kas izriet no nesadalītās peļņas, piemērojot nesadalītajai peļņai piemērojamo nodokļa likmi, ja vien *Koncerns* nav izvērtējis, ka dividendes tiks sadalītas pārredzamā nākotnē.

2.14. IEŅĒMUMU ATZĪŠANA

Ieņēmumi ir atlīdzība, kuru saņem pamatdarbības veikšanas rezultātā. Ieņēmumus mēra līgumā noteiktās darījuma cenas apmērā. Darījuma cena ir summa, kuru *Koncerns* sagaida saņemt pēc kontroles nodošanas par precēm vai pakalpojumiem, izņemot trešo pušu vārdā iekasētās summas (piem., pievienotās vērtības nodokli). Darījuma cena tiek samazināta par piešķirtajām atlaidēm vai cita veida labumiem, kuri tiek piešķirti pircējam. Specifiski kritēriji *Koncerna* ieņēmumu atzīšanai katram no ieņēmumu veidiem minēti zemāk.

Koncerna sabiedrībām nav tādu līgumu ar klientu, kuru ietvaros būtu paredzēts norēķinu periods vairāk kā viens gads, līdz ar to *Koncerns* neveic korekcijas, lai atspoguļotu naudas vērtības izmaiņas laika gaitā. Turklāt, norēķinos nav paredzēta mainīgā atlīdzība.

Ieņēmumi no preču pārdošanas tiek atzīti kontroles nodošanas brīdī, t.i., brīdī, kad *Koncerns* attiecīgo preci ir piegādājis klientam un tas ir preci akceptējis, kā arī ir ticams, ka debitora parāds ir atgūstams.

Ieņēmumi no pakalpojumu sniegšanas tiek atzīti tajā finanšu periodā, kad pakalpojumi tika sniegti, ņemot vērā kopējo sniegtā pakalpojuma attiecību pret kopējo līgumā noteikto pakalpojumu, ja piemērojams.

***Koncerns* sniedz šādus pakalpojumus (kas pārsvarā tiek atzīti saskaņā ar 15. SFPS):**

- **Kravu pārvadājumi** – SIA “LDZ CARGO” veic kravu pārvadājumus:
 - no nosūtīšanas stacijas līdz saņemšanas stacijai (Latvijas teritorijā) iekšzemes pārvadājumos;
 - no robežstacijas līdz pieostas stacijai vai sauszemes robežstacijai tranzīta pārvadājumos;
 - no robežstacijas līdz saņēmējstacijai vai pretējā virzienā (importa un eksporta pārvadājumiem).

Ieņēmumi par sniedzamajiem kravu pārvadājumu pakalpojumiem sastāv no tarifa maksas, kā arī papildu samaksas, kas nav iekļauta tarifā un tiek noteikta pēc līguma. Maksa par kravu pārvadājumiem tiek noteikta saskaņā ar pārvadājuma tarifu – likmju sistēmu, kas ietver informāciju par pārvadājumu attālumiem, maksas aprēķināšanas kārtību un pārvadājumu maksu, kas sastāv no pārvadāšanas maksas, maksas par papildu operācijām un citiem ar pārvadājumiem saistītiem pakalpojumiem. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

- **Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumi** - nodrošina piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai un to infrastruktūras pārvaldītājs bez diskriminācijas sniedz visiem pārvadātājiem. *Latvijas dzelzceļš* sniedz publiskās lietošanas minimālā piekļuves

pakalpojuma kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu (minimālais piekļuves pakalpojumu komplekss).

Sabiedrībai ir piešķirta valsts budžeta dotācija pasažieru segmenta izmaksu segšanai līdz pilnajām izmaksām un dotācija pasažieru stacijām līnijās, kur pasažieru kustība pārtraukta. Par saņemtās dotācijas apmēru (neieskaitot PVN) ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā.

- **Apkalpes vietu uzturēšanas pakalpojumi** – pasažieru staciju un pieturas punktu izmantošanas pakalpojumi. *Sabiedrība* sniedz sekojošus apkalpes vietas pakalpojumus pasažieru stacijās: biļešu pārdošanas vietu, pasažieru apziņošanas sistēmu un pasažieriem paredzēto telpu lietošana. Ieņēmumi (neieskaitot PVN) ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā.
- **Infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumi, t.sk. apkalpes vietu pakalpojumi** - kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumi (kravas vagonu apstrāde, veicot vai neveicot vilcienu formēšanu), vagonu tehniskā apkope un apskate, tekošais atkabes remonts, vagonu glabājuma pakalpojumi u.c. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Specifiskie pakalpojumi, kas saistīti ar infrastruktūras apkalpošanu un remontu** - sliežu ceļu un tiltu klātnes būve un remonts, pārmiju pārvedu nomaiņa, dzelzceļa mašīnu, instrumentu un mehānismu remonts un vagonu modernizācija, sliežu metināšanas darbi un garsliežu transportēšana, ūdens novadsistēmu ierīkošana un remonts, zemes klātnes sagatavošana. Ieņēmumi tiek atzīti, sniedzot apkalpošanas darbus, vai arī, kad remontdarbi tiek pabeigti.
- **Ekspedīcijas pakalpojumi** – kravu transportēšanas maršrutu izstrādāšana, dzelzceļa kravu pārvadājumu organizēšana, t.sk. pārvadājumu dokumentu noformēšana, muitas formalitāšu kārtošana, kravas nosūtīšana/saņemšana. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Nomas pakalpojumi** – *Koncerns* ēkas, būves, zemi un pārējos pamatlīdzekļus, kuri nav nepieciešami saimnieciskās darbības nodrošināšanai, pirmkārt, iznomā pārvadātājiem un citām ar dzelzceļa sistēmas darbību saistītajām uzņēmēj-sabiedrībām un iestādēm. Neizmantoto platību, kas atrodas dzelzceļa infrastruktūras objektos, iznomāšana ārējiem klientiem samazina pamatpakalpojuma pašizmaksu. Rezultātā palielinās pamatpakalpojuma konkurētspēja, kā arī paaugstinās objektu izmantošanas efektivitāte. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti. Ieņēmumi no nomas pakalpojumiem tiek atzīti saskaņā ar 16. SFPS.
- **Elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumi** – *Sabiedrība* sniedz elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus fiziskajām un juridiskajām personām, t.sk. atkarīgajām sabiedrībām. Elektroenerģijas sadales (vilces apakštaciju un kontakttīklu) izmaksas pasažieru vilces vajadzībām ir iekļautas maksā par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pārvadājumu izmantošanu un šajā pakalpojumā neietilpst. Elektroenerģijas patērētājiem *Latvijas dzelzceļš* sniedz elektroenerģijas realizācijas pakalpojumus, pildot saistības, ko nosaka “Elektroenerģijas tirgus likums”, likums “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” un Ministru kabineta noteikumi Nr. 50 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi”. *Latvijas dzelzceļš* darbojas kā primārais pakalpojumu sniedzējs, tādējādi ieņēmumi un izmaksas tiek atzīti vērtībā. Ieņēmumi tiek aprēķināti, reizinot tarifu ar patērēto kilovatstundu skaitu, un tiek atzīti periodā, kad patēriņš veikts.
- **Principāla pakalpojumi** ietver ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšanu, muitas procedūras – tranzīts - noformēšanu, pagaidu uzglabāšanu. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti. Līdz 2022. gada 31. martam principāla pakalpojumus sniedza *Latvijas dzelzceļš*. No 2022. gada 1. aprīļa principāla pakalpojumus visām precēm visos dzelzceļa iecirkņos sniedz SIA “LDZ CARGO”.
- **Ritošā sastāva remontdarbi un tehniskā apkope** – ietver pakalpojumus, kas saistīti ar dīzeļlokomotīvu tehnisko apkopi un remontu; infrastruktūras ceļu mašīnu tehnisko apkopi un remontu; dzelzceļa ritošā sastāva kalpošanas termiņa pagarināšanas darbiem, mezglu un agregātu remontu, kravas vagonu depo un kapitālo remontu; kravas vagonu kalpošanas laika pagarināšanu; cisternu un segto vagonu kapitālo remontu; ar sliežu ceļu mašīnu remontu un tehniskā stāvokļa pārbaudi. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

- **Vilces nodrošināšanas pakalpojumi** – SIA "LDZ CARGO" sniedz lokomotīvu brigāžu pakalpojumus gan "Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrībām, gan citiem kravu pārvadātājiem un citiem ārējiem klientiem to saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Elektronisko sakaru pakalpojumi** – datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumi, nomāto līniju pakalpojumi, piekļuves elektronisko sakaru tīkla infrastruktūrai pakalpojumi. Ieņēmumi tiek atzīti pēc faktiskās tīkla izmantošanas attiecīgajā pārskata periodā.
- **Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi** - ietver pakalpojumus, kas saistīti ar kravu un pasažieru pārvadājumu informācijas sistēmām, vilcienu kustību, kā arī biznesa atbalsta, kontroles un vadības informācijas sistēmām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Būvniecības pakalpojumi** – ietver pašu spēkiem veiktos būvdarbus dzelzceļa infrastruktūras objektos. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Dīzeļdegvielas uzglabāšana un realizācija** – degvielas realizācijas pakalpojumu sniedz SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" Ekipēšanas centra degvielas bāzes. Galvenokārt šis pakalpojums tiek sniegts dzelzceļa pārvadātājiem. Ieņēmumi no dīzeļdegvielas realizācijas tiek atzīti degvielas pārdošanas brīdī – kad degviela tiek iepildīta transportlīdzeklī. Ieņēmumi no citiem ar to degvielu saistītiem pakalpojumiem tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Apsardzes pakalpojumi** – SIA "LDZ apsardze" veic dažādu objektu un dzelzceļa kravu fizisko apsardzi, projektē un montē dažādas apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, kam ekspluatācijas laikā veic tehnisko apkopi un uzturēšanu, kā arī veic saņemto trauksmes signālu monitoringu. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Pakalpojumi pasažieru stacijās** – pasažieru stacijās tiek sniegti šādi apkalpes vietas pakalpojumi: biļešu pārdošanas vietu, pasažieru apziņošanas sistēmu un pasažieriem paredzēto vietu lietošana. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Citi pakalpojumi** – šajos pakalpojumos ietilpst, vilcienu komercapskates pakalpojumi, tehnoloģisko centru un nodošanas punktu darbības nodrošināšanas pakalpojumi, infrastruktūras pārvaldītāja specifiskie pakalpojumi, un dažādi citi neliela apjoma pakalpojumi juridiskām un fiziskām personām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Procentu ienākumi

Procentu ienākumi tiek atzīti pēc uzkrājumu metodes, pielietojot efektīvo procentu likmi (saskaņā ar 9.SFPS). Procentu ieņēmumi no naudas un naudas ekvivalentiem tiek klasificēti kā finanšu ienākumi.

Ienākumi no soda naudām

Ievērojot piesardzības principu, līgumsodus, t.sk. nokavējuma naudu par kavētiem norēķiniem, ieņēmumos atzīst tikai pēc to saņemšanas.

Ienākumi no dividendēm

Ienākumi no dividendēm tiek atzīti, kad rodas likumīgas tiesības uz tām.

2.15. NOMAS LĪGUMI

Klasifikācija

Līguma noslēgšanas brīdī *Koncerns* izvērtē, vai līgums ir noma vai ietver nomu. Līgums ir noma vai ietver nomu, ja līgums piešķir tiesības kontrolēt identificējama aktīva izmantošanu noteiktu laika periodu apmaiņā pret atlīdzību. Lai izvērtētu, vai līgums ir noma vai ietver nomu, *Koncerns* izvērtē, vai:

- Līgums paredz identificējamā aktīva izmantošanu – aktīvs var tikt norādīts tieši vai netieši un tam ir jābūt fiziski nošķiramam vai jāatspoguļo visu aktīva kapacitāti no fiziski nošķirama aktīva. Ja piegādātājam ir nozīmīgas tiesības aizstāt aktīvu, aktīvs nav identificējams;
- *Koncernam* ir tiesības gūt visus saimnieciskos labumus no identificējamā aktīva izmantošanas visā tā lietošanas periodā;
- *Koncernam* ir tiesības noteikt identificējamā aktīva izmantošanas veidu. *Koncernam* ir tiesības noteikt izmantošanas veidu, kad tā var pieņemt lēmumu par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots. Gadījumos, kad attiecīgi lēmumi par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiek izmantots, ir

iepriekš noteikti, *Koncernam* ir jāvērtē, vai tam ir tiesības darboties ar aktīvu vai norīkot darbošanos ar aktīvu noteiktā veidā, vai *Koncerns* ir paredzējis aktīva lietošanu tādā veidā, kas iepriekš nosaka to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots.

Līguma, kas ietver nomas sastāvdaļu vai vairākas nomas sastāvdaļas, sākotnējā novērtēšanā vai atkārtotas novērtēšanas gadījumā *Koncerns* attiecina uz katru nomas sastāvdaļu to relatīvo atsevišķo cenu.

Nomnieks

Noma tiek atzīta kā tiesības izmantot aktīvu un tam atbilstošās nomas saistības datumā, kad nomātais aktīvs ir pieejams *Koncernam* lietošanā. Tiesību izmantot aktīvu izmaksas veido:

- nomas saistību sākotnējā novērtējuma summas;
- jebkuri nomas maksājumi, kas izdarīti sākuma datumā vai pirms tā, atskaitot saņemtos nomas veicināšanas maksājumus;
- jebkuras sākotnējās tiešās izmaksas.

Tiesības izmantot aktīvu tiek amortizētas pēc lineārās metodes no sākuma datuma līdz pamatā esošā aktīva lietderīgās lietošanas laika beigām. Nolietojums tiek rēķināts pēc lineārās metodes no nomas sākuma datuma līdz nomas termiņa beigām, ja vien nav plānots aktīvu izpirkt. Tiesības izmantot aktīvu periodiski tiek samazinātas par zaudējumiem no vērtības samazināšanās, ja tādi ir, un koriģētas, ņemot vērā nomas saistību pārvērtēšanu.

Aktīvi un saistības, kas izriet no nomas, to sākotnējās piemērošanas datumā tiek novērtēti atlikušo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā, kas diskontēta, izmantojot *Koncerna* salīdzināmo procentu likmi. Nomas saistībās iekļauj šādu nomas maksājumu patreizējo vērtību:

- fiksēti nomas maksājumi (ieskaitot pēc būtības fiksētos nomas maksājumus), atskaitot nomas veicināšanas maksājumus;
- mainīgie nomas maksājumi, kas ir atkarīgi no indeksa vai likmes;
- maksājumi, kas jāveic nomniekam saskaņā ar atlikušās vērtības garantijām;
- pirkšanas iespējas izmantošanas cena, ja ir pietiekams pamats uzskatīt, ka nomnieks izmantos šo iespēju, un
- soda naudas maksājumi par nomas izbeigšanu, ja nomas termiņš atspoguļo to, ka nomnieks izmanto iespēju izbeigt nomu.

Nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, ja mainās nākotnes nomas maksājumi, jo ir mainījies indekss vai likme, ko lieto šo maksājumu noteikšanai, ja mainās *Koncerna* aplēse par paredzamo maksājumu apmēru, vai, ja *Koncerns* maina savu izvērtējumu par pirkšanas iespējas izmantošanu, nomas termiņa pagarināšanu vai izbeigšanu. Kad nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, attiecīga korekcija tiek veikta lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtībā vai atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtība samazinās līdz nullei.

Katrs nomas maksājums tiek sadalīts starp nomas saistībām un procentu izdevumiem par nomas saistībām. Nomas saistību procentu izdevumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā nomas periodā, lai veidotu konstantu periodisku procentu likmi atlikušajai nomas saistībai katrā periodā.

Īstermiņa noma un noma, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību

Nomas maksājumi, kas saistīti ar īstermiņa nomu vai nomu, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību, tiek atzīti kā izdevumi pēc lineārās metodes peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Īstermiņa noma ir noma, kuras nomas termiņš sākuma datumā ir 12 mēneši vai mazāk.

Iznomātāja uzskaitē

Nomas darījumus, kuri pēc savas būtības nodod nomas ņēmējam visu risku un atlīdzību, kas raksturīgi īpašumtiesībām uz aktīvu objektu, klasificē kā finanšu nomas darījumus. Nomas darījumi, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgā riska un atlīdzības, tiek klasificēti kā operatīvā noma.

Aktīvi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti pamatlīdzekļu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu. Nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas un no klientiem saņemtās priekšapmaksas tiek iekļauti atbilstošā nomas perioda konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Apakšnomas darījumu uzskaitē (*Koncerns* ir iznomātājs)

Gadījumā, ja saskaņā ar līgumu *Koncerns* ir iznomātājs, bet daļa no nomas objektiem tiek nodota tālāk nomā, veidojas apakšnomas darījums. Katrs apakšnomas darījums tiek izvērtēts pēc tā atbilstības finanšu vai operatīvās nomas definīcijai, izvērtējumu veicot attiecībā uz tiesībām lietot aktīvu. Uzskaitē tiek veikta atbilstoši noteiktajam apakšnomas veidam – *Koncerns* ir iznomātājs uz operatīvās nomas nosacījumiem vai *Koncerns* ir iznomātājs uz finanšu nomas nosacījumiem. Gadījumā, ja apakšnoma ir finanšu noma, tā tiek uzskaitīta atsevišķi kā nomas debitors. Neto ieskaits ar saistību netiek veikts.

Apakšnomas darījumu uzskaitē:

- *Koncerns* kā starpposma iznomātājs samazina “tiesības lietot aktīvu”, veidojot “finanšu nomas debitora parādu” par šo daļu, neatzīstot nomas ieņēmumus no apakšnomas, bet aprēķina procentu ieņēmumus no “finanšu nomas debitora parāda”;
- Apakšnomas termiņa laikā *Koncerns* kā starpposma iznomātājs atzīst nolietojuma izmaksas “tiesībām lietot aktīvu” tiktāl, cik attiecas uz to “tiesību lietot aktīvu” daļu, kas nav nodota apakšnomā, bet atzīst procentu izmaksas par nomas saistībām pilnā apmērā.

2.16. VALSTS LĪDZFINANSĒJUMS UN ES LĪDZEKĻI

Valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek atzīti to patiesajā vērtībā brīdī, kad ir pietiekama pārlicība par to saņemšanu un var ticami apgalvot, ka *Koncerns* būs spējīgs pildīt visus ar šo līdzekļu saņemšanu saistītos noteikumus.

Uz aktīviem (pamatlīdzekļiem) attiecināmais valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek uzrādīti bilances postenī “Nākamo periodu ieņēmumi” un periodiski atzīti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā proporcionāli attiecīgo aktīvu (pamatlīdzekļu) nolietojumam to lietderīgās izmantošanas laikā.

2.17. SAISTĪTĀS PUSES

Par saistītajām pusēm tiek uzskatīti valsts, *Koncernā* ietilpstošo sabiedrību Valdes un Padomes locekļi, viņu tuvi ģimenes locekļi un sabiedrības, kurās minētajām personām ir kontrole vai būtiska ietekme.

2.18. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA

Finanšu pārskatā tiek atspoguļoti tādi notikumi pēc pārskata gada beigām, kas sniedz papildu informāciju par *Koncerna* finansiālo stāvokli bilances sagatavošanas datumā (korigējošie notikumi). Ja notikumi pēc pārskata gada beigām nav korigējoši, tie tiek atspoguļoti finanšu pārskata pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

2.19. DARBINIEKU LABUMI

Sociālās apdrošināšanas un pensiju plāna iemaksas

Koncerns veic sociālās apdrošināšanas maksājumus valsts pensiju apdrošināšanai valsts fondēto pensiju shēmā saskaņā ar Latvijas likumdošanu. Valsts fondēto pensiju shēma ir fiksētu iemaksu pensiju plāns, saskaņā ar kuru *Koncerna* sabiedrībai jāveic likumā noteikta apjoma maksājumi. *Koncerna* sabiedrībai nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja valsts fondēto pensiju shēma nevar nokārtot savas saistības pret darbiniekiem. Sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek atzītas kā izmaksas, izmantojot uzkrājumu principu, un ir iekļautas darbinieku izmaksās. Saskaņā ar Ministru kabineta 17.12.2020. noteikumiem Nr. 786 “*Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem*” 2022. un 2021. gadā 70,14% no valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām ir iemaksātas, lai finansētu valsts noteikto iemaksu pensiju sistēmu.

2.20. KONSOLIDĀCIJAS PAMATPRINCIPI

Par *Koncerna* meitas sabiedrību tiek uzskatīta tāda sabiedrība, kuras finanšu vai operatīvo darbību kontrolē *Koncerna* mātes sabiedrība. Kontrole tiek uzskatīta par esošu, ja *Koncerna* mātes sabiedrībai pieder vairāk nekā 50% no meitas sabiedrības akcijām vai kapitāla daļām, kā arī tai ir spēja kontrolēt visus operatīvos lēmumus, ko pieņem attiecīgā meitas sabiedrība.

Koncerna meitas sabiedrību finanšu pārskati tiek konsolidēti no brīža, kad mātes sabiedrība ir ieguvusi kontroli pār meitas sabiedrību, un konsolidācija tiek pārtraukta, kad šī kontrole beidzas.

Sabiedrību finanšu pārskati tiek sagatavoti, lietojot vienotas grāmatvedības un finanšu politikas līdzīgiem darījumiem un citiem notikumiem līdzīgos apstākļos. Nepieciešamības gadījumā *Koncerna* meitas sabiedrību uzskaites un novērtēšanas metodes var tikt mainītas, lai nodrošinātu atbilstību *Koncernā* lietotajām uzskaites un novērtēšanas metodēm. Konsolidētie finanšu pārskati ietver mātes sabiedrības un meitu sabiedrību gada pārskatus par 2022. gadu. *Koncerna* sabiedrību gada pārskatu periodi ir vienādi un sakrīt ar kalendāro gadu.

Darījumi starp *Koncerna* sabiedrībām, savstarpējie atlikumi un nerealizētā peļņa vai zaudējumi no darījumiem starp *Koncerna* sabiedrībām tiek izslēgti.

3. BŪTISKI PIEŅĒMUMI UN SPRIEDUMI

Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, nepieciešams izdarīt būtiskus pieņēmumus. Tāpat, sagatavojot pārskatus, *Vadība* ir nepieciešams izdarīt pieņēmumus un spriedumus, piemērojot *Koncerna* izvēlēto uzskaites politiku.

Finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un pielikumos sniegto informāciju finanšu pārskatu datumā, kā arī pārskata periodā atzītos ieņēmumus un izdevumus. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. Jomas, kuras vairāk var ietekmēt pieņēmumi, ir *Vadības* pieņēmumi un aprēķini, nosakot aktīvu atgūstamo vērtību un uzkrājumu lielumu.

Pamatlīdzekļu lietderīgās kalpošanas periods

Katrā pārskata perioda beigu datumā *Koncerns* izvērtē tā pamatlīdzekļu atlikušo lietderīgās kalpošanas periodu. Balstoties uz pēdējiem *Koncerna* mātes sabiedrības Finanšu direkcijas veiktiem novērtējumiem, esošais lietderīgās kalpošanas laiks ir atbilstošs *Koncerna* pamatlīdzekļu faktiskās izmantošanas laikam.

Uzkrājumi

Novērtējot uzkrājumu apjomu, *Vadība* balstās uz aplēsēm par iespējamo saistību apjomu, kā arī termiņu, kurā saistības varētu realizēties. Gadījumā, ja šie notikumi nerealizējas vai realizējas citādāk, faktisko izmaksu apjoms var atšķirties no aplēstā. Detalizētāka informācija par pieņēmumiem attiecībā uz uzkrājumiem sniegta 23. pielikumā.

Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums

Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums atzīts saimnieciskajā darbībā neizmantotiem pamatlīdzekļiem, kā arī tādiem aktīviem, kuriem nākotnes sagaidāmie saimnieciskie labumi ir būtiski zemāki nekā to bilances vērtība. Nozīmīgākā vērtības samazinājuma summa atzīta attiecībā uz ēkām, būvēm un sliežu ceļiem, pamatojoties uz nākotnes naudas plūsmām no šo pamatlīdzekļu izmantošanas pakalpojumu sniegšanā.

Veicot vērtības samazinājuma pārbaudi, visi *Koncerna mātes sabiedrības* aktīvi sadalīti naudu ienesošajās vienībās – ģeogrāfiskajos sliežu ceļu iecirkņos. Katram iecirknim vērtētas vērtības samazināšanās pazīmes un iecirkņiem ar vērtības samazināšanās pazīmēm, veikta vērtības samazināšanās pārbaude. Galvenie vērtības samazināšanās indikatori bija pasažieru pārvadājumu neesamība vai samazinājums konkrētajā iecirknī, kā arī kravu pārvadājumu apjomu būtisks samazinājums. Vērtības samazinājuma aprēķina rezultātā atzīts vērtības samazinājums 4 iecirkņos par kopējo summu 5,8 miljoni EUR.

Nākotnes paredzamās naudas plūsmas noteiktas, balstoties uz 2022. gada faktiskajiem rādītājiem un 2023. gada budžetu, ekstrapolējot tos uz nākošajiem 10 gadiem. 10 gadu aprēķina periods ņemts infrastruktūras pārvaldītāja aktīvu specifikas dēļ – tie ir ilgtermiņa aktīvi, kuri atdevi sniedz ilgstošā laika periodā. Diskontējot nākotnes plānotās naudas plūsmas, piemērota 6,75% vidēji svērtā kapitāla cena (WACC), kas noteikta kā infrastruktūras pārvaldītājam atbilstoša vidēji svērtā kapitāla cena. WACC ir būtiskākais rādītājs, kas ietekmē vērtības samazinājuma aplēsi. WACC sasniegts 7,75% (pieaugot par 1%), vērtības samazinājums palielinātos par 4 miljoniem EUR. Savukārt pie WACC 5,75% (samazinājuma par 1%), vērtības samazinājums nebūtu atzīstams.

Papildus izvērtējumam naudu ienesošo vienību līmenī, veikts arī kopējais vērtības samazinājuma izvērtējums, nosakot *Koncerna mātes sabiedrības* kopējo lietošanas vērtību. Šī izvērtējuma rezultātā nav identificēta nepieciešamība atzīt papildus vērtības samazinājumu nedz 2021., nedz arī 2022. gadā.

Nākotnes paredzamās naudas plūsmas noteiktas, balstoties uz 2022. gada faktiskajiem rādītājiem un 2023. gada budžetu, ekstrapolējot tos uz nākošajiem 10 gadiem. 10 gadu aprēķina periods ņemts infrastruktūras pārvaldātāja aktīvu specifikas dēļ – tie ir ilgtermiņa aktīvi, kuri atdevi sniedz ilgstošā laika periodā. 2022. gadā kopējā vērtības samazinājuma aprēķinā piemērotā diskonta likme (WACC) sastādīja 6,75%.

Arī šajā aprēķinā WACC ir būtiskākais rādītājs, kas ietekmē vērtības samazinājuma aplēsi. Vērtējot aprēķina jutīgumu pret WACC izmaiņām, secināms, ka vērtības samazinājums jāatzīst WACC pārsniedzot 7,52% robežlielumu, t.i. esot par 0,77% lielākam.

Finanšu līdzsvara maksājums

Latvijas dzelzceļa galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. Šī uzdevuma nodrošināšanai ir noslēgts Daudzgadu līgums ar Satiksmes ministriju, kurā ir paredzēta kārtība finanšu līdzsvara nodrošināšanai (sk. 4. un 19. pielikumos). Esošais līgums bija noslēgts līdz 2022. gada 31. decembrim, pašlaik noris darbs pie jauna līguma noslēgšanas turpmākajiem periodiem.

4. IEŅĒMUMI

(EUR'000)

DARBĪBAS VEIDI	2022	2021
Ieņēmumi no klientu līgumiem (15. SFPS):		
Kravu pārvadājumi	125 897	122 415
Ekspedīcijas pakalpojumi	19 214	14 192
Maksa par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu	16 074	18 098
Elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumi	10 435	5 808
Degvielas un eļļas realizācija	5 817	2 805
Ritošā sastāva remontdarbi un tehniskā apkope	4 895	3 284
Infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumi	3 948	3 668
Apsardzes pakalpojumi	2 308	2 151
Principāla pakalpojumi	1 210	1 299
Pakalpojumi pasažieru stacijās	1 059	1 003
Elektronisko sakaru pakalpojumi	672	542
Specifiskie pakalpojumi, kas saistīti ar infrastruktūras apkalpošanu un remontu	653	1 322
Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi	590	532
Vilces nodrošināšanas pakalpojumi	38	138
Būvniecības pakalpojumi	87	87
Citi pakalpojumi	3 186	4 150
Cita veida ieņēmumi:		
Ieņēmumi par dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu (valsts budžeta finansējums)	30 114	30 068
Ieņēmumi finanšu līdzsvara nodrošināšanai *	24 359	30 664
Nomas pakalpojumi	4 021	6 694
Ieņēmumi par apkalpes vietu uzturēšanu (valsts budžeta finansējums)	211	257
Kopā	254 788	249 177

*Nepieciešamais finanšu līdzsvara maksājums 24 359 tūkst. EUR apmērā, kas saņemams 2023. gada laikā, atzīts finanšu stāvokļa pārskatā kā "Uzkrātie ieņēmumi", pamatojoties uz Daudzgadņu līgumā noteiktajām saistībām un pienākumiem. 2022. gadā finanšu līdzsvara nodrošināšanai *Latvijas dzelzceļš* saņēma 40 167 tūkst. EUR (par 2020. gadu 9 503 tūkst. EUR, par 2021. gadu - 30 664 tūkst. EUR, t.i. pilnu finanšu līdzsvara maksājumu par 2021. gadu un visu atlikušo maksājumu par 2020. gadu).

5. PĀRĒJIE IEŅĒMUMI

(EUR'000)

	2022	2021
Nākamo periodu ieņēmumu pakāpeniska atzīšana	17 814	17 584
Maksājumi no citām dzelzceļu administrācijām par kompleksajiem norēķiniem	2 775	2 697
Peļņa no pamatlīdzekļu pārdošanas	1 556	868
Peļņa no pārdošanai turēto ilgtermiņa aktīvu atsavināšanas	1 032	1 005
Peļņa no krājumu pārdošanas	374	3 759
Soda un kavējuma nauda	349	234
Valūtas kursu svārstības	189	202
Uzkrājumu samazināšana (skat.23. pielikumu)	53	185
Būvprojekta "Gājēju tunelis Ogrē" ieņēmumi*	1 472	-
Citi ieņēmumi	1 966	822
Kopā	27 580	27 356

*ieņēmumi radušies, nododot Ogres dzelzceļa stacijas gājēju tuneli Satiksmes ministrijai.

6. PREČU, MATERIĀLU UN PAKALPOJUMU IZMAKSAS

(EUR'000)

	2022	2021
Kurināmais, degviela	32 294	21 289
Elektroenerģija	15 677	9 069
Materiālu izmaksas	10 873	9 158
Pārējās izmaksas	25 479	22 366
Kopā	84 323	61 882

7. PERSONĀLA IZMAKSAS

(EUR'000)

	2022	2021
Darba samaksa	97 827	101 049
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	23 181	25 255
Pārējās sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	2 661	761
Atlaišanas pabalsti	649	6 103
Darbinieku papildpensiju apdrošināšana	561	611
Uzkrātās saistības atvaļinājumiem	(736)	856
Citas personāla izmaksas	171	189
Kopā	124 314	134 824
no tā atlīdzība <i>Sabiedrības</i> valdes un padomes locekļiem	1 610	1 480
<i>t.sk. atlīdzība par darbu</i>	<i>1 303</i>	<i>1 198</i>
<i>valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas</i>	<i>307</i>	<i>282</i>

Vidējais *Koncernā* nodarbināto personu skaits 2022. gadā ir 6 482 (2021. gadā – 7 151).

8. NOLIETOJUMS, AMORTIZĀCIJA UN VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS

(EUR'000)

	2022	2021
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu nolietojums	53 575	53 759
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu vērtības samazinājums	5 309	4 207
Nolietojums tiesībām lietot aktīvus	2 435	2 501
Uzkrājumu izmaiņas novecojušiem materiāliem	(431)	(54)
Kopā	60 888	60 413

9. PĀRĒJĀS IZMAKSAS

(EUR'000)

	2022	2021
Maksājumi citām dzelzceļu administrācijām par kompleksajiem norēķiniem	9 848	10 700
Būvprojekta "Gājēju tunelis Ogrē" izmaksas	1 472	-
"Latvijas dzelzceļš" koncerna koplīgumā paredzētās izmaksas	525	494
Zaudējumi no pamatlīdzekļu likvidācijas un nepabeigtās celtniecības izslēgšanas	256	164
Uzkrājumu nedrošiem parādiem palielināšana	140	140
Uzkrājumu palielinājums un izmantošana, neto (skat. 23. pielikumu)	94	69
Soda un kavējuma nauda	61	16
Valūtas konvertācija	29	44
Sociālās infrastruktūras uzturēšanas izmaksas	12	15
Uzņēmumu ienākuma nodoklis no nosacīti sadalītās peļņas	20	13
Citas izmaksas	691	578
Kopā	13 148	12 233

10. FINANŠU IZMAKSAS

(EUR'000)

	2022	2021
Bankas procenti, t.sk. ilgtermiņa kredīta procenti	1 671	1 754
Procentu izmaksas nomas darījumos	87	120
Kavējuma naudas par nodokļu samaksas termiņa pagarināšanu	45	-
Finanšu izmaksas	1 803	1 874

11. UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

Pārskata gada uzņēmumu ienākuma nodokļa kustība

(EUR'000)

	2022	2021
(Pārmaksa) 1. janvārī	-	(44)
Saistības 1. janvārī	3	-
Aprēķināts par pārskata gadu	244	32
Samaksāts pārskata gadā	(244)	(29)
Pārskaitīts uz citiem nodokļiem	-	32
Novirzīts vienotajā nodokļu kontā	-	12
Saistības 31. decembrī	3	3

Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa izdevumi

Koncerna atliktais nodoklis tiek rēķināts par nākotnē maksājamo uzņēmumu ienākuma nodokli no meitas sabiedrību 2022. gada nesadalītās peļņas, kuru plānots samaksāt mātes sabiedrībai dividendēs turpmākajos gados, par pamatu ņemot valstī noteikto dividenžu apmēru no valsts kapitālsabiedrībām.

(EUR'000)

	2022	2021
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības uz gada sākumu	1 847	466
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistību palielinājums	16	1 381
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības uz gada beigām	1 863	1 847

12. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

(EUR'000)

LICENCES UN TIESĪBAS	2022	2021
Sākotnējā vērtība uz gada sākumu	8 904	8 627
legādāts	684	352
Pārklasificēts no pamatlīdzekļiem	4 021	-
Izslēgts	(47)	(75)
Sākotnējā vērtība uz gada beigām	13 562	8 904
Uzkrātais nolietojums uz gada sākumu	7 065	6 573
Aprēķinātais nolietojums	657	566
Pārklasificēts no pamatlīdzekļiem	2 383	-
Izslēgts	(47)	(74)
Uzkrātais nolietojums uz gada beigām	10 058	7 065
Vērtības samazinājums	(16)	(16)
Atlikusī vērtība uz gada sākumu	1 823	2 054
Atlikusī vērtība uz gada beigām	3 488	1 823

13. PAMATLĪDZEKĻI

(EUR'000)

	Zemes gabali	Ēkas, būves un ilggadīgie stādījumi	Sliežu ceļi	Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	Vagoni kravu pārvadājumiem	Skaitļošanas iekārtas un to aprīkojums, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums	Pārējie pamatlīdzekļi	Nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas	Kopā
Sākotnējā vērtība/pārvērtēts 01.01.2022.	1 361	152 937	640 049	139	393 515	183 332	30 296	30 026	4 161	1 435 816
Pamatlīdzekļu iegāde un izveidošana	-	1 173	4 950	22	4 712	3 975	1 531	835	7 910	25 108
Pamatlīdzekļu saņemšana no Satiksmes ministrijas (Rail Baltica projekta ietvaros, skat.26. pielikumu)	-	588	-	-	969	-	4 523	4	-	6 084
Pārklasificēts (skat. 12. pielikumu)	-	(11)	14	-	35	-	(4 021)	-	(38)	(4 021)
Pamatlīdzekļu norakstīšana	-	(1 977)	(2 018)	-	(1 692)	(9 607)	(783)	(727)	(50)	(16 854)
Pārklasificēts no pārdošanai turētiem aktīviem (skat. 17. pielikumu)	-	-	-	-	2 504	-	-	-	-	2 504
Sākotnējā vērtība/pārvērtēts 31.12.2022.	1 361	152 710	642 995	161	400 043	177 700	31 546	30 138	11 983	1 448 637
Uzkrātais nolietojums 01.01.2022.	-	60 656	315 655	81	176 289	100 549	23 226	20 282	-	696 738
Aprēķinātais nolietojums	-	4 281	26 583	23	14 186	3 959	2 289	1 475	-	52 796
Pārklasificēts (skat. 12. pielikumu)	-	-	-	-	-	-	(2 383)	-	-	(2 383)
Nolietojuma norakstīšana	-	(1 913)	(1 924)	-	(1 402)	(7 285)	(782)	(695)	-	(14 001)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2022.	-	63 024	340 314	104	189 073	97 223	22 350	21 062	-	733 150
Vērtības samazinājums 01.01.2022.	(38)	(4 066)	(16 911)	-	(7 050)	-	(484)	(210)	-	(28 759)
Atzīts vērtības samazinājums*	-	(88)	(5 901)	-	(3)	(363)	-	-	-	(6 355)
Vērtības samazinājums 31.12.2022.	(38)	(4 154)	(22 812)	-	(7 053)	(363)	(484)	(210)	-	(35 114)
Atlikusī vērtība 01.01.2022.	1 323	88 215	307 483	58	210 176	82 783	6 586	9 534	4 161	710 319
Atlikusī vērtība 31.12.2022.	1 323	85 532	279 869	57	203 917	80 114	8 712	8 866	11 983	680 373

* 2022. gadā atzīts pamatlīdzekļu vērtības samazinājums par 6 355 tūkst. EUR. Tajā skaitā vērtības samazinājums:

- 5 843 tūkst. EUR apmērā atzīts pamatlīdzekļiem četros dzelzceļa iecirkņos (Čiekurkalns - Krasta, Daugavpils - Indra, Kārsava - Kleperova un Rēzekne - Daugavpils), kuros būtiski samazinājies kravu pārvadājumu apjoms;

- par 363 tūkst. EUR atzīts attiecībā uz 9 individuāliem aktīviem un tas saistīts ar iespējamām zaudējumiem, sakarā ar vagonu neatgriešanas risku no Ukrainas teritorijas;
- 149 tūkst. EUR apmērā atzīts attiecībā uz aktīviem, kuriem nākotnes sagaidāmie saimnieciskie labumi ir būtiski zemāki nekā to bilances vērtība.

Visā pārskata periodā un salīdzinajos periodos *Latvijas dzelzceļam* lietošanā bija nodota uz Satiksmes ministrijas vārda reģistrēta zeme 15 tūkst. hektāru platībā (pārsvārā tā ir dzelzceļa zemes nodalījuma josla, kas ir dzelzceļa publiskās lietošanas infrastruktūras sastāvdaļa un paredzēta dzelzceļa infrastruktūras objektu izvietojumam, lai nodrošinātu dzelzceļa infrastruktūras attīstību un drošu ekspluatāciju).

(EUR'000)

	Zemes gabali	Ēkas, būves un ilggaigie stādījumi	Sliežu ceļi	Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	Vagoni kravu pārvadājumiem	Skaitļošanas iekārtas un to aprīkojums, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums	Pārējie pamatlīdzekļi	Nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas	Kopā
Sākotnējā vērtība/pārvērtēts 01.01.2021.	1 365	152 063	637 015	112	416 802	183 340	31 077	29 963	1 311	1 453 048
Pamatlīdzekļu iegāde un izveidošana	6	1 282	5 182	27	3 751	-	1 628	977	2 850	15 703
Pārklasificēts	-	(2)	-	-	9	(8)	-	1	-	-
Pamatlīdzekļu norakstīšana	(10)	(406)	(2 148)	-	(2 880)	-	(2 409)	(915)	-	(8 768)
Pārklasificēts uz pārdošanai turētiem aktīviem	-	-	-	-	(24 167)	-	-	-	-	(24 167)
Sākotnējā vērtība/pārvērtēts 31.12.2021.	1 361	152 937	640 049	139	393 515	183 332	30 296	30 026	4 161	1 435 816
Uzkrātais nolietojums 01.01.2021.	-	56 905	290 685	71	184 765	96 258	23 145	19 635	-	671 464
Aprēķinātais nolietojums	-	4 096	26 815	10	14 073	4 299	2 483	1 532	-	53 308
Pārklasificēts	-	-	-	-	7	(8)	-	1	-	-
Nolietojuma norakstīšana	-	(345)	(1 845)	-	(2 684)	-	(2 402)	(886)	-	(8 162)
Pārklasificēts uz pārdošanai turētiem aktīviem	-	-	-	-	(19 872)	-	-	-	-	(19 872)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2021.	-	60 656	315 655	81	176 289	100 549	23 226	20 282	-	696 738
Vērtības samazinājums 01.01.2021.	(38)	(2 495)	(15 220)	-	(6 789)	-	-	(148)	-	(24 690)
Atzīts vērtības samazinājums/ (vērtības samazinājuma apvērse)	-	(1 571)	(1 691)	-	(383)	-	(484)	(62)	-	(4 191)
Pārklasificēts uz pārdošanai turētiem aktīviem	-	-	-	-	122	-	-	-	-	122
Vērtības samazinājums 31.12.2021.	(38)	(4 066)	(16 911)	-	(7 050)	-	(484)	(210)	-	(28 759)
Atlikusī vērtība 01.01.2021.	1 327	92 663	331 110	41	225 248	87 082	7 932	10 180	1 311	756 894
Atlikusī vērtība 31.12.2021.	1 323	88 215	307 483	58	210 176	82 783	6 586	9 534	4 161	710 319

Vērtības samazinājums atzīts attiecībā uz 523 individuāliem aktīviem, kas netiek izmantoti saimnieciskā darbībā un kurus nav iespējams realizēt/ kuru realizācijas vērtība paredzama zemāka nekā uzskaites vērtība.

14. TIESĪBAS LIETOT AKTĪVUS

(EUR'000)

	Tiesības lietot zemes gabalus	Tiesības lietot ēkas un būves	Tiesības lietot sliežu ceļus	Tiesības lietot tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	Tiesības lietot skaitļošanas iekārtas un to aprīkojumu, sakaru līdzekļus, kopētājus un to aprīkojumu	Tiesības lietot pārējos pamatlīdzekļus	Kopā
Sākotnējā vērtība 01.01.2022.	473	4 845	2 497	628	1 020	4 799	14 262
Jaunie nomas līgumi	31	-	-	-	-	207	238
Grozījumi līgumos un līgumu izbeigšana	(30)	(50)	-	-	-	(410)	(490)
Sākotnējā vērtība 31.12.2022.	474	4 795	2 497	628	1 020	4 596	14 010
Uzkrātais nolietojums 01.01.2022.	196	1 555	1 497	376	728	1 957	6 309
Aprēķinātais nolietojums	72	559	507	128	243	1 063	2 572
Nolietojuma norakstīšana	(20)	-	-	-	-	(408)	(428)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2022.	248	2 114	2 004	504	971	2 612	8 453
Atlikusī vērtība 01.01.2022.	277	3 290	1 000	252	292	2 842	7 953
Atlikusī vērtība 31.12.2022.	226	2 681	493	124	49	1 984	5 557

(EUR'000)

	Tiesības lietot zemes gabalus	Tiesības lietot ēkas un būves	Tiesības lietot sliežu ceļus	Tiesības lietot tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	Tiesības lietot skaitļošanas iekārtas un to aprīkojumu, sakaru līdzekļus, kopētājus un to aprīkojumu	Tiesības lietot pārējos pamatlīdzekļus	Kopā
Sākotnējā vērtība 01.01.2021.	410	3 110	4 232	628	1 020	5 074	14 474
Jaunie nomas līgumi	64	97	-	-	-	188	349
Grozījumi līgumos un līgumu izbeigšana	(1)	1 638	(1 735)	-	-	(463)	(561)
Sākotnējā vērtība 31.12.2021.	473	4 845	2 497	628	1 020	4 799	14 262
Uzkrātais nolietojums 01.01.2021.	124	946	1 044	249	486	1 286	4 135
Aprēķinātais nolietojums	72	579	507	127	242	1 121	2 648
Nolietojuma norakstīšana	-	30	(54)	-	-	(450)	(474)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2021.	196	1 555	1 497	376	728	1 957	6 309
Atlikusī vērtība 01.01.2021.	286	2 164	3 188	379	534	3 788	10 339
Atlikusī vērtība 31.12.2021.	277	3 290	1 000	252	292	2 842	7 953

15. PĒTNIECĪBAS UN ATTĪSTĪBAS IZMAKSAS

(EUR'000)

IZMAKSAS	2022	2021
Iekšējie izdevumi sabiedrībā veiktajiem pētniecības un attīstības darbiem	1 352	1 616
Ārējie izdevumi pētniecības un attīstības darbiem, kas pasūtīti citās iestādēs, uzņēmumos, organizācijās	15	196
Kopā	1 367	1 812

16. KRĀJUMI

(EUR'000)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Rezerves daļas	8 424	6 525
Ceļa virsbūves materiāli	4 092	4 447
Citi materiāli	3 880	3 851
Kurināmais un degviela	2 398	2 460
Pārējie krājumi un nepabeigtie ražojumi	68	2 482
Bruto uzskaites vērtība	18 862	19 765
Novecojušo materiālu vērtības samazinājums	(2 618)	(3 143)
Neizmantoto krājumu vērtības samazinājums	(2 063)	(2 063)
Bilances vērtība	14 181	14 559

17. PĀRDOŠANAI TURĒTIE AKTĪVI

(EUR'000)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Pārdošanai turētie vagoni un lokomotīves	-	4 173
Kopā	-	4 173

Pārdošanai turētie aktīvi

SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" vadība 2021. gada laikā veica 25 lokomotīvu turpmākās izmantošanas novērtēšanu. Lai gan iepriekš bija plānots šīs lokomotīves iznomāt un turpināt izmantot saimnieciskajā darbībā, 2021. gada jūlijā SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" Valde pieņēma lēmumu par šo lokomotīvu vērtības atgūšanu tās pārdodot. Pēc šī lēmuma pieņemšanas, lokomotīves bija pārklassificētas no pamatlīdzekļiem uz pārdošanai turētiem aktīviem, jo vadība aktīvi veica ar pārdošanu saistītās darbības un tai bija nolūks gada laikā pabeigt šo aktīvu realizāciju. 2022. gadā izsolē tika pārdotas 10 dīzeļlokomotīves. Ģeopolitiskās situācijas rezultātā neizdevās atsavināt pārējās lokomotīves. Izsoles uzvarētājs no Ukrainas nespēja izpildīt līguma nosacījumus un veikt samaksu par dīzeļlokomotīvēm. Ņemot vērā, ka šobrīd sankciju ierobežojumu dēļ dīzeļlokomotīves nav iespējams pārdot ne uz Krieviju, ne Baltkrieviju, bet tehnoloģisku ierobežojumu dēļ arī uz Ukrainu, sabiedrības vadība pieņēma lēmumu 2022. gada nogalē 15 dīzeļlokomotīves, kuras 2021. gada jūlijā bija pārklassificētas no pamatlīdzekļiem uz pārdošanai turētiem ilgtermiņa ieguldījumiem, bet gada laikā neizdevās atsavināt, pārklassificēt atpakaļ uz pamatlīdzekļiem, pirms tam samazinot to vērtību no 2 783 tūkst. EUR par aplēsto nolietojuma summu 279 tūkst. EUR pārklassificēšanas periodā. Rezultātā izmaksu postenī Nolietojums papildus iegrāmatoti 279 tūkst. EUR, bet pamatlīdzekļu kustības tabulā pārklassificētās dīzeļlokomotīves iekļautas atlikušajā vērtībā 2 504 tūkst. EUR.

SIA "LDZ CARGO" 2021. gada finanšu pārskatā pārdošanai paredzētais ritošais sastāvs tika pārklassificēts no posteņa "Ilgtermiņa ieguldījumi – Pamatlīdzekļi" uz posteni "Apgrozāmie līdzekļi – Pārdošanai turētie aktīvi". Dīzeļlokomotīvu pārdošana tika pabeigta 2022. gada janvārī.

Vienreizējie patiesās vērtības mērījumi

Pārdošanai turētie aktīvi pārklasifikācijas brīdī tika novērtēti zemākajā no to uzskaites vērtības un patiesās vērtības, kas samazināta par pārdošanas izmaksām. Aktīvu patiesā vērtība noteikta, vadoties no citu līdzīgu aktīvu pārdošanas cenas tirgū. Šis mērījums atbilst 2. līmeņa patiesās vērtības mērījumam pēc patiesās vērtības mērījumu hierarhijas, kas aprakstīta 28. pielikumā.

18. PIRCĒJU UN PASŪTĪTĀJU PARĀDI UN CITI DEBITORI

	31.12.2022.	31.12.2021.
Pircēju un pasūtītāju parādi	10 263	7 164
Pievienotās vērtības nodokļa pārmaksa	2 384	2 948
Nedrošie debitoru parādi	1 154	1 059
Pārējie debitori	2 775	2 574
Bruto uzskaites vērtība	16 576	13 745
Uzkrājumi debitoru parādu vērtības samazinājumam	(1 154)	(1 059)
Bilances vērtība	15 422	12 686

Uzkrājumu debitoru vērtības samazinājumam kustība:

	2022	2021
Uzkrājumi debitoru vērtības samazinājumam gada sākumā	1 059	1 247
Uzkrājumu samazinājums sakarā ar parādu atgūšanu	(22)	(21)
Uzkrājumu samazinājums sakarā ar parādu norakstīšanu	(58)	(328)
Izveidoti papildu uzkrājumi	175	161
Uzkrājumi debitoru vērtības samazinājumam gada beigās	1 154	1 059

Lai veiktu sagaidāmo vērtības samazinājuma aplēsi, debitoru parādi tika sagrupēti pēc to riska pazīmēm un kavējuma dienām (detalizēta informācija sniegta arī 27. pielikumā). Sagaidāmo zaudējumu likmes balstās uz vēsturiskajiem atmaksas rādītājiem, kas noteikti kā zaudēto parādu attiecība pret atbilstošajiem ieņēmumiem pēdējo 36 mēnešu laikā (skaitot attiecīgi no 2022. gada 31. decembra vai 2022. gada 1. janvāra). Vēsturiskie zaudējumu rādītāji tika koriģēti, lai atspoguļotu tekošo un prognozēto informāciju par makroekonomiskajiem faktoriem, kas ietekmē pircēju spēju norēķināties ar *Koncernu*. Par nozīmīgāko faktoru tiek uzskatītas IKP prognozes, jo tās vistiešākā veidā ietekmē sliktu debitoru parādu izmaiņas.

Veicot šos aprēķinus, 2022. gada 31. decembrī un 2022. gada 1. janvārī uzkrājumi tādiem pircēju un pasūtītāju parādiem, kas nav kavējuši apmaksas termiņus vai arī kavējuši mazāk kā 6 mēnešus, ir bijuši nebūtiski, līdz ar to finanšu pārskatos atzīti nulles apmērā.

Līdzīgi aprēķini veikti arī citiem debitoriem, kā arī naudai un naudas ekvivalentiem, tikai šo aprēķinu pamatā bija nevis vēsturiskā pieredze, bet gan ārējo kredītreitingu aģentūru defolta likmes līdzīgiem aizņēmējiem vai aizņēmēju grupām. Šāda pieeja izvēlēta, jo *Koncernam* nav vēsturisko datu attiecībā uz zaudējumiem šīm finanšu aktīvu grupām. Aprēķinu rezultātā tika secināts, ka minēto aktīvu kredīt kvalitāte ir laba, līdz ar to sagaidāmie kredītzaudējumi 2022. gada 31. decembrī un 2022. gada 1. janvārī nav būtiski, līdz ar to atzīti nulles apmērā.

Saskaņā ar *Koncerna* grāmatvedības politiku pircēju un pasūtītāju parādiem, kas kavēti vairāk par 6 mēnešiem, parasti tiek izveidoti uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem 100% apmērā, veicot korekcijas tikai, lai atspoguļotu iespējamo šādu parādu atgūstamību.

19. UZKRĀTIE IEŅĒMUMI

	31.12.2022.	(EUR'000) 31.12.2021.
Uzkrātie ieņēmumi	24 359	40 167
Kopā	24 359	40 167

Pārskata gada laikā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts cita veida ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, būtu atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai *Latvijas dzelzceļš* saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Daudzgaļu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2022. gadā *Sabiedrība* neizpildīja Daudzgaļu līgumā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Daudzgaļu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai, kā arī avansa saņemšana no Satiksmes ministrijas sniedza pamatotu pārliecību par otras puses nodomu un spēju pildīt Daudzgaļu līguma nosacījumus, finanšu līdzsvara maksājumi atzīti kā 2022. gada ieņēmumi.

Nepieciešamais finanšu līdzsvara maksājums 24 359 tūkst. EUR apmērā par 2022. gadu, kas saņemams 2023. gada laikā, atzīts finanšu stāvokļa pārskatā kā "Uzkrātie ieņēmumi", pamatojoties uz Daudzgaļu līgumā noteiktajām saistībām un pienākumiem. 2022. gadā finanšu līdzsvara nodrošināšanai *Latvijas dzelzceļš* saņēma 40 167 tūkst. EUR (par 2020. gadu 9 503 tūkst. EUR, par 2021. gadu - 30 664 tūkst. EUR, t.i. pilnu finanšu līdzsvara maksājumu par 2021. gadu un visu atlikušo maksājumu par 2020. gadu).

20. NAUDA UN NAUDAS EKVIVALENTI

	31.12.2022.	(EUR'000) 31.12.2021.
Nauda bankā	80 389	64 624
Nauda ceļā	(1)	(2)
Kopā	80 388	64 622

21. PAMATKAPITĀLS

Koncerna mātes sabiedrības reģistrētais un apmaksātais akciju kapitāls

Latvijas dzelzceļa pamatkapitāls ir 327 621 636 EUR, ko veido trīs simti divdesmit septiņi miljoni seši simti divdesmit viens tūkstotis seši simti trīsdesmit sešas akcijas, ar vienas akcijas nominālvērtību 1,00 EUR (viens EUR) (2021. gada 31. decembrī - 289 142 391 EUR). 2022. gada 24. novembrī akcionāru sapulce nolēma palielināt *Latvijas dzelzceļa* pamatkapitālu par 38 479 245 EUR (protokola lēmuma Nr. A1.1./7-3 3. punkts "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pamatkapitāla palielināšanu un grozījumiem statūtos"). 2022. gada 14. decembrī atbilstoši Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra lēmumam Nr. 6-12/111244 komercreģistrā reģistrētas parakstītā un apmaksātā pamatkapitāla izmaiņas. Pamatkapitāls palielināts, ieguldot tajā rezerves.

Visu akciju īpašnieks ir Latvijas Republika un tās ir pilnībā apmaksātas. Valsts kapitāla daļas turētājs akciju sabiedrībā ir Satiksmes ministrija. Visām *Koncerna* mātes sabiedrības akcijām ir vienādas tiesības uz dividenžu saņemšanu, likvidācijas kvotas saņemšanu un balsstiesībām akcionāru sapulcē.

22. ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMU PĀRVĒRTĒŠANAS REZERVE, PĀRĒJĀS REZERVES UN NESADALĪTĀ PEĻŅA

Vagoni kravu pārvadājumiem, kas ietilpst dzelzceļa ritošajā sastāvā, *Koncernā* tiek uzskaitīti pēc pārvērtēšanas metodes. 2013. gadā tika veikta šo pamatlīdzekļu pārvērtēšana un vērtības palielinājums uzrādīts kā ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve (neto ar nodokļu efektu). SIA "LDZ CARGO" 2022. gadā veica pamatlīdzekļu grupas "Vagoni kravas pārvadājumiem" vērtēšanu, izmantojot tirgus metodi, jo tika identificēts pietiekami aktīvs un likvids otrreizējais tirgus lielākajai daļai no vērtētajiem pamatlīdzekļiem, un tirgus cenas tika izmantotas, veicot novērtējumu. Pamatlīdzekļu vērtības noteikšanu veica ārējais sertificētais vērtētājs, novērtējot vagonu iespējamo tirgus vērtību un izmantojot izmaksu pieejas ietvaros esošā aktīva atlikušās aizvietošanas metodi. Līdz ar to tiek uzskatīts, ka vagonu vērtība atbilst 3. līmeņa vērtēšanas tehnikai. Patiesā vērtība, kas 2022. gada 30. novembrī tika noteikta pēc tirgus metodes, būtiski neatšķīrās no aktīvu uzskaites vērtības.

Rezerves veido iepriekšējo periodu nesadalītā peļņa, kura ar īpašnieka lēmumu novirzīta pārējās rezervēs *Koncerna* attīstības nodrošināšanai. Līdz ar to rezerves un iepriekšējo periodu nesadalītā peļņa pēc savas būtības neatšķiras, tāpēc apvienotas vienā bilances postenī. *Koncerna* mātes sabiedrības rezerves un iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas izmantošanas kārtību nosaka *Koncerna* mātes sabiedrības akcionāru sapulce.

23. UZKRĀJUMI

	31.12.2022.	31.12.2021.
Uzkrājumi Konkurences padomes soda naudai	5 694	5 694
Citi uzkrājumi	144	132
Kopā ilgtermiņa daļa	5 838	5 826
Citi uzkrājumi	763	1 875
Kopā īstermiņa daļa	763	1 875
Kopā	6 601	7 701

Uzkrājumu kustība pa uzkrājumu veidiem 2022. gadā

	01.01.2022.	UZKRĀJUMU PALIELINĀJUMS	UZKRĀJUMU SAMAZINĀJUMS	31.12.2022.
Uzkrājumi Konkurences padomes soda naudai	5 694	-	-	5 694
Atlaišanas pabalsti	997	498	(997)	498
Uzkrājumi izmaksām par ražošanas traumām	132	12	-	144
Uzkrājumi varbūtējiem zaudējumiem no tiesvedības	21	82	-	103
Uzkrājumi pabalstam līdz pensijas tiesību rašanās brīdim	735	-	(642)	93
Uzkrājumi garantijas remontiem	81	-	(34)	47
Uzkrājumi par nesaglabāto kravu pārvadājumiem	41	-	(19)	22
Kopā	7 701	592	(1 692)	6 601

2022. gadā izlietoti 2021. gadā izveidotie uzkrājumi atlaišanas pabalstiem 997 tūkst. EUR apmērā, kas sastāvēja no *Latvijas dzelzceļa* izveidotajiem uzkrājumiem atlaišanas pabalstiem 773 tūkst. EUR apmērā un SIA "LDZ CARGO" izveidotajiem uzkrājumiem 224 tūkst. EUR apmērā. 2022. gadā izveidoti uzkrājumi atlaišanas pabalstiem 498 tūkst. EUR apmērā *Latvijas dzelzceļa* (145 tūkst. EUR) un SIA "LDZ CARGO" (353 tūkst. EUR) sakarā ar plānotajiem optimizācijas pasākumiem 2023. gadā.

Uzkrājumi pabalstam līdz pensijas tiesību rašanās brīdim ir samazinājušies par 642 tūkst. EUR, izlietoti pabalstiem 398 tūkst. EUR, pārvietoti uz uzkrājumiem atlaišanas pabalstiem 244 tūkst. EUR.

Uzkrājumu kustība pa uzkrājumu veidiem 2021. gadā

	01.01.2021.	UZKRĀJUMU PALIELINĀJUMS	UZKRĀJUMU SAMAZINĀJUMS	31.12.2021.
Uzkrājumi Konkurences padomes soda naudai	5 694	-	-	5 694
Atlaišanas pabalsti	-	997	-	997
Uzkrājumi pabalstam līdz pensijas tiesību rašanās brīdim	-	735	-	735
Uzkrājumi varbūtējiem zaudējumiem no tiesvedības	6	15	-	21
Citi uzkrājumi	385	54	(185)	254
Kopā	6 085	1 801	(185)	7 701

Pamatojoties uz 2021. gadā SIA "LDZ CARGO" vadības pieņemtajā budžetā 2022. gadam paredzētajiem rīcības pasākumiem darbinieku skaita optimizācijai, veikti uzkrājumi, lai nodrošinātu saistību izpildi, kas rodas, darbiniekiem piemērojot "Latvijas dzelzceļš" koncerna Darba koplīguma 5.4. punktu, kurš paredz pabalsta piešķiršanu un izmaksu līdz brīdim, kad darbiniekam rodas tiesības saņemt vecuma pensiju, un Darba koplīguma 5.3. punktu, kurš paredz atlaišanas pabalsta piešķiršanu, ja darba līgums uzteikts saskaņā ar Darba likuma 100. panta 5. daļas, 101. panta 1. daļas 6. - 11. punktu. 2021. gadā aprēķinātie uzkrājumi pabalstiem līdz pensijas tiesību rašanas laikam - 735 tūkst. EUR.

2021. gadā izveidoti uzkrājumi atlaišanas pabalstiem 997 tūkst. EUR apmērā, kas sastāv no *Latvijas dzelzceļa* izveidotajiem uzkrājumiem atlaišanas pabalstiem 773 tūkst. EUR apmērā un SIA "LDZ CARGO" izveidotajiem uzkrājumiem 224 tūkst. EUR apmērā.

Konkurences padome 2018. gadā ierosināja lietu Nr. KL\5-5\18\30 "Par Konkurences likuma 13. panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA "LDZ CARGO" un VAS "Latvijas dzelzceļš" darbībā dzelzceļa kravu pārvadājumu tirgū Latvijā". Ar Konkurences padomes (KP) 28.12.2020. lēmumu SIA "LDZ CARGO" uzlikts naudas sods 5 694 174 EUR apmērā solidāri ar VAS "Latvijas dzelzceļš". SIA "LDZ CARGO" uzskata, ka lēmums tika pieņemts, balstoties uz kļūdainiem secinājumiem, kuri izdarīti pārvadātāja darbības specifikas neizpratnes dēļ. Konkurences padomes lēmums lietā Nr. KL\5-5\18\30 tika pārsūdzēts Administratīvajā apgabaltiesā nolūkā to atzīt par nepamatotu un atcelt pilnībā. Administratīvā apgabaltiesa ierosināja lietu Nr.A43001921, lietas izskatīšana ir iesākta. Lietas izskatīšanas rezultātu nav iespējams prognozēt, kā arī paredzēt papildu riskus, saistītus ar citu personu, kuru tiesības iespējams bija skartas, varbūtējo prasību celšanas gadījumā, ja Konkurences padomes lēmums netiks atcelts. Šiem varbūtējiem zaudējumiem 2020. gadā tika izveidoti uzkrājumi 5 694 174 EUR apmērā, 2021. gadā uzkrājumu summa nemainījās, jo lietas apstākļi nav mainījušies un tās iznākums nav zināms.

24. AIZŅĒMUMI NO KREDĪTIESTĀDĒM

(EUR'000)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	66 309	90 557
Īstermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	24 247	30 059
Kopā aizņēmumi no kredītiestādēm	90 556	120 616

Aizņēmumi izmantoti no "Swedbank" AS, Nordea Bank AB, "SEB banka" AS, Ziemeļu Investīciju bankas, OP Corporate Bank filiālēs Latvijā un no Luminor Bank AS Latvijas filiāles. Pārskata periodā aizņēmumi tika atmaksāti 30 060 tūkst. EUR apmērā.

2022. gada 28. novembrī Nordea Bank AB un Luminor Bank AS Latvijas filiāle parakstīja cesijas līgumu, kā rezultātā no 2022. gada 30. decembra Nordea Bank AB piešķirtais aizdevums turpmāk jāatmaksā tā pārņēmējam – Luminor Bank AS Latvijas filiālei.

Sabiedrībai noslēgtajos kredīta līgumos ar bankām ir noteikti atbilstoši VAS “Latvijas dzelzceļš” vai Konsolidētā finanšu pārskata finanšu rādītāji, kuri ir jāievēro kredīta līguma darbības laikā. 2021. gada 31. decembrī, 2022. gada 31. decembrī un 2023. gada sākumā nevienam ilgtermiņa aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Aizņēmumu atmaksājamā summa un procentu likmes 2022. gada 31. decembrī

AIZŅĒMUMA VALŪTA	AIZŅĒMUMS, EUR'000	PROCENTU LIKME
EUR	67 419	3M EURIBOR + 0,77% līdz 3,5%
	23 137	6M EURIBOR + 0,75% līdz 1,1%
Kopā	90 556	

Aizņēmumu atmaksājamā summa un procentu likmes 2021. gada 31. decembrī

AIZŅĒMUMA VALŪTA	AIZŅĒMUMS, EUR'000	PROCENTU LIKME
EUR	89 775	3M EURIBOR + 0,77% līdz 3,5%
	30 841	6M EURIBOR + 0,24% līdz 1,1%
Kopā	120 616	

Aizņēmumu un aprēķināto procentu atlikumu kustības tabula

	2022	2021
Aizņēmumu un aprēķināto procentu atlikums pārskata perioda sākumā	120 699	158 938
Aizņēmumu saņemšana pārskata periodā	-	10 541
Aprēķinātie procenti pārskata periodā	1 671	1 754
Aizņēmumu atmaksāšana pārskata periodā	(30 060)	(48 753)
Samaksātie procenti pārskata periodā	(1 549)	(1 781)
Aizņēmumu un aprēķināto procentu atlikums pārskata perioda beigās	90 761	120 699

25. NODOKĻI UN VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS OBLIGĀTĀS IEMAKSĀS

NODOKĻA VEIDS	NODOKĻU SAISTĪBAS (+) UZ 31.12.2022.	NODOKĻU PĀRMAKSA (-) UZ 31.12.2022.	NODOKĻU SAISTĪBAS (+) UZ 31.12.2021.	NODOKĻU PĀRMAKSA (-) UZ 31.12.2021.
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	15 066	-	15 683	-
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	6 269	-	6 489	-
Pievienotās vērtības nodoklis	5 034	(2 384)	5 795	(2 948)
Akcīzes nodoklis	726	-	1 071	-
Valsts nodeva par drošības rezervju uzglabāšanu	28	-	27	-
Dabas resursu nodoklis	25	-	29	-
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	3	-	3	-
Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva	2	-	2	-
Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis	1	-	-	-
Atlikums vienotajā nodokļu kontā	-	(23)	-	(20)
Kopā	27 154*	(2 407)	29 099	(2 968)

*Saistību sadalījums 31.12.2022.: Ilgtermiņa - 6 824 tūkst. EUR, īstermiņa – 20 330 tūkst. EUR.

Koncernam 31.12.2022. nav kavētu maksājumu budžetā.

Ilgtermiņa saistībās saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta 20.12.2022. lēmumu "Par samaksas termiņu pagarināšanu" iegrāmatotas *Latvijas dzelzceļa* iedzīvotāju ienākuma nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa summas, kurām samaksas termiņš ir garāks par vienu gadu. Nodokļu samaksas termiņa pagarinājums uz vēl pieciem gadiem atkārtoti piešķirts par nodokļu summām, kas radās COVID-19 ārkārtas situācijā.

26. NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI

	31.12.2022.	31.12.2021.
Nākamo periodu ieņēmumu ilgtermiņa daļa (ES fondu līdzekļi un valsts budžeta līdzekļi)	265 379	250 142
Citi nākamo periodu ieņēmumi	66	67
Kopā ilgtermiņa daļa	265 445	250 209
Nākamo periodu ieņēmumu īstermiņa daļa (ES fondu līdzekļi un valsts budžeta līdzekļi)	19 360	19 055
Citi nākamo periodu ieņēmumi	879	766
Kopā īstermiņa daļa	20 239	19 821
Kopā nākamo periodu ieņēmumi	285 684	270 030

Nākamo periodu ieņēmumos lielākā daļa ir ES fondu un valsts budžeta līdzekļi, kas saņemti dzelzceļa infrastruktūras attīstībai.

ES un valsts budžeta projektu līdzekļu kustība 2022. gadā no ES fondu līdzekļiem izveidotajiem pamatlīdzekļiem:

NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI	ATLIKUMS 01.01.2022.	PĀRKLASIFICĒTS (PĀRVIETOTS)	SANEMTI LĪDZEKĻI	NAUDAS LĪDZEKĻU PĀRSKAITĪŠANA PARTNERIM	SAMAZINĀJUMS PAMATLĪDZEKĻU NOLIETOJUMA APMĒRĀ	ATLIKUMS 31.12.2022.
Ilgtermiņa daļa	250 142	(20 945)	36 264	(82)	-	265 379
Īstermiņa daļa	19 055	20 945	-	-	(20 640)	19 360
Kopā	269 197	-	36 264	(82)	(20 640)	284 739

2022. gadā saņemti maksājumi no ES fonda līdzekļiem:

- 5 358 tūkst. EUR projektam "Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava-Mangaļi-Ziemeļblāzma modernizācija",
- 11 470 tūkst. EUR projektam "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija",
- 11 588 tūkst. EUR projektam "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai",
- 1 542 tūkst. EUR projektam "Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos" un
- 222 tūkst. EUR projektam "Sadarbībspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs".

No Satiksmes ministrijas saņemto Rail Baltica projekta ietvaros pārbūvēto pamatlīdzekļu vērtības iegrāmatošana 6 084 tūkst. EUR. Atbilstoši ar SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas" noslēgtajam "Pilnvarojuma līgumam būvdarbiem" projekta "Rail Baltica Rīgas dzelzceļa tilta, uzbēruma un Rīgas Centrālās pasažieru stacijas kompleksās apbūves būvprojekta izstrāde un būvdarbi" ietvaros būvdarbi veicami *Latvijas dzelzceļa* īpašumā vai valdījumā esošajās būvēs, tās pārvietojot, atjaunojot, pārbūvējot, nojaucot un izbūvējot jaunu. Savukārt, ievērojot 28.10.2022. parakstīto "Projekta ietvaros pārbūvētās signalizācijas sistēmas un mobilā dīzeļģeneratora Pieņemšanas – nodošanas apstiprinājumu" par atjaunoto signalizācijas sistēmu un mobilo dīzeļģeneratoru Rīgas Centrālajā pasažieru stacijā, Satiksmes ministrija nodeva VAS "Latvijas dzelzceļš" ar infrastruktūras objektu pārbūvēšanu saistītās izmaksas, kas iekļautas nākamo periodu ieņēmumos un tiks norakstītas atbilstoši objektu nolietojumam to kalpošanas laikā.

Projekta "Sadarbaspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs" ietvaros 82 tūkst. EUR *Latvijas dzelzceļš* kā finansējuma saņēmējs pārskaitīja AS "Eesti Raudtee" atbilstoši noslēgtajam sadarbības līgumam.

ES un valsts budžeta projektu līdzekļu kustība 2021. gadā no ES fondu līdzekļiem izveidotajiem pamatlīdzekļiem:

(EUR'000)

NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI	ATLIKUMS UZ 01.01.2021.	PĀRKLASIFICĒTS (PĀRVIETOTS)	SAŅEMTI LĪDZEKĻI	SAMAZINĀJUMS PAMATLĪDZEKĻU NOLIETOJUMA APMĒRĀ	ATLIKUMS UZ 31.12.2021.
Ilgtermiņa daļa	261 262	(17 298)	6 178	-	250 142
Īstermiņa daļa	19 341	17 298	-	(17 584)	19 055
Kopā	280 603	-	6 178	(17 584)	269 197

27. FINANŠU RISKU VADĪBA

Koncerna nozīmīgākie finanšu instrumenti ir aizņēmumi no bankām, citi aizņēmumi, nauda un noguldījumi bankās, kā arī debitoru un kreditoru parādi. Šo finanšu instrumentu galvenais uzdevums ir nodrošināt *Koncerna* saimnieciskās darbības finansējumu. *Koncernam* ir arī vairāki citi finanšu aktīvi un saistības, piemēram, pircēju un pasūtītāju parādi un parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem, kas izriet tieši no tā saimnieciskās darbības.

Koncerns ir pakļauts tirgus, kredīta un likviditātes riskiem saistībā ar tā finanšu instrumentiem.

Finanšu risku pārvaldību nodrošina *Koncerna* valdošā uzņēmuma Finanšu direkcija un *Koncerna* Finanšu komiteja.

***Koncerna* finanšu instrumenti tiek iedalīti šādās kategorijās:**

(EUR'000)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā		
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie debitori, izņemot avansus	34 622	47 331
Nauda un naudas ekvivalenti	80 388	64 622
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu pārskatā		
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	74	84
Kopā finanšu aktīvi	115 084	112 037
Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā		
Aizņēmumi no kredītiestādēm	90 556	120 616
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori, nomas saistības, izņemot avansus (ieskaitot ilgtermiņa daļu)	43 700	36 751
Kopā finanšu saistības	134 256	157 367

Tirgus risks

Tirgus risks ir risks, ka tirgus faktoru izmaiņas, piemēram, ārvalstu valūtas kursu, procentu likmju un preču cenu izmaiņas ietekmēs *Koncerna* ieņēmumus vai tam piederošo finanšu instrumentu vērtību. Tirgus risks ietver valūtas risku un procentu likmju risku.

Procentu likmju risks

Procentu likmju risks ir risks ciest zaudējumus saistībā ar *Koncerna* aktīvu un saistību procentu likmju izmaiņām. *Koncerns* ir pakļauts tirgus procentu likmju izmaiņu riskam saistībā ar tā ilgtermiņa saistībām, kurām piemērota mainīga procentu likme.

Visi *Koncerna* aizņēmumi ir ar mainīgām procentu likmēm. Detalizētu aprakstu aizņēmumu procentu likmēm skatīt 24. pielikumā. *Koncerns* pārvalda procentu likmju izmaiņu risku, regulāri izvērtējot tirgū pieejamās aizņēmumu procentu likmes. Ja ir pieejamas zemākas procentu likmes par esošajām, tad *Koncerns* izvērtē pārkreditēšanas finansiālo izdevīgumu.

Koncerna sabiedrības neizmanto atvasinātos finanšu instrumentus procentu likmju risku pārvaldībai.

Procentu likmju jutīgums

Nākamajā tabulā atspoguļots *Koncerna* peļņas pirms nodokļiem jutīgums pret pamatoti iespējamām procentu likmju izmaiņām katra uzrādītā pārskata perioda beigās, ja visi pārējie mainīgie lielumi nemainās. *Koncerna* pašu kapitāls, izņemot pārskata gada rezultātu, netiek ietekmēts.

(EUR'000)

	2022		2021	
	BĀZES LIKMES PIEAUGUMS/ SAMAZINĀJUMS (BĀZES PUNKTI)	IETEKME UZ PEĻŅU PIRMS NODOKĻIEM (EUR'000)	BĀZES LIKMES PIEAUGUMS/ SAMAZINĀJUMS (BĀZES PUNKTI)	IETEKME UZ PEĻŅU PIRMS NODOKĻIEM (EUR'000)
EURIBOR	(+100)	(90 556)	(+100)	(120 616)
	(-100)	90 556	(-100)	120 616

Valūtas risks

Valūtas risks ir risks ciest zaudējumus nelabvēlīgu valūtas kursu izmaiņas rezultātā saistībā ar aktīviem un saistībām ārvalstu valūtās. Valūtas risks, kuram *Koncerns* ir pakļauts, galvenokārt izriet no tā saimnieciskās darbības – ieņēmumi un izmaksas ir denominēti atšķirīgās valūtās no aizņēmumiem ārvalstu valūtās. *Koncerna* pircēju un pasūtītāju parādi, kā arī aizņēmumi no bankām ir galvenokārt *euro* valūtā.

Nākamā tabula atspoguļo *Koncerna* finanšu instrumentus pa valūtām 2022. gada 31. decembrī:

	EUR	USD	CHF UN CITAS VALŪTAS	KOPĀ
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie debitori, izņemot avansus	34 076	61	485	34 622
Nauda un naudas ekvivalenti	78 426	65	1 897	80 388
Kopā finanšu aktīvi	112 502	126	2 382	115 010
Aizņēmumi no kredītiestādēm	90 556	-	-	90 556
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori, izņemot avansus	40 827	143	2 730	43 700
Kopā finanšu saistības	131 383	143	2 730	134 256

Nākamā tabula atspoguļo *Koncerna* finanšu instrumentus pa valūtām 2021. gada 31. decembrī:

	EUR	USD	CHF UN CITAS VALŪTAS	KOPĀ
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie debitori, izņemot avansus	46 849	238	244	47 331
Nauda un naudas ekvivalenti	61 142	163	3 317	64 622
Kopā finanšu aktīvi	107 991	401	3 561	111 953
Aizņēmumi no kredītiestādēm	120 616	-	-	120 616
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori, izņemot avansus	35 462	223	1 066	36 751
Kopā finanšu saistības	156 078	223	1 066	157 367

Galvenais valūtas riska pārvaldības instruments, kuru izmanto *Koncerns*, ir *Koncernā* ietilpstošo sabiedrību valūtas līdzekļu apzināšana un izmantošana *Koncerna* ietvaros, *Koncerna* sabiedrību saistību segšanai ārvalstu valūtās.

Koncerna sabiedrības neizmanto atvasinātos finanšu instrumentus valūtas risku pārvaldībai.

Valūtas jutīgums

Koncernam pārskata gadā nebija būtisku ārvalstu valūtu atlikumu, līdz ar to valūtu kursu svārstību iespējamā ietekme bija nebūtiska.

Kredītrisks

Kredītrisks ir risks, ka darījumu partneris varētu nepildīt savas saistības pret *Koncernu*, radot tam ievērojamus finansiālus zaudējumus. *Koncerns* ir pakļauts kredītriskam, kas izriet tieši no tā saimnieciskās darbības – galvenokārt pircēju un pasūtītāju parādiem, un kredītriskam saistībā ar *Koncerna* finansēšanas darbībām – galvenokārt naudas depozītiem bankās.

Pircēju un pasūtītāju parādi

Katra *Koncerna* sabiedrība pārvalda pircēju un pasūtītāju parādu kredītrisku saskaņā ar *Koncerna* politikām. Pirms līgumu slēgšanas tiek izvērtēta pircēju un pasūtītāju maksātspēja. Vairākas *Koncerna* sabiedrības nodrošinās pret kredītrisku, saņemot priekšapmaksu no saviem klientiem.

Koncerns nepārtraukti uzrauga debitoru parādu atlikumus, lai mazinātu neatgūstamo parādu rašanās iespēju. Iespējamais pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājums tiek pastāvīgi analizēts. *Koncerns* nav saņēmis ķīlas kā nodrošinājumu pircēju un pasūtītāju parādiem.

Koncerns vērtē savu pircēju un pasūtītāju parādu kredītriska koncentrāciju kā vidēju. 2022. gada 31. decembrī *Koncernam* bija 3 klienti (2021: 3 klienti), kuri katrs bija parādā *Koncernam* vairāk nekā 700 tūkst. EUR un veidoja apmēram 83,5% (2021: 89,1%) no kopējā debitoru parāda.

Koncernam nav izstrādāta iekšējā kredītreitingu sistēma pircēju un pasūtītāju parādu izvērtēšanai.

2022. gada laikā nav notikušas būtiskas izmaiņas sagaidāmajos kredītzaudējumos attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādiem. Pircēju un pasūtītāju parādu norakstīšana notiek tikai tad, ja nav sagaidāma to atgūšana. Indikatori, kas liecina par neiespējamību atgūt iekļauj, cita starpā, debitora nespēju vienoties par atmaksas grafiku, kuru papildina debitora maksātnespēja, bankrots vai likvidācija.

Koncerns ir pakļauts maksimālajam kredītriskam, kā tas atspoguļots nākamajā tabulā:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Nauda un naudas ekvivalenti	80 388	64 622
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie parādi (bruto summa), izņemot avansus un priekšapmaksas	35 776	48 390
Kopā	116 164	113 012

Sagaidāmie kredītzaudējumi 2022. gada 31. decembrī tiek noteikti, pielietojot šādas sagaidāmo kredītzaudējumu likmes:

	Nav kavēti	Kavēti vairāk kā 30 dienas	Kavēti vairāk kā 90 dienas	Kavēti vairāk kā 120 dienas	Kopā
Sagaidāmo kredītzaudējumu likme	0,1%	2,0%	11,0%	91,0%	-
Pircēju un pasūtītāju parādi un pārējie parādi, bruto	34 375	160	29	1 212	35 776
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(45)	(3)	(3)	(1 103)	(1 154)

Sagaidāmie kredītzaudējumi 2021. gada 31. decembrī tiek noteikti, pielietojot šādas sagaidāmo kredītzaudējumu likmes:

(EUR'000)

	Nav kavēti	Kavēti vairāk kā 30 dienas	Kavēti vairāk kā 90 dienas	Kavēti vairāk kā 120 dienas	Kopā
Sagaidāmo kredītzaudējumu likme	0,2%	2,0%	11,0%	90,0%	-
Pircēju un pasūtītāju parādi un pārējie parādi, bruto	47 239	46	11	1 094	48 390
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(73)	(1)	(1)	(984)	(1 059)

Naudas depozīti

Kredītrisku, kas izriet no *Koncerna* naudas depozītiem bankās, pārvalda *Koncerna* Finanšu komiteja saskaņā ar *Koncerna* Finanšu vadības politiku. Saskaņā ar šo politiku *Koncerna* brīvos resursus pieļaujams ieguldīt tikai depozītos vai naudas tirgus fondos. Pirms naudas līdzekļu izvietojšanas bankās (depozītos vai norēķinu kontos) *Koncerna* mātes sabiedrības Finanšu direkcija izvērtē banku kredītreitingus un piedāvātās procentu likmes.

Koncerna naudas līdzekļu atlikumi bankās atbilstoši aģentūras Moody's piešķirtajiem banku kredītreitingiem:

(EUR'000)

KREDĪTREITINGS	31.12.2022.	31.12.2021.
Aa3	617	9 891
A3	77 874	54 730
Baa2	642	-
Bez reitinga	1 255	1
Kopā	80 388	64 622

Likviditātes risks

Likviditātes risks ir risks, ka *Koncerns* nespēs pildīt savas finanšu saistības noteiktajā termiņā.

Koncerna Finanšu komiteja un *Koncerna* mātes sabiedrības Finanšu direkcija pārvalda likviditātes risku, uzturot atbilstošas naudas rezerves un nodrošinot pietiekamu finansējumu, izmantojot piešķirtos kredītus, kredītlīnijas, finanšu nomu utt., kā arī pastāvīgi uzraugot prognozētās un faktiskās naudas plūsmas un saskaņojot finanšu aktīvu un saistību termiņstruktūru.

Koncerns sagatavo ilgtermiņa naudas plūsmas prognozi gadam (pa mēnešiem) un operatīvo naudas plūsmas prognozi četrām nedēļām, lai nodrošinātu, ka *Koncerna* rīcībā ir pietiekami daudz naudas līdzekļu, lai finansētu gaidāmās saimnieciskās darbības izmaksas, nokārtotu finanšu saistības un veiktu nepieciešamās investīcijas.

2022. gada 31. decembrī *Koncerna* apgrozāmie līdzekļi pārsniedz tā īstermiņa saistības par 27 194 tūkst. EUR, kā rezultātā kopējā likviditāte - apgrozāmie līdzekļi pret īstermiņa saistībām - ir 1,3. Īstermiņa saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi 19 360 tūkst. EUR, kas saistīti ar Eiropas Savienības projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, tāpēc ir zema riska iespēja, ka šo saistību segšanai būs nepieciešami finanšu līdzekļi. Kopējās likviditātes rādītājs, neiekļaujot nākamo periodu ieņēmumus, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, ir 1,5.

Noslēgtajos kredītlīgumos ar bankām ir noteikti finanšu rādītāji, kuri *Latvijas dzelzceļam* jāievēro līguma darbības laikā. 2021. gada 31. decembrī, 2022. gada 31. decembrī un 2023. gada sākumā nevienam ilgtermiņa aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Nākamajās tabulās analizētas *Koncerna* finanšu saistības pēc to atmaksas termiņiem, pamatojoties uz līgumos noteiktajām nediskontētajām finanšu saistību summām, ieskaitot procentu maksājumus:

(EUR'000)					
2022. GADA 31. DECEMBRĪ	LĪDZ 3 MĒNEŠIEM	3 LĪDZ 12 MĒNEŠI	1 LĪDZ 5 GADI	VAIRĀK KĀ 5 GADI	KOPĀ
Aizņēmumi no kredītiestādēm	6 896	20 204	67 969	2 027	97 096
Pārējās saistības (iekļaujot pārējos aizņēmumus, parākus piegādātājiem un darbuzņēmējiem un citus kreditorus)	27 252	11 565	3 555	1 286	43 658
Kopā	34 148	31 769	71 524	3 313	140 754

(EUR'000)					
2021. GADA 31. DECEMBRĪ	LĪDZ 3 MĒNEŠIEM	3 LĪDZ 12 MĒNEŠI	1 LĪDZ 5 GADI	VAIRĀK KĀ 5 GADI	KOPĀ
Aizņēmumi no kredītiestādēm	11 412	19 966	86 152	6 621	124 151
Pārējās saistības (iekļaujot pārējos aizņēmumus, parākus piegādātājiem un darbuzņēmējiem un citus kreditorus)	18 269	12 172	5 142	1 405	36 988
Kopā	29 681	32 138	91 294	8 026	161 139

28. PATIESĀS VĒRTĪBAS APSVĒRUMI

13. SFPS nosaka vērtēšanas tehniku hierarhiju, pamatojoties uz to, vai vērtēšanas tehnikā tiek izmantoti novērojami tirgus dati, vai arī tirgus dati nav novērojami. Novērojami tirgus dati ir iegūti no neatkarīgiem avotiem. Ja tirgus dati nav novērojami, vērtēšanas tehnika atspoguļo *Koncerna* pieņēmumus par tirgus situāciju.

Šī hierarhija nosaka, ka ir jālieto novērojami tirgus dati, ja vien tie ir pieejami. Veicot pārvērtēšanu, *Koncerns* ņem vērā atbilstošas novērojamas tirgus cenas, ja tas ir iespējams.

Patiesās vērtības noteikšanas mērķis, pat ja tirgus nav aktīvs, ir noteikt darījuma cenu, pie kuras tirgus dalībnieki būtu ar mieru pārdot aktīvu vai uzņemties saistības konkrētā vērtēšanas datumā pašreizējos tirgus apstākļos.

Lai noteiktu finanšu instrumenta patieso vērtību, izmanto vairākas metodes: kotētās cenas vai vērtēšanas tehniku, kas iekļauj novērojamus tirgus datus un ir balstīta uz iekšējiem modeļiem. Balstoties uz patiesās vērtības hierarhiju, visas vērtēšanas tehnikas ir sadalītas 1. līmenī, 2. līmenī un 3. līmenī.

Finanšu instrumenta patiesās vērtības hierarhijas līmenim ir jābūt noteiktam kā zemākajam līmenim, ja to vērtības būtisko daļu sastāda zemāka līmeņa dati.

Finanšu instrumenta klasificēšana patiesās vērtības hierarhijā notiek divos posmos:

1. Klasificēt katra līmeņa datus, lai noteiktu patiesās vērtības hierarhiju;
2. Klasificēt pašu finanšu instrumentu, balstoties uz zemāko līmeni, ja to vērtības būtisko daļu sastāda zemāka līmeņa dati.

Kotētās tirgus cenas – 1. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 1. līmenī tiek izmantotas aktīvā tirgū nekorrigētas kotācijas cenas identiskiem aktīviem vai saistībām, kad kotācijas cenas ir viegli pieejamas un cena reprezentē faktisko tirgus situāciju darījumiem godīgas konkurences apstākļos. *Koncernam* nav 1. līmenī vērtētu finanšu instrumentu.

Vērtēšanas tehnika, kad tiek izmantoti tirgus dati – 2. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 2. līmenī izmantotajos modeļos visi būtiskākie dati, tieši vai netieši, ir novērojami no aktīvu vai saistību puses. Modelī izmantoti tirgus dati, kas nav 1. līmenī iekļautās kotētās cenas, bet kas ir novērojami tieši (t.i. cena), vai netieši (t.i. tiek iegūti no cenas). 2. līmeņa patiesās vērtības hierarhijai atbilst *Koncerna* nauda un naudas ekvivalenti.

Vērtēšanas tehnika, kad tiek izmantoti tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem – 3. līmenis

Vērtēšanas tehnikā, kad tiek izmantoti tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (nenovērojami tirgus dati) ir klasificēti 3. līmenī. Par nenovērojamiem tirgus datiem tiek uzskatīti tādi dati, kas nav viegli pieejami aktīvā tirgū, nelikvīda tirgus vai finanšu instrumenta sarežģītības dēļ. 3. līmeņa datus pārsvarā nosaka, balstoties uz līdzīga rakstura novērojamiem tirgus datiem, vēsturiskiem novērojumiem vai izmantojot analītiskas pieejas.

Šādi finanšu aktīvi un saistības ir iekļauti 3. līmenī:

(EUR'000)		
AKTĪVI:	31.12.2022.	31.12.2021.
Pircēju un pasūtītāju parādi, neto	34 622	47 331
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	74	84
Kopā	34 696	47 415

(EUR'000)		
SAISTĪBAS:	31.12.2022.	31.12.2021.
Aizņēmumi no kredītiestādēm	90 556	120 616
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	43 700	36 751
Kopā	134 256	157 367

Aktīvi un saistības, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta

Likvīdu un īstermiņa (atmaksas termiņš nepārsniedz trīs mēnešus) finanšu instrumentu, piemēram, naudas un naudas ekvivalentu, īstermiņa depozītu, īstermiņa pircēju un pasūtītāju un parādu piegādātājiem un darbuzņēmējiem, uzskaites vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

Aizņēmumu no kredītiestādēm, finanšu nomas saistību un citu ilgtermiņa saistību patiesā vērtība tiek novērtēta, diskontējot nākotnes naudas plūsmas, piemērojot tirgus procentu likmes. Tā kā procentu likmes, kuras tiek piemērotas aizņēmumiem no kredītiestādēm, finanšu nomas saistībām un citām ilgtermiņa saistībām, pārsvarā ir mainīgas un būtiski neatšķiras no tirgus procentu likmēm, kā arī *Koncernam* piemērojamais riska uzcenojums nav būtiski mainījies, ilgtermiņa saistību patiesā vērtība aptuveni atbilst to uzskaites vērtībai.

Aktīvi, kuri tiek novērtēti patiesajā vērtībā

Kravas vagonu parka pārvaldības saimnieciskās darbības vērtēšanas analīze veikta saskaņā ar Latvijas Republikas Komerclikuma normām, Starptautiskajos vērtēšanas standartos formulēto aktīvu tirgus vērtības definīciju un ievērojot 13. SFPS.

Pamatlīdzekļu grupa "Vagoni kravu pārvadājumiem" tiek uzskaitīta tirgus vērtībā. Pamatojoties uz 16. SGS "Pamatlīdzekļi" standartā noteikto un izvērtējot iespējamos riskus, SIA "LDZ CARGO" 2022. gadā ir veikusi vagonu pārvērtēšanu. Līdztekus pārvērtēšanai ar mērķi noteikt vai pamatlīdzekļu objekta vērtība ir samazinājusies, uzņēmums piemēro 36. SGS "Aktīvu vērtības samazināšanās." Aprēķina rezultātā ir secināts, ka atsavināšanas izmaksas ir nenozīmīgas, pārvērtētā aktīva atgūstamā summa ir tuva tā esošajai bilances vērtībai līdzīgi kā veicot pārvērtēšanu 2022. gadā. Aktīva vērtības samazinājums nav identificēts, kā arī nav pamata uzskatīt, ka aktīva vērtība ir būtiski palielinājusies. Pārvērtēšanas rezultātā nav būtiska aktīvu pieauguma, turklāt vērtības palielinājums šī brīža ekonomiskos apstākļos var radīt nepatiesu priekšstatu uzņēmuma finanšu pārskatu lietotājiem.

SIA "LDZ CARGO" veica pamatlīdzekļu grupas "Vagoni kravas pārvadājumiem" vērtēšanu, izmantojot tirgus metodi, jo tika identificēts pietiekami aktīvs un likvīds otrreizējais tirgus lielākajai daļai no vērtētajiem pamatlīdzekļiem, un tirgus cenas tika izmantotas veicot novērtējumu. Pamatlīdzekļu vērtības noteikšanu veica ārējais sertificētais vērtētājs, novērtējot vagonu iespējamo tirgus vērtību un izmantojot izmaksu pieejas ietvaros esošā aktīva atlikušās aizvietošanas metodi. Patiesā vērtība, kas 2022. gada 30. novembrī tika noteikta pēc tirgus metodes, nebūtiski atšķīrās no aktīvu uzskaites vērtības. Līdz ar to tiek uzskatīts, ka vagonu vērtība atbilst 2. līmeņa vērtēšanas tehnikai.

Papildus tika veikta aktīvu vērtības samazinājuma pārbaude, nosakot to lietošanas vērtību. Aktīva lietošanas vērtība tika noteikta kā paredzamās nākotnes naudas plūsma, ko radīs aktīvs tā pašreizējā stāvoklī, diskontējot līdz pašreizējai vērtībai. Aprēķinā tika piemērojot diskonta likmi 11,14% un EBITDA maržas pieaugumu vidēji 2,4%.

Veicot jutīguma analīzi, kas nosaka, kā tiek ietekmēti mērķa mainīgie, pamatojoties uz izmaiņām citos mainīgajos un modelējot WACC izmaiņu ietekmi uz vērtības samazinājumu, tika noteikta WACC likme 11,85% pie kuras aktīva paredzamā vērtība sasniedz pašreizējo vērtību.

Savukārt samazinot EBITDA maržas pieaugumu par 0,3% pie WACC likmes 11,14% aktīva paredzamā vērtība sasniedz aktīvu faktisko vērtību. Pamatlīdzekļu atgūstamā vērtība, kas noteikta aprēķinu rezultātā apmēram atbilst to uzskaites vērtībai un līdz ar to vērtības samazinājums nebūtu atzīstams.

29. KAPITĀLA PĀRVALDĪBA

Latvijas Republikai pieder 100% VAS "Latvijas dzelzceļš" akciju.

Koncerna mērķi attiecībā uz kapitāla pārvaldīšanu ir nodrošināt *Koncerna* spēju turpināt tā darbību un dot attiecīgo sabiedrību akcionāru sapulces vai dalībnieku sapulces noteikto kapitāla atdevi. Latvijas valstij kā vienīgajam *Koncerna* kapitāla īpašniekam ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistīti ar *Koncerna* kapitāla palielināšanu, samazināšanu, dividenžu izmaksu vai novirzīšanu *Koncerna* attīstībai.

Kapitāla pārvaldības kontekstā *Koncerns* izvērtē aizņemtā kapitāla attiecību pret kopējo kapitālu. *Koncerna* finanšu risku pārvaldības politika nenosaka minimālo vai maksimālo apmēru šim rādītājam. Sastādot īstermiņa un ilgtermiņa finanšu plānus un budžetus, *Koncerns* ņem vērā banku izvirzītos finanšu nosacījumus attiecībā uz aizņemtā kapitāla attiecību pret kopējo kapitālu.

(EUR'000)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Aizņēmumi no kredītiestādēm un citi aizņēmumi	90 556	120 616
Kreditoru parādi (ieskaitot nodokļus)	73 465	68 884
Pārējās saistības	294 148	279 578
Kopējās saistības	458 169	469 078
Pašu kapitāls	395 460	397 828
Kopā saistības un pašu kapitāls	853 629	866 906
Aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu	54%	54%
Pašu kapitāla attiecība pret kopējām saistībām	86%	85%

30. KAPITĀLIEGULDĪJUMU SAISTĪBAS

Koncerns plāno arī nākošajā pārskata gadā veikt kapitālieguldījumus pamatlīdzekļos un nemateriālajos ieguldījumos, no tiem:

Būtiskākie noslēgtie, bet vēl nepabeigtie līgumi:

DARĪJUMU PARTNERA NOSAUKUMS, LĪGUMA PRIEKŠMETS	LĪGUMA DATUMS	LĪGUMA IZPILDES TERMIŅŠ	LĪGUMA SUMMA EUR'000
Pilnsabiedrība "BMGS - FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Rīga - Jelgava	29.07.2021.	29.12.2023.	6 283
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Rīga - Tukums II	29.07.2021.	13.12.2023.	5 394
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Rīga – Krustpils	29.07.2021.	31.12.2023.	8 872
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Zemitāni - Skulte (Kalgale-Skulte)	29.07.2021.	29.12.2023.	6 833
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Zemitāni - Skulte (Zemitāni-Vecāķi, Alfa)	30.07.2021.	31.12.2023.	6 930
Leonard Weiss OU: Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos – būvniecība	22.08.2022.	31.10.2023.	4 070
Pilnsabiedrība FIMA Group: Vienotās informatīvās apziņošanas un videonovērošanas sistēmu ieviešana	12.05.2022.	30.12.2023.	5 223
PA BMGS-FIMA-ASTOM: Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai: būvniecība	15.09.2022.	31.12.2023.	57 938

Pārskata gadā nav būtisku apstiprinātu darījumu, par kuriem nav noslēgti līgumi.

31. NODOKĻU IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

Nodokļu institūcijas var jebkurā brīdī veikt grāmatvedības uzskaites revīziju trīs gadu laikā pēc taksācijas gada un papildus aprēķināt nodokļu saistības un soda naudas. *Koncerna Vadībai* nav zināmi apstākļi, kas varētu radīt iespējamās būtiskas saistības nākotnē.

32. NĀKOTNES NOMAS MAKSĀJUMI

2022. gadā *Koncerna* izmaksas saistībā ar noslēgtajiem operatīvās nomas līgumiem ir 364 tūkst. EUR, attiecīgi 2021. gadā – 304 tūkst. EUR.

33. DARĪJUMI AR SAISTĪTĀM PERSONĀM

Koncernam ir darījumi ar Satiksmes ministriju (*Latvijas dzelzceļa* 100% akciju turētājs) un citām komercsabiedrībām, kuru akcijas pieder valstij. Lielākie darījumi ir ar AS "Pasažieru vilciens" (maksa par minimālo piekļuves pakalpojumu kompleksu, elektroenerģijas sadale un tirdzniecība, maksa par dīzeļdegvielu, telpu noma, abonētu biļešu iegāde) par 24 136 tūkst. EUR (2021. gadā – 17 942 tūkst. EUR) un VAS "Latvenergo" (maksa par apsardzes pakalpojumiem, elektroenerģijas iegāde) par 21 003 tūkst. EUR (2021. gadā – 9 707 tūkst. EUR). Savstarpējie darījumi ir saistīti ar attiecīgo pušu pamatdarbībām.

34. DARBĪBAS TURPINĀŠANA

Ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju, karu Ukrainā un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju, kā arī koronavīrusa COVID-19 pandēmijas sekas liecina, ka situācija, kas saistīta ar kravu pārvadājumu apjomiem, nākotnē būtiski neuzlabosies.

Pēc 2022. gada 24. februārī notikušā Krievijas iebrukuma Ukrainā pret Krieviju un Baltkrieviju tiek vērsta plašas ekonomiskās un politiskās sankcijas. Sankcijām bija būtiska ietekme uz *Koncerna* darbību, jo bija nepieciešams pārskatīt iekšējos sankciju pārvaldības procesus, kā arī novirzīt papildus resursus sankciju pārbaudēm, veicot gan sadarbības partneru, gan pārvadāto kravu pārbaudes.

Ņemot vērā *Koncerna* sabiedrību sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas sadarbības partneriem, kā arī tā darbības specifiku, karadarbība Ukrainā neapšaubāmi atstāja un turpinās atstāt iespaidu uz *Koncerna* darbību gan 2023. gadā, gan turpmāk. Līdz šim spēkā esošie ierobežojumi nav radījuši būtiskus tūlītējus zaudējumus *Koncernam*, tomēr ir grūti paredzēt iespējamo papildus sankciju ietekmi uz *Koncerna* darbību nākotnē. Ievērojot ar sankcijām saistītos riskus, ir veikti sekojoši pasākumi:

1) Lai mazinātu riskus, kas saistīti ar šobrīd spēkā esošajām sankcijām pret finanšu institūcijām, esam apzinājuši visus *Koncerna* klientus un sadarbības partnerus ar norēķinu kontiem sankciju sarakstos iekļautajās finanšu institūcijās, sazinoties ar šiem klientiem un lūdzot mainīt norēķiniem izmantoto banku, pretējā gadījumā pārtraucot sadarbību.

2) Vērtējot riskus, kas saistīti ar būtiski paplašinātiem sektorālo sankciju sarakstiem, *Koncerns* pastiprināja kravu pārbaudes procedūras, pastiprināti vērtējot kravu veidus un to atbilstību noteiktajām sektorālajām sankcijām.

3) Visas sankciju sarakstos iekļautās personas ir atspoguļotas *Latvijas dzelzceļa* uzturētajā informācijas sistēmā (IS) Sankcijas, kas nodrošina visu klientu un sadarbības partneru ikdienas automātisku pārbaudi uz sakrītību ar sankcionēto personu sarakstiem. IS Sankcijas saraksti tiek atjaunoti katru dienu, automātiski sazinoties ar oficiālajām vietnēm, kas uztur ziņas par Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, ANO un OFAC sankcijām.

4) 2023. gadā turpinās darbs pie IS Sankcijas pilnveidošanas, kā arī pie sankciju jomas stiprināšanas *Koncernā*, veicot virkni tehnisku uzlabojumu, kā arī izveidojot *Latvijas dzelzceļa* ietvaros atsevišķu par sankciju pārbaudi atbildīgu Sankciju pārbaudes daļu un pastiprinot informācijas apmaiņu par sankciju pārbaudēm *Koncerna* ietvaros.

Tomēr, neskatoties uz sarežģīto situāciju, *Latvijas dzelzceļa* vadība ir pārliecināta, ka finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots ar uzsākto jaunā *Koncerna* biznesa modeļa īstenošanu, krīzes plāna izpildi un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas ir rezultējies un arī turpmāk rezultēsies izmaksu samazināšanā, un nepieciešamā valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2022. gadu Daudzgabalu līguma "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu", kurš ir noslēgts starp VAS "Latvijas dzelzceļš" un Satiksmes ministriju, ietvaros. Turklāt, 2023. gadā turpināsies darbs pie jaunā *Koncerna* biznesa modeļa un *Sabiedrības* vidēja termiņa darbības stratēģijas līdz 2025. gadam īstenošanas. Norit darbs ar Satiksmes ministriju pie jauna līguma par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu sagatavošanas, jo līdz šim spēkā esošais Daudzgabalu līgums zaudēja spēku 2022. gada 31. decembrī.

Latvijas dzelzceļa galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

2022. gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, ir atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai *Latvijas dzelzceļš* saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Daudzgabalu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2022. gadā *Sabiedrība* neizpildīja Daudzgabalu līgumā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Daudzgabalu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai.

Lai arī pastāv pārliecība par finanšu līdzekļu saņemšanu, pastāv nenoteiktība attiecībā uz *Sabiedrībai* nepieciešamo papildu finanšu līdzekļu saņemšanas laiku. Šī nenoteiktība attiecas gan uz līdzekļiem, lai kompensētu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas pilnā apmērā sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai visa 2023. gada laikā, gan uz līdzekļiem *Latvijas dzelzceļa* finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

Koncerna vadība apzinās nenoteiktību, kas saistīta ar turpmāku situācijas attīstību, un arī turpmāk ik dienas sekos līdzi notikumu attīstībai, kā arī to iespējamajai ietekmei uz *Koncerna* darbību.

35. NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA GADA BEIGĀM

2023. gada janvārī atbilstoši Ministru kabineta 21.12.2022. rīkojumam Nr. 965 *Latvijas dzelzceļš* samaksāja nodokļu parādu par atliktajām valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 11 milj. EUR apmērā, kam 2020. gadā Valsts ieņēmumu dienests piešķīra termiņa pagarinājumu uz trīs gadiem valsts izstrādātā atbalsta mehānisma COVID-19 izraisīto seku kompensācijai ietvaros.

Papildus jānorāda, ka atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr.13 *"Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija""*, 2023. gada sākumā paredzēts izbeigt VAS *"Latvijas dzelzceļš"* līdzdalību *"LDZ infrastruktūra"*, to likvidējot.

Izņemot augstāk minēto, nav bijuši notikumi, kam būtu būtiska ietekme uz 2022. gada finanšu pārskatos uzrādīto informāciju.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS *"Latvijas dzelzceļš"* Finanšu direkcija:

Finanšu direktors

R.Razums

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

VAS "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" PAZIŅOJUMS PAR KORPORATĪVO PĀRVALDĪBU "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" KONCERNĀ 2022. GADĀ

VAS "Latvijas dzelzceļš" (turpmāk tekstā – *Latvijas dzelzceļš* vai *Sabiedrība*) paziņojums par korporatīvo pārvaldību "Latvijas dzelzceļš" koncernā (turpmāk tekstā – *Koncerns*) sagatavots atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 58.¹ panta noteikumiem un ievērojot 2022. gada 15. marta Ministru kabineta noteikumus Nr. 175 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrībā un publiski privātā kapitālsabiedrībā piemērojamajiem korporatīvās pārvaldības ieteikumiem", kas nosaka, ka publiskas personas kapitālsabiedrībā piemēro Latvijas Korporatīvās pārvaldības kodeksu "Labas korporatīvās pārvaldības ieteikumi uzņēmumiem Latvijā" (turpmāk tekstā – Kodekss). Kodekss ir piemērojams atbilstoši "ievēro vai paskaidro" principam, kas paredz pienākumu ņemt vērā visus Kodeksā ietvertos principus un sniegt informāciju par to ievērošanu vai arī atbilstoši paskaidrot atkāpšanos no kāda principa piemērošanas. Kodeksa piemērošanas noteikumi nosaka, ka uzņēmums uzskatāms par tādu, kas atbilst kodeksā noteiktajām prasībām pat tajos gadījumos, kad tas neievēro atsevišķus principus, ar noteikumu, ka atkāpšanās no noteikta principa ievērošanas ir atbilstoši paziņota un izskaidrota.

Paziņojumā iekļauta informācija un fakti, kas sniedz pārskatu par Kodeksa un tā principu piemērošanu "Latvijas dzelzceļš" koncernā 2022. gadā. Kodeksā ietverto kritēriju piemērošana paziņojumā atzīmēta sekojoši:

- Nav ievērots
- Nav attiecināms
- Ievērots

KOPSAVILKUMS

Latvijas dzelzceļa un tā atkarīgo sabiedrību pārvaldībā tiek ievēroti Latvijas Korporatīvās pārvaldības kodeksa "Labas korporatīvās pārvaldības ieteikumi uzņēmumiem Latvijā", kur katram no 17 principiem ir noteikti kritēriji, kas palīdz novērtēt, vai princips ir ievērots. 2022. gadā no 67 kritērijiem Koncernā pilnībā ievēroti 55 kritēriji, nav ievēroti 7 kritēriji, bet 5 Kodeksā ietvertie kritēriji nav attiecināmi un kritērijs ir ievērots atbilstoši ārējiem tiesību aktiem.

Latvijas dzelzceļš nodrošina esošās korporatīvās pārvaldības prakses pilnveidošanu. Saskaņā ar "Latvijas dzelzceļš" koncerna korporatīvās pārvaldības kodeksa¹ noteikumiem, pēc pārskata perioda paziņojuma par korporatīvo pārvaldību apstiprināšanas, *Latvijas dzelzceļa* padome apstiprina valdes izstrādātu Koncerna korporatīvās pārvaldības rīcības plānu kārtējam gadam un izvērtē tā izpildi.

UZŅĒMUMA STRATĒGIJA

Princips 1 Uzņēmumam ir izveidota aktuāla stratēģija, kurā noteikti uzņēmuma mērķi un virzība uz ilgtermiņa vērtības pieaugumu.

KRITĒRIJI		FAKTI
1.1. Uzņēmumam ir izveidota aktuāla stratēģija, kurā noteikti uzņēmuma mērķi un virzība uz ilgtermiņa vērtības pieaugumu		<i>Latvijas dzelzceļš</i> ir izveidota vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.- 2025. gadam, kurā noteikti <i>Latvijas dzelzceļš</i> un Koncerna mērķi un virzība uz ilgtermiņa vērtības pieaugumu.
1.2. Padome iesaistās stratēģijas izstrādes procesā un apstiprina stratēģiju padomes sēdē		<i>Latvijas dzelzceļš</i> vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.- 2025. gadam apstiprināta ar Padomes 14.07.2021. lēmumu Nr. PA 1.2/8-6.

¹ "Latvijas dzelzceļš" koncerna korporatīvās pārvaldības kodekss, apstiprināts ar VAS „Latvijas dzelzceļš” 2021. gada 20. oktobra padomes lēmumu Nr. PA1.2./13-7

1.3. Padome uzrauga stratēģijas īstenošanu	○	Latvijas dzelzceļš Padome uzrauga stratēģijas īstenošanu². Reizi pusgadā kapitāla daļu turētājam tiek iesniegta Padomes sēdē izskatīta un apstiprināta atskaite par stratēģijas ieviešanas rīcības plāna izpildi³. Atkarīgās sabiedrības padomes reizi ceturksnī izskata stratēģiskās plānošanas dokumentu ieviešanas rīcības plānu izpildi
1.4. Uzņēmuma valde īsteno stratēģiju un regulāri atskaitās padomei par tās īstenošanas gaitu	○	Latvijas dzelzceļš valde regulāri atskaitās padomei par stratēģijas īstenošanas gaitu. Atkarīgās sabiedrības reizi ceturksnī sniedz Latvijas dzelzceļam (Dalībniekam) informācijai valdes un padomes izskatītu atskaiti par stratēģiskās plānošanas dokumentu ieviešanas rīcības plānu izpildi⁴

IEKŠĒJĀ KULTŪRA UN ĒTISKA UZVEDĪBA

Princips 2 Uzņēmums izstrādā iekšējās kultūras un ētiskas uzvedības kodeksu, kas uzņēmuma vadībai un darbiniekiem kalpo kā uzvedības standarts.

KRITĒRIJI	FAKTI
2.1. Padome definē uzņēmuma pamatvērtības	○ Koncerna korporatīvās vērtības, kā arī profesionālās rīcības un ētikas principi, nodrošinot, lai tie tiktu vērsti pret korupciju, interešu konflikta situāciju rašanos, prettiesisku iekšējās informācijas izmantošanu un jebkuru citu nelikumīgu un neētisku rīcību, ir noteikti "Latvijas dzelzceļš" koncerna Ētikas kodeksā.
2.2. Valde sagatavo un padome apstiprina iekšējās kultūras un ētiskas uzvedības kodeksu	○ "Latvijas dzelzceļš" koncerna Ētikas kodekss apstiprināts ar 20.10.2021. padomes lēmumu Nr. PA 1.2/13-6, publicēts mājas lapā.
2.3. Valde nodrošina iekšējās kultūras un ētiskas uzvedības kodeksa ievērošanu uzņēmuma ikdienas darbībā un reaģē, ja tiek konstatēts ētiskas uzvedības kodeksa pārkāpums	○ Valde ir apstiprinājusi Ētikas komisijas nolikumu un nozīmējusi Ētikas komisijas vadītāju. Ētikas komisija izveidota ar tās vadītāja rīkojumu. 2022. gadā ir izstrādāti informatīvie vizuālie materiāli un 2023. gadā notiks iekšējās komunikācijas aktivitātes, tiks sniegti skaidrojumi par Ētikas kodeksā ietvertajiem principiem.

² Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" padomes reglaments apstiprināts ar VAS "Latvijas dzelzceļš" 2021. gada 20. oktobra padomes lēmumu Nr. PA1.2./13-10

³ Satiksmes ministrijas iekšējie noteikumi 27.09.2021. Nr. 01-02/31 "Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība"

⁴ "Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrību ar ierobežotu atbildību pārvaldes politika, apstiprināta ar VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes 2021. gada 18. jūnija lēmumu Nr. PA1.2./7-14.

IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMA, RISKU VADĪBA UN IEKŠĒJAIS AUDITS

Princips 3 Uzņēmumam ir iekšējās kontroles sistēma, kuras efektivitāti pārbauga padome.

KRITĒRIJI		FAKTI
3.1. Uzņēmumam ir dokumentēta iekšējās kontroles sistēma, par kuras izveidi atbild valde	○	Iekšējās kontroles sistēmu Koncernā veido valdošā uzņēmuma padomes vai valdes apstiprinātu politiku un no tām izrietošu normatīvo aktu kopums ⁵ . Politikās ir noteiktas vienotas pārvaldības pamatnostādnes konkrētā darbības sfērā, reglamentēti lēmumu pieņemšanas pamatprincipi un funkciju sadale starp valdošo uzņēmumu un atkarīgajām sabiedrībām. Politiku īstenošanai tiek izstrādāti izrietošie dokumenti, kā arī politiku pamatnostādnes tiek ietvertas nolikumos, darba organizācijas dokumentos, darbinieku amata aprakstos. Ievērojot Koncerna pamatnostādnes, atkarīgajās sabiedrībās tiek izveidota, un pastāvīgi pilnveidota iekšējās kontroles un risku vadības sistēma, kuras pārvaldību katrā atkarīgajā sabiedrībā veic tās Valde. Latvijas dzelzceļš kā Koncerna valdošais uzņēmums koordinē iekšējās kontroles īstenošanu atkarīgajās sabiedrībās. Latvijas dzelzceļš iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēmu darbību, to atbilstību un efektivitāti pārbauga Padome ⁶ .
3.2. Iekšējais audits vismaz reizi gadā veic iekšējās kontroles sistēmas efektivitātes novērtējumu, ņemot vērā iepriekš definētus kritērijus, un atskaitās par novērtējuma rezultātiem padomei	○	Iekšējais audits novērtē iekšējās kontroles vides un risku vadības sistēmu efektivitāti, tostarp, krāpšanas, kļūdu, vai neproduktīvas un neekonomiskas darbības risku iespējamību un iekšējo kontroļu atbilstību mērķu sasniegšanai. Rezultātā tiek sniegti ieteikumi Sabiedrības un Koncerna kapitālsabiedrību pārvaldības procesu un iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanai, kā arī tiek veikta ieteikumu ieviešanas uzraudzība. Iekšējā audita ziņojumus iesniedz valdei, padomei un valsts kapitālu daļu turētāju pārstāvim. Iekšējais audits 2022. gadā veica sankciju risku auditu, krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta auditu, iekšējās kontroles sistēmas novērtēšanas auditu.
3.3. Padome vismaz reizi gadā izvērtē sniegto novērtējumu par iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti	○	Iekšējā audita vadītājs regulāri ziņo Latvijas dzelzceļa padomes Audita komitejai par iekšējā audita plāna izpildes gaitu un reizi gadā sniedz pārskatu (atskaiti) Latvijas dzelzceļa valdei, padomei un akcionāru sapulcei par iekšējā audita daļas darbību

⁵ "Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrību ar ierobežotu atbildību pārvaldes politika, apstiprināta ar VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes 2021. gada 18. jūnija lēmumu Nr. PA1.2./7-14.

⁶ Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" padomes reglaments apstiprināts ar VAS "Latvijas dzelzceļš" 2021. gada 20. oktobra padomes lēmumu Nr. PA1.2./13-10

iepriekšējā gadā un iekšējā audita plāna izpildi, iekļaujot tajā arī vispārēju atzinumu par Koncerna iekšējās kontroles un risku vadības sistēmas efektivitāti.⁷

Princips 4 Uzņēmums identificē, novērtē un uzrauga ar tā darbību saistītos riskus.

KRITĒRIJI		FAKTI
4.1. Valde izstrādā un padome apstiprina uzņēmuma risku vadības politiku	○	Latvijas dzelzceļš padome ir apstiprinājusi Koncerna valdošā uzņēmuma valdes apstiprinātu Koncerna risku vadības politiku ⁸ .
4.2. Pamatojoties uz identificēto risku novērtējumu, valde īsteno risku vadības pasākumus	○	Risku vadības pasākumus īsteno Koncerna sabiedrību valdes vai risku īpašnieki, atkarībā no risku novērtējuma un pasākuma. Koncerna risku vadības komiteja, kuras sastāvā ir Latvijas dzelzceļš valde, leikšējā audita daļas vadītājs un risku vadītāja, izskata un apspriež Koncerna sabiedrību būtiskos riskus un to mazināšanas un kontroles pasākumus, sniedz ieteikumus būtisko risku pārvaldības uzlabošanai.
4.3. Vismaz reizi gadā padome izskata valdes ziņojumus par risku vadības pasākumiem un risku vadības politikas īstenošanu	○	Latvijas dzelzceļa padome reizi gadā izskata valdes sniegto ikgadējo ziņojumu par risku vadības procesa norisi un risku vadības plāna īstenošanu Sabiedrībā un Koncernā kopumā. Latvijas dzelzceļa padome reizi ceturksnī izskata valdes ziņojumu par Koncerna sabiedrību būtiskajiem riskiem, to kontroles mehānismiem un risku vadības plāna īstenošanu.

Princips 5 Uzņēmumā ir izveidota iekšējā audita struktūrvienība, kas neatkarīgi un objektīvi izvērtē uzņēmuma darbību

KRITĒRIJI		FAKTI
5.1. Uzņēmumā ir iekšējais auditors, kurš ir funkcionāli neatkarīgs no valdes un atskaitās padomei	○	iekšējā audita funkciju Koncernā nodrošina Latvijas dzelzceļš leikšējā audita daļa, kas ir Latvijas dzelzceļa padomes tiešā pakļautībā, tomēr valdei ir deleģēts apstiprināt leikšējā audita daļas nolikumu un audita vidējā termiņa un gada plānu, kā arī risināt ar darba tiesiskajām attiecībām saistītos jautājumus, līdz ar to faktiski kritērijs nav ievērots. iekšējā audita vadītājs regulāri ziņo Audita komitejai un padomei par leikšējā audita plāna izpildes gaitu un reizi gadā sniedz pārskatu

⁷ "Latvijas dzelzceļš" koncerna iekšējā audita politika, apstiprināta ar VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes 2022. gada 20. oktobra lēmumu Nr. PA1.2/19-9

⁸ "Latvijas dzelzceļš" koncerna risku vadības politika apstiprināta ar VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes 2020. gada 15. oktobra lēmumu Nr. PA 1.2./22-6

		(atskaiti) Latvijas dzelzceļa valdei, padomei un akcionāru sapulcei par iekšējā audita daļas darbību iepriekšējā gadā un iekšējā audita plāna izpildi, iekļaujot tajā arī vispārēju atzinumu par Koncerna iekšējās kontroles un risku vadības sistēmas efektivitāti. Latvijas dzelzceļa iekšējā audita daļai ir tiesības veikt auditus un pārbaudes atkarīgajās sabiedrībās ar ierobežotu atbildību.
5.2.	iekšējo auditoru amatā apstiprina padome	○ iekšējā audita daļas vadītāja kandidāta iecelšana amatā akceptēta ar padomes lēmumu.
5.3.	iekšējais auditors izstrādā uz riskiem balstītu iekšējā audita plānu, kuru apstiprina padome	○ iekšējā audita daļas vadītājs pamatojoties uz veikto risku novērtējumu, izstrādā vidēja termiņa iekšējā audita stratēģisko plānu un iekšējā audita gada plānu ⁹ .
		Vidēja termiņa iekšējā audita stratēģisko plānu un gada auditu plānu apstiprina Valde, saņemot iepriekšēju piekrišanu no VAS "Latvijas dzelzceļš" akcionāru sapulces ¹⁰ un Padomes. Padomes kompetencē ir nepieciešamības gadījumā uzdot veikt citus neplānotus auditus vai pārbaudes ¹¹ .
5.4.	iekšējais auditors informē valdi un padomi par iekšējā audita plāna izpildi, audita rezultātiem un ieteicamajām darbībām trūkumu novēršanai, ja tādi ir konstatēti	○ iekšējā audita daļa reizi gadā iesniedz Valdei un Padomei izskatīšanai un valsts kapitālu daļu turētājam zināšanai pārskatu par iepriekšējā kalendārā gada plāna izpildes rezultātiem, kā arī par iekšējā audita ieteikumu ieviešanas statusiem ¹²
		Valde reizi gadā iesniedz izskatīšanai akcionāru sapulcē atskaiti par iekšējā audita plāna izpildi iepriekšējā gadā ¹³ .

ĀRĒJAIS REVIDENTS

Princips 6 Uzņēmumam ir neatkarīgs ārējais revidents.

KRITĒRIJI	FAKTI
6.1. Padome un Revīzijas komiteja, ja tāda ir izveidota, nosaka ārējā revidenta atlases kritērijus	○ Latvijas dzelzceļa padomei un Audita komitejai, kā arī Koncerna atkarīgo

⁹ "Latvijas dzelzceļš" koncerna iekšējā audita politika, apstiprināta ar VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes 2022. gada 20. oktobra lēmumu Nr. PA1.2/19-9

¹⁰ Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" statūti apstiprināti ar VAS "Latvijas dzelzceļš" 2022. gada 24. novembra ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu Nr. A1.1/7-3.

¹¹ Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" padomes reglaments apstiprināts ar VAS "Latvijas dzelzceļš" 2021. gada 20. oktobra padomes lēmumu Nr. PA1.2./13-10

¹² Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" iekšējā audita daļas nolikums apstiprināts ar VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes 2019. gada 24. oktobra lēmumu Nr. VL-42/166

¹³ Satiksmes ministrijas iekšējie noteikumi 27.09.2021. Nr. 01-02/31 "Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība"

		sabiedrību padomēm nav noteikti pienākumi ārējā revidenta atlases kritēriju noteikšanā. VAS "Latvijas dzelzceļš" akcionāru sapulce lemj par revidenta ievēlēšanu un atlīdzības noteikšanu.¹⁴ Pēc lēmuma pieņemšanas par iepirkuma rezultātiem attiecībā uz atkarīgajām sabiedrībām ar ierobežotu atbildību lēmumu par revidenta ievēlēšanu pieņem dalībnieku sapulce¹⁵, attiecībā uz AS LatRailNet revidentu ievēl pamatojoties uz Komerclikuma 268. panta 1.d.3) un 9) p., AS LatRailNet statūtu 9.p. 3. un 8. apakšpunktu, akcionāru sapulce lemj par revidenta ievēlēšanu un atlīdzības noteikšanu revidentam.
6.2.	Uzņēmumam ir neatkarīgs ārējais revidents ar atbilstošu kvalifikāciju	○ Latvijas dzelzceļš koncerna sabiedrību 2022. gada pārskatu revīziju un VAS "Latvijas dzelzceļš" konsolidētā gada pārskata revīziju veic zvērinātu revidentu sabiedrība SIA "PricewaterhouseCoopers", licence Nr.5
6.3.	Viena ārējā revidenta pilnvaru laiks nepārsniedz 5 gadus	○ Viena ārējā revidenta pilnvaru laiks ir pārsniedzis 5 gadus. Kritērija ievērošana tiks nodrošināta pēc līguma ar SIA "PricewaterhouseCoopers" izpildes, t.i. ar nākošo iepirkumu par 2024. gadu.

PADOMES LOCEKĻU IEVĒLĒŠANA

Princips 7 Uzņēmums nodrošina caurskatāmu padomes locekļu ievēlēšanas un atsaukšanas kārtību.

KRITĒRIJI		FAKTI
7.1. Uzņēmumā ir apstiprināta padomes locekļu atlases un atsaukšanas kārtība	○	Latvijas dzelzceļā nav apstiprināta padomes locekļu atsaukšanas un atlases kārtība, jo Latvijas dzelzceļam kā publiskas personas kapitālsabiedrībai un tās atkarīgajām sabiedrībām padomes locekļu atlases un atsaukšanas kārtība ir noteikta ārējos tiesību aktos ¹⁶ un uz to pamata izdotajos tiesību aktos ¹⁷ un tā tiek ievērota.
7.2. Par padomes locekļiem, kuri tiek virzīti ievēlēšanai vai atkārtotai ievēlēšanai, uzņēmums sniedz	○	Par padomes locekļiem, kuri tiek virzīti ievēlēšanai vai atkārtotai ievēlēšanai, gan Latvijas dzelzceļš, gan Koncerna

¹⁴ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums

¹⁵ "Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrību ar ierobežotu atbildību pārvaldes politika, apstiprināta ar VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes 2021. gada 18. jūnija lēmumu Nr. PA1.2./7-14.

¹⁶ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums

¹⁷ MK noteikumi Nr. 20, 25.01.2020. Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātai publiskai personai

	<i>savlaicīgu un pietiekamu informāciju uzņēmuma akcionāriem.</i>		<i>sabiedrības sniedz savlaicīgu un pietiekamu informāciju kapitāla daļu turētājam.</i>
7.3.	<i>Padomes lielums ir atbilstošs uzņēmuma darbības specifikai</i>	○	<i>2022. gadā Koncerna sabiedrības padomes lielums bija atbilstošs to darbības specifikai. Aktuāla informācija par padomes locekļiem ir pieejama Latvijas dzelzceļa mājas lapā.</i>
7.4.	<i>Padomes locekli ievēlē uz termiņu ne ilgāku par 5 gadiem</i>	○	<i>Padomes locekli ievēlē uz termiņu ne ilgāku par 5 gadiem</i>

Princips 8 Padomes locekļiem kopā ir atbilstoša pieredze un kompetence.

KRITĒRIJI		FAKTI
8.1. <i>Padomei kopumā piemīt prasmju, pieredzes un zināšanu kopums, to vidū par attiecīgo nozari, lai pilnvērtīgi spētu pildīt savus pienākumus</i>	○	<i>Padomi nominē ārējos tiesību aktos noteiktajā kārtībā, līdz ar to Padomes locekļi tiek izvērtēti pēc atbilstības profesionālajiem kritērijiem. Informācija par Latvijas dzelzceļa un atkarīgo sabiedrību padomes locekļu izglītību un pieredzi pieejama Latvijas dzelzceļa mājaslapā.</i>
8.2. <i>Veidojot padomes sastāvu, tiek ievēroti dažādības principi</i>	○	<i>Padomi nominē ārējos tiesību aktos noteiktajā kārtībā. Dažādības principu piemērošanas noteikumi Koncernā nav izstrādāti.</i>
8.3. <i>Padomē pārstāvēti abi dzimumi</i>	○	<i>2022. gadā no četrām Koncerna sabiedrību padomēm, vienā - SIA "LDz ritošā sastāva serviss" bija pārstāvēti abi dzimumi.</i>
8.4. <i>Valde izstrādā ievada apmācības programmu un nodrošina jaunajiem padomes locekļiem ievada apmācību</i>	○	<i>2022. gadā padomes locekļiem nebija pieejama speciāli izstrādāta ievada apmācības programma. Latvijas dzelzceļš 2023. gadā izstrādā ievada apmācības programmu jaunajiem padomes locekļiem, tajā skaitā Koncerna sabiedrībās.</i>

Princips 9 Uzņēmuma padomē ir neatkarīgi padomes locekļi

KRITĒRIJI		FAKTI
9.1. <i>Uzņēmums izvērtē un akcionāri nosaka neatkarīgo padomes locekļu īpatsvaru</i>	○	<i>Neatkarīgo padomes locekļu īpatsvaru nosaka ārējie tiesību akti¹⁸</i>
9.2. <i>Vismaz puse no padomes locekļiem ir neatkarīgi</i>	○	<i>2022. gadā visās Koncerna sabiedrību padomēs vismaz puse bija neatkarīgie padomes locekļi.</i>

¹⁸ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums

9.3.	<i>Neatkarīgie padomes locekļu kandidāti iesniedz apliecinājumu par savu atbilstību neatkarības kritērijiem</i>	○	<i>Nominēšanas procesā neatkarīgie padomes locekļu kandidāti ir iesnieguši apliecinājumu par savu atbilstību neatkarības kritērijiem.</i>
9.4.	<i>Pirms padomes vēlēšanām uzņēmums veic padomes locekļu neatkarības novērtējumu atbilstoši pieejamajai informācijai</i>	○	<i>Padomes locekļu neatkarības novērtējumu atbilstoši pieejamai informācijai veic nominācijas komisija.</i>

PADOMES UN VALDES ATALGOJUMA NOTEIKŠANAS PRINCIPI

Princips 10 Uzņēmumā ir ieviesta atalgojuma politika

KRITĒRIJI		FAKTI
10.1. <i>Uzņēmumā ir ieviesta atalgojuma politika, kuru izstrādājusi valde, izskatījusi padome un apstiprinājusi akcionāru sapulce</i>	○	<i>Atbilstoši Latvijas dzelzceļa statūtiem valde ar akcionāru sapulci saskaņo valdes izstrādātos Sabiedrības darbinieku atlīdzības noteikšanas svarīgākos nosacījumus, uz kuriem balstīta Latvijas dzelzceļa darbinieku atalgojuma sistēma.¹⁹ “Latvijas dzelzceļš” koncerna personāla vadības un atalgojuma politika (jaunā redakcijā) apstiprināta Latvijas dzelzceļa padome²⁰</i> <i>Atlīdzības noteikšanas principi valdes un padomes locekļiem noteikti ārējos tiesību aktos un Satiksmes ministrijas iekšējos noteikumos²¹</i> <i>Latvijas dzelzceļš kā Valdošais uzņēmums nosaka vienotu kārtību (vadlīnijas)²² Atkarīgo sabiedrību padomes un valdes locekļu atlīdzības noteikšanai.</i>
10.2. <i>Padome reizi gadā nosaka valdei sasniedzamos finanšu un nefinanšu mērķus, to ietekmi uz atalgojuma mainīgo daļu un kontrolē to izpildi</i>	○	<i>Latvijas dzelzceļa padome reizi gadā nosaka valdei sasniedzamos finanšu un nefinanšu mērķus, valdes locekļu individuālos mērķus (KPI) nākamajam periodam un veic to izpildes uzraudzību²³.</i> <i>Atkarīgās sabiedrības valdei nepieciešama padomes (ja tāda ir izveidota) vai, ja padome nav izveidota, Valdošā uzņēmuma kā Vienīgā dalībnieka iepriekšēja piekrišana prognozēto gada finanšu rādītāju un</i>

¹⁹ Noteikumi par darbinieku atlīdzības noteikšanas svarīgākiem nosacījumiem, apstiprināti ar 2022. gada 17. oktobra valdes lēmumu Nr. VL–1.6/334-2022, akceptēti ar 2022. gada 20. oktobra padomes lēmumu Nr. PA1.2/19-8, saskaņoti ar 2022. gada 24. novembra akcionāru sapulces lēmumu Nr. A1.1/7-1.

²⁰ “Latvijas dzelzceļš” koncerna personāla vadības un atalgojuma politika apstiprināta ar padomes 2022. gada 20. oktobra lēmumu Nr. PA1.2/19-7

²¹ Satiksmes ministrijas iekšējie noteikumi 27.09.2021. Nr. 01-02/31 “Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība”

²² „Latvijas dzelzceļš” koncerna atkarīgo sabiedrību padomes un valdes locekļu atlīdzības un motivācijas vadlīnijas apstiprinātas ar 2022. gada 13. jūlija Valdes lēmumu Nr. VL-1.6/219-2022

²³ Valsts akciju sabiedrības “Latvijas dzelzceļš” padomes reglaments apstiprināts ar VAS “Latvijas dzelzceļš” 2021. gada 20. oktobra padomes lēmumu Nr. PA1.2./13-10

nefinanšu mērķu, valdes locekļiem individuāli noteikto sasniedzamo darba izpildes rādītāju apstiprināšanai²⁴.

10.3. Padomes locekļiem nenosaka atalgojuma mainīgo daļu, kā arī neizmaksā jebkādu kompensāciju atsaukšanas no amata vai amata atstāšanas gadījumā	○	Latvijas dzelzceļa padomes locekļiem un Koncerna atkarīgo sabiedrību padomes locekļiem nav noteikta atalgojuma mainīgā daļa, kā arī netiek izmaksātas jebkādas kompensācijas atsaukšanas no amata vai amata atstāšanas gadījumā.
10.4. Valde reizi gadā sagatavo ziņojumu par atalgojumu, kas piešķirts katram esošajam un bijušajam valdes un padomes loceklim	○	Valdes ziņojums par 2022. gadā piešķirto atlīdzību katram esošajam un bijušajam valdes un padomes loceklim tiks iekļauts Latvijas dzelzceļa lgtspējas pārskatā.

PADOMES DARBA ORGANIZĒŠANA UN LĒMUMU PIENĒMŠANA

Princips 11 Uzņēmumā ir noteikta un saprotama padomes darba organizācija.

KRITĒRIJI		FAKTI
11.1. Padome savu darbu organizē saskaņā ar padomes nolikumu un darba kalendāru	○	Latvijas dzelzceļa padomei ir apstiprināts reglaments ²⁵ . Padome apstiprina kārtējo padomes sēžu kalendāru kārtējam kalendārajam gadam. Koncerna atkarīgo sabiedrību padomes izstrādā un apstiprina Padomes reglamentu un iesniedz zināšanai Vienīgajam dalībniekam ²⁶ . Atkarīgo sabiedrību padomēm reglamentos gada darba plāna izstrāde nav norādīta
11.2. Padome notur vismaz vienu atsevišķu padomes sēdi gadā uzņēmuma stratēģijas un tās izpildes apspriešanai	○	Latvijas dzelzceļš Padome uzrauga stratēģijas īstenošanu ²⁷ . Reizi pusgadā kapitāla daļu turētājam tiek iesniegta Padomes sēdē izskatīta un apstiprināta atskaite par stratēģijas ieviešanas rīcības plāna izpildi ²⁸ . Latvijas dzelzceļš Padome 2022. gadā nav noturējusi atsevišķu padomes sēdi uzņēmuma stratēģijas un tās izpildes apspriešanai.

²⁴ "Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrību ar ierobežotu atbildību pārvaldes politika, apstiprināta ar VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes 2021. gada 18. jūnija lēmumu Nr. PA1.2./7-14.

²⁵ Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" padomes reglaments apstiprināts ar VAS "Latvijas dzelzceļš" 2021. gada 20. oktobra padomes lēmumu Nr. PA1.2./13-10

²⁶ "Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrību ar ierobežotu atbildību pārvaldes politika, apstiprināta ar VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes 2021. gada 18. jūnija lēmumu Nr. PA1.2./7-14.

²⁷ Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" padomes reglaments apstiprināts ar VAS "Latvijas dzelzceļš" 2021. gada 20. oktobra padomes lēmumu Nr. PA1.2./13-10

²⁸ Satiksmes ministrijas iekšējie noteikumi 27.09.2021. Nr. 01-02/31 "Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība"

		Atkarīgās sabiedrības padomes reizi ceturksnī izskata stratēģiskās plānošanas dokumentu ieviešanas rīcības plānu izpildi ²⁹ .
11.3.	Uzņēmuma budžetā paredz padomes darbības nodrošināšanai nepieciešamo finansējumu	○ Padomes darbības nodrošināšanai nepieciešamais finansējums ir paredzēts attiecīgās Koncerna sabiedrības budžetā.
11.4.	Padome reizi gadā veic padomes darba pašnovērtējumu un tā rezultātus izskata padomes sēdē	○ Latvijas dzelzceļa padome reizi gadā veic padomes pašvērtējumu. Informācija par veikto padomes pašvērtējumu un galvenie secinājumi par padomes pašvērtējuma rezultātiem tiek iesniegti izskatīšanai akcionāru sapulcē. ³⁰ Atkarīgās sabiedrības vienlaicīgi ar gada pārskatu iesniedz Dalībniekam padomes izskatītu atskaiti par padomes locekļu darbības novērtējumu (tajā ietverot pašvērtējumu) ³¹ .
11.5.	Padome ir izvērtējusi komiteju izveides nepieciešamību (ja ir izveidota komiteja, skatīt principu # 12.1.)	○ Latvijas dzelzceļa padome ir izvērtējusi komiteju nepieciešamību un izveidojusi Audita komiteju ³² . Atkarīgajām sabiedrībām tiesību akti padomes komitejas neparedz kā arī padomes reglamentos tās nav paredzētas.

Princips 12 Padome pieņem informētus un izsvērtus lēmumus.

KRITĒRIJI		FAKTI
12.1. Padomei laikus un pietiekamā apmērā ir pieejama valdes sagatavota informācija lēmumu pieņemšanai	○	Latvijas dzelzceļa padomei informācija lēmumu pieņemšanai tiek iesniegta nedēļu pirms sēdes dienas vai īsākā termiņā saskaņā ar padomes priekšsēdētāja lēmumu ³³ . Atkarīgo sabiedrību padomes reglamentos ir noteikti lēmumu pieņemšanai nepieciešamās informācijas iesniegšanas termiņi.
12.2. Padome nosaka informācijas aprites kārtību, arī padomes tiesības pieprasīt informāciju no valdes, kas nepieciešama padomei lēmumu pieņemšanai	○	Latvijas dzelzceļa padomes reglamentā ir noteikta informācijas aprites kārtība un padomes tiesības pieprasīt informāciju no valdes, kas nepieciešama padomei lēmumu pieņemšanai.

²⁹ "Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrību ar ierobežotu atbildību pārvaldes politika, apstiprināta ar VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes 2021. gada 18. jūnija lēmumu Nr. PA1.2./7-14.

³⁰ Satiksmes ministrijas iekšējie noteikumi 27.09.2021. Nr. 01-02/31 "Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība"

³¹ "Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrību ar ierobežotu atbildību pārvaldes politika, apstiprināta ar VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes 2021. gada 18. jūnija lēmumu Nr. PA1.2./7-14.

³² 2020. gada 6. marta padomes lēmums Nr. PA 1.2./4-2

³³ Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" padomes reglaments apstiprināts ar VAS "Latvijas dzelzceļš" 2021. gada 20. oktobra padomes lēmumu Nr. PA1.2./13-10

Atkarīgo sabiedrību padomes reglamentos ir noteikta informācijas aprites kārtība un padomes tiesības pieprasīt informāciju no valdes, kas nepieciešama padomei lēmumu pieņemšanai.

12.3.	Padomes loceklis analizē informāciju un sagatavo priekšlikumus lēmumu pieņemšanai padomē	○	Latvijas dzelzceļa padomes reglamentā noteikts, ka pieņemot lēmumus, padomes loceklis rīkojas sabiedrības labākajās interesēs, godprātīgi, ar pienācīgu uzcītību un rūpību. Padomes sēdes protokolā cita starpā norāda darba kārtības jautājumu apspriešanas gaitu un saturu; pēc padomes locekļa pieprasījuma – viņa atšķirīgo viedokli; izskatīšanai ierosinātos jautājumus, ja tādi ir.
			Atkarīgo sabiedrību padomes sēdēs tiek ievērota padomes reglamentos noteiktā padomes sēdes norise, pēc padomes locekļa pieprasījuma protokolā tiek norādīti padomes locekļu atšķirīgais viedoklis.
12.4.	Padome, pieņemot lēmumus, izvērtē riskus, īstermiņa un ilgtermiņa ietekmi uz uzņēmuma vērtību, ilgtspēju un atbildīgu attīstību	○	Latvijas dzelzceļa padome, pieņemot lēmumus, veicina vidēja termiņa darbības stratēģijā iekļauto mērķu sasniegšanu, izvērtē riskus, īstermiņa un ilgtermiņa ietekmi uz kapitālsabiedrības vērtību, ilgtspēju un atbildīgu attīstību.

Princips 12.¹ Komiteja sagatavo priekšlikumus lēmumu pieņemšanai padomē.

KRITĒRIJI			FAKTI
12. ¹ 1.	Padome nosaka komitejas uzdevumus un darbības organizēšanas kārtību	○	Latvijas dzelzceļa padome ir apstiprinājusi Audita komitejas nolikumu, kas nosaka komitejas uzdevumus un darbības organizēšanas kārtību ³⁴ Audita komitejas nolikums pieejams mājas lapā.
12. ¹ 2.	Padome izveido komiteju vismaz 3 padomes locekļu sastāvā ar atbilstošu pieredzi un zināšanām noteiktajā komitejas darbības jomā (atalgojuma, nominācijas, revīzijas vai citā jomā)	○	Padome ir izveidojusi Audita komiteju 3 padomes locekļu sastāvā: Audita komitejas priekšsēdētājs ir Reinis Ceplis, komitejas locekļi - Andris Liepiņš un Andris Maldups ³⁵ .
12. ¹ 3.	Komiteja analizē informāciju un sagatavo priekšlikumus lēmumu pieņemšanai padomē, kā arī informē padomi par komitejas darbu	○	Audita komiteja sniedz atbalstu padomei Sabiedrības gada pārskatu sagatavošanas procesa uzraudzībā, iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēmas darbības uzraudzības uzdevumu veikšanai, un darbojas atbilstoši tiesību aktu prasībām,

³⁴ Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" padomes Audita komitejas nolikums apstiprināts ar padomes 2020. gada 15. oktobra lēmumu Nr. PA 1.2./22-10

³⁵ 2020. gada 6. marta padomes lēmums Nr. PA 1.2./4-2

ievērojot labas korporatīvas pārvaldības principus. Audita komiteja ne retāk kā vienu reizi gadā par savu darbību un uzdevumu izpildi sniedz rakstveida ziņojumu padomei. Audita komitejas pienākums ir ziņot padomei par konstatētajiem trūkumiem: finanšu pārskatu un konsolidēto finanšu pārskatu gatavošanā un/vai pārbaudē; iekšējās kontroles un riska pārvaldības un iekšējā audita darbības efektivitātē un nekavējoties zinot, par zvērināta revidenta neatbilstību Revīzijas pakalpojumu likumam.

2022. gadā notikušas 11 Audita komitejas sēdes, izskatīti 59 jautājumi.

INTEREŠU KONFLIKTA NOVĒRŠANA

Princips 13 Valdes un padomes locekļi skaidri apzinās interešu konflikta izpausmes un ir informēti par nepieciešamo rīcību interešu konflikta gadījumā.

KRITĒRIJI	FAKTI
13.1. Padome definē pazīmes, kas norāda uz interešu konfliktu, un nosaka interešu konflikta novēršanas un pārvaldības kārtību	○ Koncerna sabiedrību valdes un padomes locekļi ir valsts amatpersonas, tāpēc interešu konflikta situāciju un amatu savienošanas jautājumus risina atbilstoši ārējiem normatīvajiem aktiem par interešu konflikta situāciju novēršanu valsts amatpersonu darbībā³⁶. Koncerna sabiedrību valdes un padomes reglamentos ir noteikti pienākumi par ārējā regulējuma ievērošanu un rīcību, ja konstatēts interešu konflikts vai potenciāls interešu konflikts³⁷. Sniedzot piekrišanu amatu savienošanai piemēro ārējo regulējumu. Latvijas dzelzceļa valsts amatpersonu interešu konflikta un amatu savienošanas jautājumu kārtošanas izpildi, kas ir kapitālsabiedrības valdes un padomes kompetencē, uzrauga norīkotais valsts kapitāla daļu turētāja pārstāvis³⁸.
13.2. Padomes vai valdes locekļi nepiedalās lēmumu pieņemšanā jautājumos, kuros uzņēmuma intereses nonāk pretrunā ar padomes, valdes locekļu vai ar tiem saistīto personu interesēm	○ Koncerna sabiedrību valdes un padomes reglamentos ir noteikti pienākumi par ārējā regulējuma ievērošanu un rīcību, ja konstatēts interešu konflikts vai potenciāls interešu konflikts.

³⁶ Likums Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā

³⁷ "Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrību ar ierobežotu atbildību pārvaldes politika, apstiprināta ar VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes 2021. gada 18. jūnija lēmumu Nr. PA1.2./7-14.

³⁸ Satiksmes ministrijas iekšējie noteikumi 27.09.2021. Nr. 01-02/31 "Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība"

- 13.3. *Personas, uz kurām attiecas interešu konflikta novēršanas pienākums, regulāri piedalās apmācībās par rīcību interešu konflikta situācijās* ○ 2022. gadā Koncerna amatpersonām un darbiniekiem organizētas mācības "Korupcijas risku izvērtēšana un pretkorupcijas pasākumu plāna izstrāde" un "Korupcijas risku un interešu konflikta novēršana publisko iepirkumu komisijas darbā"

AKCIONĀRU SAPULCE

Princips 14 Uzņēmums savlaicīgi nodrošina akcionārus ar informāciju par akcionāru sapulces norisi, sniedzot visu nepieciešamo informāciju lēmumu pieņemšanai.

KRITĒRIJI	FAKTI
14.1. <i>Uzņēmums laikus informē akcionārus par akcionāru sapulces darba kārtību, norisi un balsošanas kārtību, kā arī par jebkādam ar to saistītām izmaiņām</i>	○ Akcionāru sapulces tiek organizētas saskaņā ar Satiksmes ministrijas iekšējiem noteikumiem "Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība" ³⁹ , Latvijas dzelzceļš ievēro noteikumu prasības. Latvijas dzelzceļš atkarīgās sabiedrības informāciju par dalībnieku/ akcionāru sapulces darba kārtību iesniedz noteiktajos termiņos. Atkarīgo sabiedrību dalībnieku sapulces reglaments nosaka kā tiek organizētas Koncerna sabiedrību ar ierobežotu atbildību dalībnieku sapulces ⁴⁰ . AS "LatRailNet" tiek piemēroti Komerclikuma noteikumi, kas reglamentē akcionāru sapulces.
14.2. <i>Vienlaikus ar sapulces izsludināšanu uzņēmums nodrošina iespēju akcionāriem iepazīties ar lēmumu projektiem, par kuriem sākotnēji plānots balsot sapulcē. Uzņēmums nekavējoties informē akcionārus par papildus iesniegtajiem lēmumu projektiem</i>	○ Paziņojumu par akcionāru sapulces sasaukšanu nosūta vismaz divas nedēļas pirms sapulces (izņemot ārkārtas). Vienlaikus ar paziņojumu par akcionāru sapulces sasaukšanu kapitālsabiedrība iesniedz visus akcionāru sapulcē izskatāmo jautājumu pamatojošos un ar to saistītos dokumentus, nodrošinot iespēju akcionāra pārstāvjiem iepazīties ar iesniegtajiem dokumentiem.
14.3. <i>Uzņēmums nodrošina akcionāriem iespēju pirms akcionāru sapulces iesniegt jautājumus par darba kārtībā iekļautajiem jautājumiem un lēmumu projektiem</i>	○ Pēc viedokļu apzināšanas un jautājuma izvērtēšanas Satiksmes ministrijas Valsts kapitāla daļu pārvaldības departaments saskaņo lēmuma projektu, ierosina precizējumus vai informē kapitālsabiedrību, ka jautājumu nav pamata virzīt izskatīšanai akcionāru sapulcē. Valsts kapitāla daļu pārvaldības departaments divas darba

³⁹ Satiksmes ministrijas iekšējie noteikumi 27.09.2021. Nr. 01-02/31 "Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība"

⁴⁰ Atkarīgo sabiedrību dalībnieku sapulces reglaments apstiprināts ar 2020. gada 14. aprīļa Valdes lēmumu Nr. VL -25/154.

		dienas pirms akcionāru sapulces sagatavo akcionāru sapulces lēmumu projektus un iesniedz saskaņošanai valsts kapitāla daļu turētāja pārstāvim un valsts sekretāram. Valsts kapitāla daļu turētāja pārstāvis var noteikt citu akcionāru sapulces lēmumu sagatavošanas un saskaņošanas termiņu.
14.4.	Lēmumu projekti un tiem pievienotie dokumenti sniedz detalizētu, skaidru un pilnīgu informāciju par izskatāmo jautājumu	○ Latvijas dzelzceļš nodrošina, ka lēmumu projekti un tiem pievienotie dokumenti sniedz detalizētu, skaidru un pilnīgu informāciju par izskatāmo jautājumu. Valdes reglamentā iekļauti noteikumi dokumentu gatavošanai un iesniegšanai Padomei, Akcionāru sapulcei un kapitāla daļu turētājam.

Princips 15 Uzņēmums veicina efektīvu akcionāru iesaisti lēmumu pieņemšanā un iespējami lielāku akcionāru dalību akcionāru sapulcēs.

KRITĒRIJI		FAKTI
15.1. Akcionāru sapulce tiek sasaukta un noturēta akcionāriem ērti pieejamā vietā un laikā	○	Latvijas dzelzceļš 100% kapitāla daļu pieder valstij, un to turētājs ir Latvijas Republikas Satiksmes ministrija, Akcionāru sapulce tiek sasaukta likumā⁴¹ noteiktajā kārtībā un ievērojot saistošos iekšējos noteikumus. Akcionāru sapulces notiek Latvijas dzelzceļa vai Satiksmes ministrijas telpās, vai attālināti ar elektronisko saziņas līdzekļu starpniecību⁴². Latvijas dzelzceļa atkarīgo sabiedrību dalībnieku/ akcionāru sapulcē dalībnieku/ akcionāru pārstāv un lēmumus pieņem Latvijas dzelzceļa valde. Par sapulces vadītāju Dalībnieks (Akcionārs) ievēl Latvijas dzelzceļa valdes priekšsēdētāju vai, viņa prombūtnes gadījumā vai, ja tas piedalās sapulcē, klāt neesot, citu Latvijas dzelzceļa valdes locekli. Dalībnieku/ akcionāru sapulces parasti tiek sasauktas Latvijas dzelzceļa juridiskajā adresē vai attālināti.
15.2. Uzņēmums nodrošina akcionāru iespējas piedalīties akcionāru sapulcē attālināti	○	Akcionāru sapulces var notikt attālināti ar elektronisko saziņas līdzekļu starpniecību. Latvijas dzelzceļa atkarīgo sabiedrību dalībnieku/ akcionāru sapulces var tikt noturētas arī attālināti.
15.3. Uzņēmums nosaka atbilstošu akcionāru sapulces ilgumu un dod iespēju akcionāriem sapulces laikā paust savu viedokli un iegūt	○	Sapulces ilgumu nosaka atkarībā no darba kārtībā iekļautajiem jautājumiem un apspriešanas gaitas. Prasības dokumentu sagatavošanai akcionāru un dalībnieku sapulcēm ir noteiktas attiecīgi Satiksmes

⁴¹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums

⁴² Satiksmes ministrijas iekšējie noteikumi 27.09.2021. Nr. 01-02/31 "Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība"

nepieciešamo informāciju lēmumu pieņemšanai.

ministrijas iekšējos noteikumos un Latvijas dzelzceļa koncerna iekšējos noteikumos⁴³.

Latvijas dzelzceļa akcionāru sapulci vada kapitāla daļu turētāja pārstāvis, līdz ar to nav šaubu par akcionāra iespēju paust viedokli un iegūt nepieciešamo informāciju lēmumu pieņemšanai.

Latvijas dzelzceļa atkarīgo sabiedrību dalībnieku/ akcionāru sapulces vada Latvijas dzelzceļa valdes priekšsēdētājs, līdz ar to nav šaubu par dalībnieka/ akcionāra iespēju paust viedokli un iegūt nepieciešamo informāciju lēmumu pieņemšanai.

15.4. Uzņēmums izsludina jaunu akcionāru sapulci, ja sapulces darba kārtībā iekļautos jautājumus nav iespējams izskatīt paredzētajā laikā	○ Ja sapulces darba kārtībā iekļautos jautājumus nav iespējams izskatīt paredzētajā laikā, tos iekļauj nākamās sapulces darba kārtībā.
	Gadījumā ja dokumenti akcionāru sapulcei nav savlaicīgi iesniegti vai nav atbilstoši, tad neizskata jautājumu. Sapulci sasauc un darba kārtību nosaka valde.
	Latvijas dzelzceļa atkarīgās sabiedrības izsludina jaunu dalībnieku/ akcionāru sapulci, ja sapulces darba kārtībā iekļautos jautājumus nav iespējams izskatīt paredzētajā laikā.
15.5. Uzņēmums aicina valdes un padomes locekļus, padomes locekļu kandidātus, revidentu un iekšējo auditoru, kā arī citas personas dalībai akcionāru sapulcē atbilstoši sapulcē izskatāmajiem jautājumiem	○ Akcionāru sapulcē piedalās padomes un valdes locekļi. Revidentam ir pienākums piedalīties akcionāru sapulcē, kad skata jautājumu par gada pārskata apstiprināšanu. Citas personas uzaicina atbilstoši kapitāldaļu turētāja pārstāvja norādījumiem un sapulcē izskatāmajiem jautājumiem.
15.6. Akcionāru sapulce pieņem lēmumus atbilstoši iepriekš izsludinātajiem lēmumu projektiem	○ Akcionāru sapulce parasti pieņem lēmumus atbilstoši iepriekš izsludinātajiem lēmumu projektiem, kā arī iespējamās redakcionālas izmaiņas vai cits lēmums.

Princips 16 Uzņēmums izstrādā un ar akcionāriem apspriež dividenžu politiku.

KRITĒRIJI	FAKTI
16.1. Uzņēmums ir izstrādājis un publiskojs aktuālu dividenžu politiku	○ Latvijas dzelzceļš nav izstrādājis un publiskojs dividenžu politiku, jo Latvijas dzelzceļš ievēro prognozējamās un dividendēs izmaksājamās peļņas daļas noteikšanas kārtību, kas ir noteikta Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā un

⁴³ Atkarīgo sabiedrību dalībnieku sapulces reglaments apstiprināts ar 2020. gada 14. aprīļa Valdes lēmumu Nr. VL -25/154.

		saskaņā ar to izdotajos Ministru kabineta noteikumos ⁴⁴ .
		Latvijas dzelzceļa un atkarīgo sabiedrību dividendēs izmaksājamā peļņas daļa tiek plānota parasti piecu gadu periodam, un tā ir noteikta vidēja termiņa darbības stratēģijā.
16.2.	Dividenžu politika ir apspriesta ar akcionāriem akcionāru sapulces laikā	○ Kritērijs nav attiecināms uz Latvijas dzelzceļu. Skat. 1.6.

UZŅĒMUMA DARBĪBAS CAURSKATĀMĪBA

Princips 17 Uzņēmums regulāri un laikus informē akcionārus un citas ieinteresētās personas par uzņēmuma saimniecisko darbību, finanšu rezultātiem, pārvaldību un citiem aktuāliem jautājumiem

KRITĒRIJI		FAKTI
17.1. Uzņēmums laikus atklāj pilnīgu, precīzu, objektīvu, aktuālu un patiesu informāciju	○	Latvijas dzelzceļš mājas lapā atklāj pilnīgu, precīzu, objektīvu, aktuālu un patiesu informāciju par Koncerna sabiedrībām atbilstoši ārējo tiesību aktu prasībām ⁴⁵ .
17.2. Uzņēmums informāciju visiem akcionāriem atklāj vienlaikus un vienādā apjomā	○	Kritērijs nav attiecināms, jo Latvijas dzelzceļam ir tikai viens akcionārs.
17.3. Uzņēmums mājaslapā atklāj informāciju par uzņēmuma pārvaldību, stratēģiju vai darbības virzieniem un publicē finanšu pārskatus, kā arī citu informāciju saskaņā ar Pielikumu Nr. 1	○	LDz un atkarīgās sabiedrības informāciju publicē atbilstoši Kapitāla daļu likuma 58. p. kā arī publicē informāciju saskaņā ar Kodeksa pielikumu Nr. 1. Latvijas dzelzceļš kopš 2016. gada sagatavo un savā mājas lapā publicē ilgtspējas pārskatu, kas tiek sagatavots atbilstoši starptautiski atzītajām Global Reporting Initiative (GRI) vadlīnijām. 2022. gada pārskatu plānots publicēt 2023. gada jūnijā.
17.4. Uzņēmums nodrošina informāciju gan latviešu valodā, gan vēl vismaz vienā tādā valodā, kas ir saprotama lielākajai daļai uzņēmuma ārvalstu akcionāru un citām ieinteresētām personām	○	Latvijas dzelzceļš mājas lapā informācija pieejama latviešu un angļu valodā.

⁴⁴ 25.01.2022. MK noteikumi Nr. 72 Kārtība, kādā tiek prognozēti, noteikti un veikti maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu

⁴⁵ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums

NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS

Neatkarīga revidenta ziņojums

Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" akcionāram

Mūsu atzinums

Mūsaprāt, pievienotajā konsolidētajā gada pārskatā ietvertais konsolidētais finanšu pārskats, kas atspoguļots no 18. līdz 63. lappusei, sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par VAS "Latvijas dzelzceļš" ("Sabiedrība") un tās meitas sabiedrību (kopā "Koncerns") konsolidēto finanšu stāvokli 2022. gada 31. decembrī un Koncerna darbības konsolidētajiem finanšu rezultātiem un konsolidēto naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Ko mēs esam revidējuši

Koncerna konsolidētais finanšu pārskats ietver:

- Konsolidēto peļņas vai zaudējumu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī,
- konsolidēto apvienoto ienākumu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī,
- konsolidēto pārskatu par finanšu stāvokli 2022. gada 31. decembrī,
- konsolidēto pašu kapitālā izmaiņu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī,
- konsolidēto naudas plūsmu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, kā arī
- konsolidētā finanšu pārskata pielikumu, kas ietver nozīmīgus grāmatvedības uzskaites principus un citu paskaidrojošu informāciju.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā Revidenta atbildība par konsolidētā finanšu pārskata revīziju.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Neatkarība

Mēs esam neatkarīgi no Koncerna saskaņā ar Starptautisko Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksu (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus), kuru izdevusi Starptautiskā grāmatvežu ētikas standartu padome (SGESP kodekss), un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām ētikas prasībām, kas ir spēkā attiecībā uz mūsu veikto konsolidētā finanšu pārskata revīziju Latvijas Republikā. Mēs esam izpildījuši mūsu citus ētikas pienākumus saskaņā ar SGESP kodeksu un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautās ētikas prasības.

Ziņošana par citu informāciju, tai skaitā Vadības ziņojumu

Vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver:

- Informāciju par Koncerna mātes sabiedrību, kas sniegta pievienotajā konsolidētajā gada pārskatā no 3. līdz 4. lappusei,
- Vadības ziņojumu (tai skaitā Nefinanšu paziņojumu), kas sniegts pievienotajā konsolidētajā gada pārskatā no 5. līdz 17. lappusei,
- VAS "Latvijas dzelzceļš" paziņojumu par korporatīvo pārvaldību "Latvijas dzelzceļš" koncernā 2022. gadā, kuru Koncerna vadība sagatavojusi kā atsevišķu ziņojumu un kas sniegts pievienotajā konsolidētajā gada pārskatā no 64. līdz 79. lappusei,

bet tā neietver konsolidēto finanšu pārskatu un mūsu revidenta ziņojumu par to.

PricewaterhouseCoopers SIA
Kr. Valdemāra iela 21-21, Rīga, LV-1010, Latvia, LV40003142793
T: +371 6709 4400, F: +371 6783 0055, www.pwc.lv

NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS

Mūsu atzinums par konsolidēto finanšu pārskatu neattiecas uz konsolidētā gada pārskatā ietverto citu informāciju.

Saistībā ar konsolidētā finanšu pārskata revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar augstāk norādīto citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no konsolidētā finanšu pārskata informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Attiecībā uz Vadības ziņojumu mēs arī veicām procedūras atbilstoši Revīzijas pakalpojumu likuma prasībām. Šīs procedūras ietver izvērtējumu par to, vai Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

Pamatojoties uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt, visos būtiskajos aspektos:

- Informācijā par Koncerna mātes sabiedrību, Vadības ziņojumā un VAS "Latvijas dzelzceļš" paziņojumā par korporatīvo pārvaldību "Latvijas dzelzceļš" koncernā 2022. gadā sniegtā informācija par pārskata gadu, par kuru ir sagatavots konsolidētais finanšu pārskats, atbilst konsolidētajam finanšu pārskatam, un
- Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

Papildus tam, ņemot vērā revīzijas laikā gūtās ziņas un izpratni par Koncernu un tā darbības vidi, mums ir pienākums ziņot, ja mēs esam konstatējuši būtiskas neatbilstības citā informācijā. Mūsu uzmanības lokā nav nonācis nekas, par ko šai sakarā būtu jāziņo.

Vadības un personu, kurām uzticēta Koncerna pārvaldība, atbildība par konsolidēto finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par šī konsolidētā finanšu pārskata, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, sagatavošanu un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu konsolidētā finanšu pārskata, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Sagatavojot konsolidēto finanšu pārskatu, vadības pienākums ir izvērtēt Koncerna spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības atbilstoši skaidrot apstākļus saistībā ar Koncerna spēju turpināt darbību un piemērot darbības turpināšanas principu, ja vien vadība neplāno likvidēt Koncernu vai pārtraukt tā darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas Koncerna likvidēšanai vai darbības pārtraukšanai.

Personas, kurām uzticēta Koncerna pārvaldība, ir atbildīgas par Koncerna finanšu pārskata sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka konsolidētais finanšu pārskats kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un izsniegt revidenta ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka, revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti paredzēt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šo konsolidēto finanšu pārskatu.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- Identificējam un izvērtējam riskus, ka konsolidētajā finanšu pārskatā varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas krāpšanas rezultātā radušās būtiskas neatbilstības, ir augstāks, nekā kļūdu izraisītām būtiskām neatbilstībām, jo

NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS

krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, nepatiesi uzrādītu informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.

- Iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Koncerna iekšējās kontroles efektivitāti.
- Izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatošību.
- Izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Koncerna spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidenta ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz konsolidētajā finanšu pārskatā sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidenta ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Koncerns savu darbību var pārtraukt.
- Izvērtējam vispārēju konsolidētā finanšu pārskata izklāstu, struktūru un saturu, ieskaitot pielikumā atklāto informāciju, un to, vai konsolidētais finanšu pārskats patiesi atspoguļo pārskata pamatā esošos darījumus un notikumus.
- Iegūstam pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par Koncernā iekļauto sabiedrību finanšu informāciju vai uzņēmējdarbību Koncerna ietvaros ar mērķi sniegt atzinumu par konsolidēto finanšu pārskatu. Mēs esam atbildīgi par Koncerna revīzijas vadību, pārraudzību un veikšanu. Mēs joprojām esam pilnībā atbildīgi par mūsu revīzijas atzinumu.

Mēs ziņojam personām, kurām uzticēta Koncerna pārvaldība, tostarp par plānoto revīzijas apjomu un laiku un par svarīgiem revīzijas novērojumiem, ieskaitot būtiskus iekšējās kontroles trūkumus, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Ilandra Lejiņa
Valdes locekle
Atbildīgā zvērinātā revidente
Sertifikāts Nr. 168

Rīga, Latvija
2023. gada 14. martā

Neatkarīga revidenta ziņojums parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.